

ЩУРИ ИСТОРИИ ОТ ТАВАНА

Мъжът стъпи накриво, падна, събори закачалката със стари дрехи и старата му лекарска престилка го накачули през главата.

- Какво стана, дядо! – извика иззад ъгъла Арчи.

Мъжът стана, отърси се от прахоляка и промърмори:

- Ама че работа... Как се счупи тази греда! Изглеждаше толкова здрава...

- Сега трябва да ремонтираш покрива, защото онази керемидата се е изместила и ще капе точно върху мен! – извика отгоре Густав, най-досадният обитател на Тавана. – И скъса мрежата ми. А прекрасно знаеш, че с нея си изкарвам прехраната!

Густав беше ловец на комари – почтена и уважавана професия на Тавана, където през студените есенни дни стотици се криеха от студа.

- Извинявай – измърмори мъжът, вдигнал поглед нагоре.

- Извинение обувки не лъска – изсъска Густав. – И строши гредата, където беше домът на мравките. Къде ще живеят сега Мрав Велики и нещастните му поданици?

- Ела да си полегнеш, дядо. Добре, че не си счупи нещо – поведе го Арчи.

- Изкълчил си е мозъка! – изкиска се Густав.

- Млъквай! – кресна Арчи и Густав се скри в дупката си.

Докторът се дотърри до изтърбушения матрак в ъгъла. Арчи се покатери до него и легна върху натъртеното място. Печицата в ъгъла кротко припукваше.

Час по-късно мъжът побутна котарака и промърмори:

- Хайде ставай, миличък... Твоята е лесна – ти си коте, ама да си човек е трудна работа...

Котаракът надигна сговорчиво слабичкото си телце и погледна мъжа.

- Аз пък мислех, че...

Човекът се надигна с пъшкане от дивана. Годиците му не бяха малко. Докато ставаше, притисна с лакът опашката на приятеля си, но той стоически издържа, защото знаеше, че мъжът не го бе сторил нарочно. Само се загледа съсредоточено в опасния си придатък.

Мъжът беззвучно простена. Натъртеното го болеше. Седеше с натежали нозе и събираше желание. Трябваше да става.

- Защо не полежиш още, дядо? – попита Арчи.

- Трябва да пиша, момчето ми – отвърна мъжът и седна зад разбишкания компютър. – От колко време се каня, а още не съм започнал.

- Дядо, но ти си лекар, а не писател...

- Бях лекар – сведе глава мъжът. – Когато никой не се нуждае от тебе, ставаш бивш.

- За живота си ли ще пишеш, дядо? Разкажи ми нещо!

- Какво да ти разкажа?...

- Започни от началото. Когато си бил малък.

Старецът се поколеба.

- Какво те интересуват тебе човешките работи?

- Интересно ми е.

- Добре, слушай тогава. Само няма да ме прекъсваш! Появил съм се на този свят през 1944 г. в град Бургас...

* * *

Внезапно на Тавана се разнесе писък. Беше Милка.

- Помощ, помощ, умира! Елате бързо!

Обитателите на Тавана скочиха и я наобиколиха.

- Петранка умира!

- Коя е Петранка?

- Не я ли познавате? Онази с опашката и двете уши...

- Какво ѝ е на Петранка?

- Не знам! Ей там, зад дървата е!

Групата, предвождана от д-р Косев, тръгна след Милка.

Петранка не изглеждаше добре. Закашля се болезнено, от муцунката ѝ капна капчица кръв, после вдигна главица, загледа доктора с черните си очички и продума:

- Болничка съм, човеко, много съм болничка, можеш ли да ми помогнеш?

- Да ти помогна ли? – попита Милан. – А какво ти е?

- Вчера видях на стълбището ето тази кутийка и хапнах от зрънцата в нея.

Докторът взе пъстрата картонена кутийка и прочете:

„Субстанция на „Bovartus” – Швейцария. Да се използва само за унищожаване на плъхове и мишки (и в никакъв случай на тъщи и свекърви).

И други неща пишеше на опаковката, но най-голямо впечатление на доктора направи следното: „Това е ефективен препарат с бавно и продължително действие, при което плъховете и мишките умират безболезнено от вътрешни кръвоизливи”.

Бре, гледаш ли ги ти западноевропейците, помисли си докторът, загрижили се за безболезнената смърт на мишките! А ние, българите, сме същински изверги, защото искаме гадните твари да умират в страшни мъки и терзания! Да, западниците са хуманни и ние трябва да се учим от тях, нали сме вече в Европа?

- Това е миша отрова! Колко изяде? – попита докторът.

- Ти ли я сложи? Как може да посегнеш на една бедна и слаба мишчица?

- Не съм аз. Вероятно е Красимира. А ти сигурно си ѝ нагрязала крушите.

- Гризвах си по малко, защото и аз трябва да живея, а вие, заради една круша отнемате единственото, което имам – малкото ми животче...

Милан се замисли. Имаме ли това право наистина? Можем ли да отнемем живот, даден от свихе, само защото са ни нагрязали крушите? От друга страна, ако оставим мишките ненаказани, те ще ни изядат и ушите! Добре, но какво ще стане, ако започнем да унищожаваме всички твари, които ни подяждат – птички, насекоми, зайци, и прочее... Защо ги е създала Природата тогава? Сигурно има някаква по-висша, недостъпна за нашето съзнание цел!

В Англия още в началото на миналия век унищожиха вълците. И какво станало? Останали да се плодят слаби и болнави сърни и елени, които преди това били изядани от вълците. Популацията им се изродила и сега полагат страхотни усилия да я заздравят.

В Китай преди години Мао Цзе Дун бе подел кампания против врабците и други птички, които кълват оризовите зрънца. Някакъв учен бил пресметнал, че годишно унищожавали не знам колко милиона тона... Измислил и начин как да ги унищожат.

И като се юрнаха тогава неколкостотин милиона китайски пионерчета с тенекиени кутии и палки в ръце, чукат с палките по тенекиите и врабците не смеят да кацнат. А онзи, същият учен бил установил, че врабците не могат да летят повече от няколко минути, без да кацнат. Те падали изнемощели на земята, а пионерчетата ги ловели, печели са ги и си ги хапвали.

И какво стана? Китайците си замълчаха, но чужди кореспонденти съобщиха, че в страната се завъдили милиарди насекоми, които направили много повече поражения на реколтата, отколкото врабците. Особено някакви бели пеперуди. Били американски. Изкараха го диверсия на американския империализъм. Тогава погнаха пеперудите...

Добре, но все пак мишките и плъховете не са птички безсъзнателни: твърди се дори, че плъховете имат много стройна и строга организация на „обществото“ си, според някои учени – много по-съвършена от човешката. И само дребният ръст им бил попречил да бъдат те властелините на планетата. Твърдят още, че след евентуалната гибел на човечеството, било то от ядрена или екологична катастрофа, било от космически катаклизъм, гризачите ще оцелеят в дупките си и ще продължат живота на планетата. Някакъв художник-футуролог дори бе нарисувал портрет на разумния плъх – *Ratus Sapiens* – с бомбе и фрак – изглеждаше досущ като един съвременен наш ляв политик, но няма да казваме кой, за да не се обидят плъховете.

Докторът стоеше пред малката умираща мишчица и се чудеше какво да прави. На кутийката с отровата пишеше: „Противоотрова – Vitamin K.” Има си хас да хукне и да търси сега витамин К, за да лекува мишката! Вместо това я погледна съчувствено и ѝ рече:

- Какво да се прави – ти си мишка, а ние - хора!
- Тъкмо на това се надявах – промълви малката мишка и започна да кашля кръв.
- Помогни ѝ, дядо, моля те! – приплака Арчи.

Милан поклати глава:

- *Causa perdata. Sapienti sat.* (Безнадеждно е. Умният ще разбере).

* * *

Следобедът мина в траурно мълчание. На всички им беше криво: на Милан, че не отиде до аптеката за една ампула витамин К, която щеше да му струва само една стотна от пенсията, но се чудеше как щеше да дозира нужното количество, когато една мишка не тежи повече от десет грама? А нямаше и спринцовка. На Арчи му беше криво, че не беше достатъчно настоятелен. Ако самият той бе погълнал отровата, дядо му щеше света да обърне, за да го спаси. На Милка, че Петранка ѝ беше приятелка. Густав бе неутрален. И без това не обичаше мишките. Късаха му мрежата. На мравките не им беше до това, заети да възстановяват счупения дворец на Мрав Велики.

Щом мишката Петранка бе погребана в кварталното мише гробище, всички забравиха за случката и се наканиха да слушат разказа на доктора.

- Ама аз няма само да разказвам! Трябва да седна и да го напиша! – протестира Милан. – Компютърът от два дни стои включен и трака на празни обороти.

- Добрият писател първо разказва на приятелите си, а после пише – отбеляза Густав. – Балзак навремето...

- Глупости! Ако ти изобщо си виждал Балзак... – започна Мрав Велики, но Густав го сръза:
- Ти си глей строежа! Това тук е литература!

- Приятели, приятели, но моля ви, нека запазим прилично отношение помежду си – проплака плодовата мушица Цецка.

- По-нататъшният ми разказ започва малко скептично – започна докторът (Какво е туй „скиптично” ма, Цецо?), но после става по-оптимистичен:

- ... И е толкова хубаво да си само четиригодишен, да седиш на масата с майка си и баща си и да вечеряте миди с ориз – завърши разказа си докторът.

Пръв наруши мълчанието Густав:

- Аз... никога не съм имал семейство... не знам какво е това...

- И аз – призна плодовата мушица Цецка. – Докато се осъзная, и роднините ми умрат. Ние живеем само по един ден – обясни тя.

- Да имаш семейство е много хубаво – каза Арчи. – Аз имам прекрасно семейство. – Той сведе поглед и замълча.

- Винаги съм се чудел – обади се отново Густав – какво кара същества от един вид, да речем котки, така да се привързват към вида хомо сапиенс, тоест – хората. Направо е невероятно! Все едно човек да се привърже към стадо слонове. Ами ако вземат да го стъпчат!

- Ние, котките, сме любвеобилни същества – обясни Арчи. – В интерес на истината, със собствените си сродници се бием и дращим, но обичаме да се галим в хората.

- Хората са безмилостни и арогантни същества – чу се тънко цвърчене.

- Мими, „арогантни” без рога ли значи, или обратното?

- Така или иначе, истината е, че ние без хората можем, но те без нас – не.

- Кой каза тази глупост?

- Аз, плодовата мушица Цецка.

- Защо мислиш така?

- Защото благодарение на нас става виното и ракията, без които хората не могат. Не сте ли чували? Ние разпространяваме ферментационните дрожди.

- Боже, ако бях пукнала, нямаше да го знам – промълви мишката Милка.

* * *

На Тавана се появи плъх. Голям, едър плъх с униформа и зелена фуражка. Той застана в средата на помещението, огледа всички с остър поглед, потупа с бича си кончето на лачените си ботуши, после наклони глава и като гледаше някъде косо надолу, закрачи бавно по пода. Всички го наблюдаваха, притаили дъх.

- Аз съм старши лейтенант Манчо Манчев от Народната милиция на Тавана. Имаме сведения, че тук се извършва противодържавна дейност – рече той тихо, но всички го чуваха. – Имаме информация, че тук се говорят неща против Всенародната власт и Партията на животните на Тавана – повиши тон той. – Длъжен съм да ви предупредя, че няма да търпим това! – изкрещя плъхът. – Няма да допуснем идеологическа диверсия от разни там вражески пропагандатори и врагове на Всенародната власт и Партията!

Плъхът спря наред стаята, вдигна яростен поглед и отново огледа всички обитатели.

- Ето защо обявявам забрана за събиране на повече от три животни на Тавана, на каквито и да било разговори между тях, и прочее и прочее! Всеки честен гражданин на Тавана, предан на своя

народ и Партия, е длъжен незабавно да уведоми компетентните власти за всякакви противонародни и противодържавни разговори и прочее, както и между впрочем за всякакви опити за подкопаване на Всенародната власт. Ако заловим някой в нарушение на тези разпоредби, ще бъде наказан с цялата строгост на закона!

- Аз не съм тавански гражданин – обади се Густав. – Аз съм от долината на Ориноко.

- А тебе, гражданино чужденец, ако не се подчиняваш на нашите закони, ще те екстрадираме там, откъдето си дошъл!

- Извинете, не чух добре – обади се мушицата Пецка. – „Кастрираме”, ли казахте?

Плъхът изгледа проникателно мушицата, но като не установи в погледа ѝ подигравка, рече:

- Като начало ще екстрадираме, но после може и да кастрираме! Вие какво си мислите, че ще допуснем анархия ли?

Петте мишки, които Милка бе довела със себе си, бяха припаднали и тя напразно се опитваше да ги свести.

- Има ли между вас партийни членове? – попита плъхът.

Всички мълчаха.

- Има ли партийни членове между вас, питам!

- Аз – плахо вдигна ръка една свестила се мишчица. – Идвам за пръв път – иначе живея в съседната дупка...

- Това няма значение. Получавах партийно поръчение: да разясниш на всички обитатели на Тавана програмата на Партията и Правителството за непрекъснатото повишаване благосъстоянието на гражданите...

- Какво благосъстояние – от три дни не съм хапвал – обади се Густав. – Комарите сякаш изчезнаха от този таван. Какво всъщност става?

- Каква информация имате за комарите? – обърна се плъхът към Густав.

- Никаква. И аз се питам. Или това е някакъв изкуствено предизвикан глад от ваша страна? Ще се оплача на посланика на Оринокия, да знаете! Аз съм чужд гражданин!

Плъхът явно се ядоса, защото сбърчи вежди, погледна нагоре към гредата и изцвърча:

- Слушай, гнидо капиталистическа! Не ме интересува какъв гражданин си! Щом си дошъл тука, ще се подчиняваш на нашите закони или дяволите те взели!

И като каза това плъхът се обърна кръгом, измина бавно разстоянието до ъгъла и се шмугна в дупката си.

Докторът разтърси глава, погледна към слушателите си и рече:

- Както разбрахте, това се отнася само за животните. А аз не съм животно.

- Растение ли сте? – попита учудена мушицата.

- Човек съм – отвърна Милан и за пръв път се усъмни в думите си. – Ето защо тази забрана не се отнася за мене и мога да продължа разказа си.

- А аз съм чужденец.

- Аз пък съм цар. Мрав Велики. А за царете, както е известно, забрани няма.

- Аз пък съм пъртийка – обади се партийната членка мишката Пенка. – И за нази, пъртийнитни членови, таквизи неща не важат...

- Не се казва „пъртийка”, а „партийка”. И без „нази” и „таквизи”. Това да не ти е село Кабасакал? – поправи я Арчи.

- Все тая. И съм длъжна да ви придупридь...

- Глей си работата, скапанячке, ако не искаш да станеш за закуска! – викна отново Арчи. – Продължавай разказа си, дядо.

- И така, този ден спечелих – ядох един бой за две провинения – за откраднатата краставица и за бъркането с дрехите в коритото на обществената чешма.

- И за още нещо – защото нарече майка си издайница.

- Кой се обажда?

- Гардеробът Спас. Онзи старият с ореховия фурнир от спалнята на майка му.

- Айде-е-е-е, и мебелите проговориха!

- Че к'во? Ние като сме от дърво, да не сме малоумни? Всичко това, дето ви го разказва Милко, е ставало пред очите ми. Самата истина е, мога да го потвърдя.

- Продължавай, дядо – подкани го отново Арчи.

- Пресъхна ми устата да разказвам. Да имаше сега една бирица да пийна глътка...

- Да знаете някъде да има бира? – обади се от тавана на Тавана мушицата Пецка. – Трябва да се запаса с известно количество дрожди, че ми предстои труден ден...

- Ти остави бирата, ами я кажи, кой е донесъл на властта, че тук си говорим разни работи? – попита подозрително Густав. – Да не си ти?

- Боже мой, как ще съм аз? Аз нямам време да се огледам през живота си, остава да се занимавам и с доноси.

- Кой тогава?

Арчи забелязва една хлебарка да се втурва към цепката на пода и я затиска с лапа.

- Не съм аз! – запищя тя.

- А кой? – благо попита Арчи.

- Василя.

- Коя е Василя?

- Живее две дупки над нас. Тя за всичко донася.

- Откъде да знаем, че не ни портиш и ти?

- Да пукна, ако...

Арчи без да ще я натисна по-силно и тя пукна.

- На стълбището видях торбичка с портокали – обади се някой. – Да донеса ли един да си разквасиш устата, докторе?

- Донеси два. И аз много обичам портокали – рече отгоре Густав. – Когато живях в долината на Ориноко...

- Няма ли да престанеш с това Ориноко? И освен това археоптериксите не ядат портокали – засече го отново Мрав Велики.

- Кой е археоптерикс бе, кретен! Ти знаеш ли, че съм чистокръвен, защитен от закона изчезващ вид...

- Вие двамата няма ли да млъкнете? Пречите на бай Милан да разказва.

- Ще ме нарича той мене археоптерикс! Ти изобщо виждал ли си археоптерикс?

- Мравчо, какво е туй археопре...? Ама ако е някоя мръсна дума, не ми казвай.

- Не съм ти никакъв Мравчо! Държа да бъда уважаван като държавен глава и да бъда назоваван с всичките ми титли и имена, дадени ми от короната!

- Ще слушате ли, или ще се карате? – надвика всички Арчи.

Тварите на Тавана се умълчаха.

- Този ли е единственият път, когато си изневерил на приятеля си, дядо? – попита Арчи, все още под впечатление на разказаното.

- Не, моето момче. Аз тогава не успях да му изневеря, но в мислите си бях готов.

- Че то е все едно – обади се отгоре Густав. – Мислено или не, всеки грях на оня свят ти се пише...

- Хайде де! – сопна се Мрав. – Искаш да кажеш, че е все едно дали си убил някого, или само си мислел да го сториш?

- Погледнато космически, така е. В Единната Вселенска Информационна Система всяка мисъл или действие се записват в един и същи тефтер. Искях да кажа – файл.

- Това е глупост някаква – обади се Арчи. – Как така ще е все едно? Че то в такъв случай човек да не смее да помисли...

- Ами така е! Преди да помислиш нещо, помисли...

- Аз съм си много добре. Изобщо не ми остава време да мисля – рече мушицата Пецка. – Докато се замисля, и току-виж, че времето ми свършило.

- Аз пък ни мисла. Само изпълняам. Други мислат вместо мени – обади се мишката Пенка, онази, партийната членка. – Много е удобну, ши знаиш... И дъ ни забрая: неска в четири часа ши иами откриту пъртийну събрание за разясняани на партийните тестиси...

- Не „тестиси”, а „тезиси” – поправи я Милка. – Тестиси е друго.

- Чи ко беши то ма, Мими?

- Аз пък мисля само за ядене – обади се Густав. – От една седмица пукнат комар не се е появил тъдява. Какво става, измряха ли?

- Мене ако питат, аз пък мисля само за... оная работа – рече с неудобство Мрав Велики. – Три хиляди мравки как се оправят?

- Нали до онзи ден бяха две хиляди и осемстотин?

- Родиха се нови...

- Абе, Мраве, ти да не си педофил?

- При нас това е прието...

- Ега ти мравешките нрави! Вие сте направо за прокурор, бе, Мрав нещастен! – викна Густав.

- Да не съм като тебе евнух? Откак те познавам, една мадама не си докарал в дупката си.

- Тукашните не ми са по вкуса. Аз предпочитам ония от долината на Ори...

- Ако още веднъж споменеш тази река, ще пратя мравките да ти опоскат мрежата!

- Вие двамата пак ли се карате? – викна Арчи и гюрултията спря. – Много викате и онзи, кварталният милиционерски отговорник, пак ще дойде.

- Чувам, чува-а-а-а-м! – дочу се отдалече вик. – Пак ли говорите против Партията и Правителството?

- Не, другарю Манчев, разяснями си пъртийните те...зиси! – изцърка Пенка, партийната членка.

- Добре, добре, продължавайте, продължавайте...

* * *

- Помощ! Помощ! Спасете нещастника! – чу се викът на Густав.

Милан се надигна и запали лампата. Беше пет и половина сутринта.

- Какво става?

- Навън вали и на главата ми капе! Аз нали ти казах да оправиш керемидата?

- Слушай, паяк гаден! – изсъска Арчи. – Ти имаш ли акъл да квичиш като настъпено прасе заради някаква капка? Ами като ти капе на главата, мръдни се малко! Толкова ли не се сещаш?

- Да не си посмял още веднъж да ме наречеш „паяк“! Паяк е баба ти! Амма! Ще ме нарича паяк той мене! Аз, ако искаш да знаеш, съм чистокръвен...

- Каква е тая гюрлутия посред нощ? – викна сънен Мрав Велики. – Човек не може да поспи като хората от вас!

- Ти не си човек, а мравка – обади се хлебарката.

- Мравка ли? Аз ли съм мравка? Като сляза долу, ще видиш една мравка! Аз съм Цар Мрав Велики Първи Катастрофирал.

- Защо пък „Първи Катастрофирал“?

- Защото пръв от всички царе съм катастрофирал. Нали докторът счупи Гредата и срути двореца ми...

- Глупак си ти, мой човек, и неук при това. Не знаеш историята – обади се гардеробът Спас. – Нашият бивш цар Симеон Втори наскоро също катастрофира в политиката, но не се е нарекъл „Катастрофирал“. Дядо му Фердинанд навремето предизвика две национални катастрофи, но и той не се нарече Катастрофирал.

- Просто не са се е сетили. Хитрият политик извлича политически дивиденди от всички ситуации, дори и от фаловете и провалите.

- Тези на друг ги разправяй. Принципът е: граби и бягай! А те двамата – дядо и внук – го направиха много добре.

- Ей ти, доктора, ела да ми оправиш керемидата или ще ти стъжня живота!

Милан изпъшка, стана от дивана, стъпна на стола и намести керемидата.

- Това е вече друго нещо. Помниш ли, когато живяхме в колибата край Ориноко и капеше през покрива?

Докторът не отговори.

- Ориноко ти си го виждал само насън... – обади се Мрав.

- А ти даже и насън не си го виждал. Какво е туй? Дочувам комарен звън! Звън на хиляди комари! О, Господи! Най-сетне чу молбите ми!

- Това е прахосмукачката на Красимира, глупако!

- Каква прахосмукачка още по тъмно! Красимира става от сън след девет.

- Стига, момчета! Така и така се разсънихме, да чуем пак разказа на дядо Милан.

- Чувам хиляди комари да идат насам! – не мириясваше Густав.

- Като ти зашлевя един, ще чуеш милиони!

* * *

- Кой мърмори там? – попита строго Арчи.

- Густав.

- Абе, Густаве, защо ти е такова никакво името? – захихика Мрав. – Ти чул ли си някой да се казва така?

- Защото съм чужденец, затова! При това чистокръвен...

- Три! – чу се строг глас и всички замръзнаха.

- Какво „три“? – попита мушицата Пецка.

- Вече станаха четири – измъкна се от дупката си старши лейтенант Манчо Манчев, този път не в униформа, а с шлифер и бомбе. – Нали се разбрахме, да не съм чул повече от три животни да разговарят на Тавана?

- Аз не съм животно – възрази докторът.

- Не си ли? – бавно тръгна към него Манчо. – Сега ще те видим кой кум, кой сват, кой на булката брат ... Дай си паспорта!

- Защо? Откъде да знам кой сте и какъв сте?

- Старши лейтенант Манчо Манчев.

- А защо тогава сте цивилен?

- Защото съм таен агент.

- Оставете човека на мира! Нищо не ви е направил! – викна от прозореца мушицата Пецка.

- Ти ма, коя си? Я си дай паспорта!

- Първо ми се легитимирайте!

Манчо Манчев метна гневно опашка, после седна на трътката си, бръкна във вътрешния си джоб, извади червена книжка, закачена на рибарски конец за джоба, за да не я изгуби, разтвори я и я размаха пред очите на мушицата. После си я прибра. В отговор тя извади от дамската чантичка паспорта си и също го размаха пред очите му. После си го прибра.

- Какво значи туй! – опули се тайният агент Манчев. – Подиграваш ли ми се?

- Ами гледам вас ...

- Аз съм таен агент и мога да правя каквото си искам!

- Аз пък съм гражданка на Тавана и не съм направила нищо, за да ми викате така! И моля ви, не ми говорете на „ти“!

- Ти к'ва си, ма! Да не си френската принцеса?

- Франция е република, а не монархия...

- Ще дойдеш после с мене да си поприказваме. Ще видим тогава Франция република ли е, или монархия! Щом аз казвам, значи е! Точка и край! Ясно?

Обитателите на Тавана мълчаха. В настъпилата тишина ясно се чу далечно жужене.

- Какъв е този шум? – подозрително завъртя глава тайният агент. – Прилича ми на комарен звън! Да сте виждали комари тук някъде?

- Нали вчера ви казах, че от три дни комар не съм видял – обади се Густав. – А аз с това си вадя прехраната...

- Появят ли се комари, веднага да ми докладвате! Ясно? Къде е партийната членка?

- Тук съм! – вдигна ръка Пенка.

- Проведохте ли откритото партийно събрание?

- Тъй вярно.

- Разяснихте ли тезисите на Партията и Народното Правителство?

- Ръзяснихми. Някои от житилити на Тъвана обачи искат да ги обезчестят...

- Какво искат? – не повярва на ушите си тайният агент Манчо.

- Обезщетят, не обезчестят – зашушукаха мишките.

- Да ги обез... за изгубинуту им времи...

Лицето на тайния агент отначало почервения, после стана лилаво, а накрая направо синьо и той ревна:

- Кой е посмял да каже това?

Всички мълчаха.

- Той – посочи мишката Шушонка към Густав. – И каза още, че тази наша държава била много скапана, щом като я управлявали тъпанари като...

- Вярно ли е туй! – вдигна поглед агент Манчев към Густав.

- Аз съм чужд гражданин и...

- Това твое гражданство си го заври отзад, господинчо! Като си чужд гражданин, що щеш тука? Или шпионираш? Събираш сведения и после ги предаваш на господарите си на Запад! Къде ти е радиостанцията? Охо, виж какво антена си опънал!

- Това ми е мрежата...

- Следствието ще реши мрежа ли е, или пък нещо друго. Забранявам ти да напускаш територията на дупката си до второ нареждане! А ти – обърна се той към мишката Шушонка – ела после в службата. Такива честни и предани на делото граждани ценим особено високо.

- Орден ли ще ми дадете? – просия Шушонка.

- Може и орден – рече агентът. – Браво, хвала на такива люде... И да си подадеш молба за приемане в Партията. От такива членове имаме нужда!

После внезапно замахна, улови мушицата Пецка в шепа и тръгна към дупката си.

Опашката му още не се бе скрила, когато Арчи цапна с лапа мишката Шушонка и я поднесе към устата си. С известна погнуса я схруска и рече на смаяните обитатели:

- Не бях ял досега мишка-доносник. Трябва да призная обаче, че не лоша на вкус.

* * *

Жуженето, носещо се в пространството, се усилваше с всеки изминал час. То се чуваше вече съвсем наблизко, и макар никой да не споменаваше това, напрежението на Тавана нарастваше от ден на ден. Тайният агент Манчев минаваше почти през час, заставаше насред Тавана и надаваше ухо, сетне смръщваше загрижено вежди.

- Как сте, приятели, живо-здро ли сте? – поздрави той бодро обитателите на Тавана.

Всички го загледаха смаяни.

- Какво, нищо ли няма да кажете? Не сте ли доволни от Всенародната власт на Тавана? Знаете ли какво съобщиха преди малко световните радио и телевизионни станции? Че броят на милионерите по света тази година се е увеличил с двайсет процента. Това значи, че след пет години всички по света ще станат милионери, включително и всички вие. Не се ли радвате?

- Радваме се, радваме се – завикаха в хор мишчиците, а хлебарките пляскаха с ръце.

- Чакайте бе – обади се от ъгъла Густав, – че вие доскоро проповядвахте война на богатите, а сега... какво ви стана?

- Промяна в линията на Партията. Това е Януарската линия. Постоянно повишаване благосъстоянието на трудещите се...

- Така ли? Тогава защо от първи януари увеличихте цените на стоките от първо потребление? – обади се Мрав. – Човек не може да си купи кило захар.

- Спокойно, спокойно, приятели... Това е временно, колкото да се урегулират цените в съответствие с производствените разходи. Пък после пак ще ги намалим!

- Ще ги намалите вие, вятър.

- Но защо така грубо? – вдигна лапи плъхът. – Мисля, че досега сме били приятели, не е ли така?

Всички мълчаха.

- Нищо ли няма да кажете? Партийните членове...

- Аз съ утписъх от партията.

- Айде-е-е-е! Каква стана тя? – викна Густав. – Защо се отписа ма, Пенке? Нали уж беше много активна?

- Щоту тъка – отвърна Пенка и елегантно отметна опашка.

- Ама чакайте сега – миролюбиво се усмихна агент Манчев. – Вие за кого сте? За народа на Тавана или за вражеските елементи?

- Какви вражески елементи? – попита Арчи.

- Да допуснем, че има такива. Аз мисля, че никой от вас не може да се оплаче от управлението на Партията на животните на Тавана – не съм ли прав? Кой ще се оплаче? Дори другарят чужденец ... как беше името ви, другарю?

- Густав.

- Дори другарят Густав не може да се оплаче от лошо отношение. Даже напротив! Нали, другарю чужденец?

- А къде е мушицата Пецка?

- Всеки момент ще дойде. Ела Пецке!

Пецка обаче не идваше. Цар Мрав изпрати една мравка и тя се върна с предалата Богу дух мушица в ръце.

- Какво е станало? Вие сте я пребили! Изверги! – викна Густав, а Арчи се наежи като диво прасе.

- Представа нямам! Вероятно се е спънала и паднала! И с пръст не сме я пипвали!

- Защо тогава крилцата ѝ са подрязани? Защо е остригана нула номер? И какви са тия черни печати по крачетата ѝ?

- Това беше за нейно добро. Партията и Правителството...

- Махай се отук с твоята партия и правителство – изсъска Арчи, – ако не искаш да влезеш в менюто ми!

Плъхът заднешком се изнесе и се скри в дупката си.

- Нещо става тука – промърмори след кратък размисъл Арчи. – Нещо гнило има в Тавания...

Жуженето отвън приближаваше.

* * *

Жуженето се усили до крайност и в един миг през някакъв отвор на Тавана нахлу рояк комари. Кръжаха разлютени наоколо, накрая накацах кой където завари. Жуженето престана, един от комарите се изпъчи, удари се с юмрук по гърдите, та чак изкънтя, и извика колкото му глас държи:

- Ний сме от партизанския отряд „Народно жилище” и се борим за свободата на Тавана. Аз съм командирът Жеко Байрактарски. И понеже си даваме живота за ваш’та свобода, давайте сега квото имате да ядеме, ваш’та мама!

- Мими, какво е туй „свобода” – пошепна Софка.

- Не знам. Хайде да се махаме – отвърна Милка и двете се шумгнаха в дупката.

- Ей, вие там партизанките – доволен от развитието на нещата додаде Байрактарски, – идете да си смукнете малко кръвчица от онзи там човек, че да зачервите бузките! Че и челяд да си завъдите. Ха-ха-ха! Ох, батювите!

Десетина дребни комарчета, явно от женски пол, тутакси кацнаха по голите крака на доктора. Той плесна с длан и размаза няколко.

- Що ги трепеш бе, фашист! – развикаха се комарите. – Ние тука живота си даваме за вас, пък вие...

- В името на народа на Тавана те осъждаме на смърт – провъзгласи присъдата Жеко Байрактарски. – Пейо, иди му пусни една доза малария!

От всички обитатели на Тавана най-доволен беше Густав, който бе почти пред гладна смърт. Десетина комара се бяха хванаха в мрежата му и той щедро се гощаваше с неочаквания лов, като шумно изсмукваше крачетата им.

На Мрав му беше все едно. Той безучастно гледаше случващото се и дори си подсвиркуваше. Мишките се бяха скрили в миша дупка. И хлебарките бяха изчезнали някъде. Никакъв го нямаше и тайния агент Манчо. Котаракът Арчи бе задрямал към края на разказа на доктора и сега помръдваше с мустак насън, за да прогони няколкото опитващи се да го ужилят комара.

Кулминацията настъпи, когато Жеко Байрактарски забеляза уловените в мрежата на Густав комари, останали все още неизядени.

- За свободата на Тавана нашият отряд даде свидни жертви: Партизаните Комар Едно, Комар Две, Комар Три, Комар Пет...

- Пропусна Четири – обади се някой.

- Пет! – повтори Жеко Байрактарски. – Щом казвам пет, значи пет. – От днес нататък на Тавана числото четири няма да го има. По моя заповед.

- Защо?

- Щото все не моа да запомна четири ли се казва или четери. Всичките тези загинали в боя другари да ги погребем с почести и салюти.

- Ама те не загинаха в боя, ами се уловиха в мрежата от будаллък!

- Това нема да го споменаваме.

- А какво да правим с паяка, който е заложил мрежата?

- Кой е паяк бе, пейзан! Ти знаеш ли кого наричаш паяк? Аз съм чистокръвен...

- Паяка го оставете на мене – каза Жеко. – Първо ще го разпитам.

В туй време докторът посегна към лавицата, свали шарен флакон и изфъска едно облаче във въздуха.

- Райд! Райд! – ужасени завикаха комарите и вкупом се изнесоха навън.

Там бе кацнала лястовичката Бърза и с интерес ги наблюдаваше. После отвори човчица и улови пет-шест.

Час по-късно мишките и хлебарките изпълзяха от дупките си, Густав сито потриваше тумбак, Арчи се беше събудил, проспивайки цялата Комарска революция.

* * *

- Какво става тук? Какви са тези пререкания? – чу се ден по-късно на Тавана стържещ глас и всички млъкнаха.

Манчо Манчев, тайният агент бе нахлузил шлифера си при трийсетградусова горещина и се потеше като на екватора.

- Какво става бе, мой човек! – обади се от ъгъла Мрав. – Къде се загуби тия дни като овчето сирене по магазините?

- Никъде не съм се загубил. Просто бях в командировка.

- Къде, в Миша дупка ли? Или в Плъша? – закиска се отгоре Густав.

- Моля, без намеци! – изпъчи се Манчев, приглади с длан мустаците си, заяви:

- Упълномощен съм да заявя пред целокупното население на Тавана, че благодарение на смелите и самоотвержени действия на Армията и Народната милиция на Тавана, вражеското попъзновение на комарите бе потушено още в зародиш. Загуби от наша страна не бяха дадени...

- Как ще бъдат дадени, като се скрихте! – обади се Арчи. Ако не беше дядо с Райда...

- Длъжен съм при това да заявя, че ще бъде потърсена най-строга партийна отговорност от другарите-партийни членове за малодушието и вероломството, което проявиха някои от тях. Къде е партийната членка Пенка?

- Аз нъли казах, чи съ утписах.

- То ни стаа тъка – взе да я имитира Манчев. – От Партията не можеш да се отпишеш, когато ти скимне. Можеш само да бъдеш изключен. Като преди това ти се отнемат всички права и те уволняват от работа. Е, к'во ши каиш?

- Хайди ся, ши мъ увулняти! Дъ ни сте ми дали вий тъзи рабута? Аз ут тати съм си я наследила – дъ рова пу мръсутиити...

- Да ровиш по мръсотията е отговорна работа – прекъсна я старши лейтенант Манчев. – Ние, тайните агенти, с години учим за това. И още не сме се научили.

- Слушай, мазник такъв, вчера беше много по-учтив, каква беше причината? – попита Мрав Велики. – Или ти трепереха партенките от страх заради комарите?

- Нищо подобно. И не позволявам да ме наричаш мазник! С кого разговаряш ти бе, господинчо! Ти знаеш ли кой съм аз?

На вратата се почука и в Тавана влезе Стамо, синът на доктора. Плъхът благоразумно се измете.

* * *

- Хей ти, птичката! Я да се махаш веднага оттам! Защо ми ловиш комарите и ме подяждаш? Чуваш ли, на тебе говоря, другарко! – викна Густав.

Лястовичката Бърза се заоглежда наляво-надясно, защото отначало не разбра откъде идва гласът. После забеляза полазилия от другата страна на стъклото Густав и рече:

- Извинете, любезни господине, но не ме наричайте „другарко”. Аз, както всички птички, както и комарите, сме свободни същества и имаме свободна воля...

- Какви сте? Свободни ли? Че ние какви сме, да не би да не сме свободни? – обади се Арчи. – Свободата, уважаема госпожо, е относително нещо. Започваш да я осъзнаваш, едва когато я имаш...

- Не беше ли, когато я загубиш?

- Кой ме прекъсва там?

- Мушицата Бецка.

- Ти пък кога се появи?

- Извинете, че не ви се представих. Едва преди час се родих. Искам са кажа – излюпих.

- И вече имаш мнение за свободата?

- За нас, мушиците, а и за всички летящи твари изобщо, свободата е даденост. Ние се раждаме свободни.

- Права е госпожицата – съгласи се лястовичката Бърза. – Свободата е абстрактно понятие за тези, които се раждат несвободни.

- Милке, какво е туй „абстрактно”? – попита мишката Софка. – Но ако е някоя мръсна дума...

- Слушай и мълчи! Който иска да научи, слуша.

- Слуша и после ходи да издава – обади се една хлебарка и веднага се скри под балатума.

- Не измествайте въпроса! – викна Густав. – Става дума за насъщната ми храна, а не за някаква си свобода. За какво ми е тази свобода, ако съм гладен? Предпочитам да съм несвободен, но сит. Свободата нито се яде, нито се пие. Всъщност какво се прави свободата?

Птичката и мушицата бяха затруднени.

- Ами свободата просто... се има. Как по друг начин да ви обясня? – рече Бърза и Бецка закима с главица.

- Ами какво като си свободна? Какво повече от нас имаш?

- Как какво? Свобода! Мога, ако река да хвъркна оттук и да отида отсреща в Григория. А вие не можете... Ето, това е разликата.

- Аз не искам да ходя в Григория. Какво ще правя там? – обади се Мрав. – На мене си ми стига Гредата в Тавана. Тук съм се родил, тукашно жителство имам... За какво ми е Григория? Ама там било по така или по-онака... Какво ме касае мене това?

- На мене пък ми е мечта да ида в Григория – с лелеен глас се обади хлебарката Васила. – Там има един много подозрителен тип и копнея да му изкарам наяве кирливите ризи. Разправя, че уж бил голям бизнесмен, а май пере мръсни пари.

- В Григория не съм ходила – рече мушицата. – Казват, че там не използвали инсектициди – било нехуманно. Убивали с ток. А вярно ли, че там има равенство между белите и жълтите мушици? Защото аз по баща съм жълта.

- И тука, и там, мушиците и комарите ги ядат птичките и паяците – каза котаракът Арчи. – Аз, ако искате да знаете, преди време... бях в Григория.

Обитателите на Тавана ахнаха.

- Да, веднъж скъсах найлона на Тавана и прескочих в Григория. Три дни изкарах там, не можах да намеря пукнатата мишка и се върнах.

- Как така, в Григория няма ли мишки? – попита Софка.

- Има, но ги ядат тези, които могат да си го позволят. А там котараци като мене – колкото щеш. Можеш да си купиш мишки, колкото искаш, ако имаш пари.

- В Григория няма ли пари?

- Има, но се добиват трудно. Чевръст ли си, имаш. Не си ли – умираш.

- А-а-а-а! Добре си ни е на нас тук – обади се Густав. – Поне храната и работата ни е сигурна. Не ща да ставам богат. Богатите не живеят дълго.

- В Григория има свобода – намеси се отново птичката Бърза. – Там можеш, ако искаш да наругаеш президента, да разказваш вицове за него и никой нищо няма да ти направи.

- Че и ние тука можем... насаме – рече Мрав. – Аз какъв виц знам за плъховете...

- Чувам, чувам! – дочу се глас откъм дупката в ъгъла и всички млъкнаха.

- Ето, виждате ли? – рече Бърза. – Ограничават правата ви.

- Всяка държава, ако иска да запази сигурността на гражданите си, трябва в някаква степен да ограничи правата им. Иначе ще нахлуят терористи. Видяхте какво стана с бунта на комарите... – рече Арчи.

- Те не се ли бореха за свобода?

- Бореха се, но за своята свобода. Свободата да ни управляват. Всички за това се борят, вие не слушайте какво говорят! – взе участие в разговора гардеробът Спас. – Аз две системи съм преживял и няколко правителства и мога да твърдя, че голяма разлика между тях няма. Политик ли е, чупи му главата. Политиците са бедата на човечеството.

- Спасе, ти да не си анархист?

- И анархист да съм, какво? И анархистите са хора.

- А те за какво се борят?

- Да няма властващи.

- А как ще се управлява държавата тогава?

- За какво ни е държава? Виж птичките и мухичките – летят където си искат и нямат държава – да не са по-зле от нас?

Обитателите на Тавана се замислиха.

- И все пак без държава не може – рече Арчи. – Ако няма държава, ще подивеем и ще тръгнем като в древните векове да се трепем един друг. Няма ли закони...

- Не са нужни много закони – прекъсна го Спас. – Достатъчен е само един – не прави другиму това, което не искаш да сторят на тебе.

- И кой ще контролира изпълнението му?

На този въпрос Спас не можа да отговори.

* * *

Малко по-късно Спас рече:

- Най-важното е всички да се трудим. Аз цял живот съм работил и не съм останал празен. – На, и сега съм пълен със стари дрехи...

- То къжи-ричи нищо не е устаналу ут тях, зъщото сички вълнини ги опоскахме – чу се глас от вътрешността на Спас.

Всички се послушаха:

- Кой си ти?

- Мулецът Мульо. Бате, дай два лева да си купа хляб, чи съм гладен, а ням и цигари, пък ми съпуши-и-и-и...

- Кой си ти?

- Нали ви казах: мулецът Мульо.

- Абе, Мульо, покажи се да те видим бял ли си, черен ли си...

- Абе ни съм многу от белите, ама пък не ни личи многу къту съизцапами.

- А с какво се занимавате, вършите ли някаква обществено полезна работа, или...

- Как с к'во бе, ний сичко моим да праим, ама не ни дават рабута, щото сме били мулци. И като няма к'во да праим – крадем. К'во крадем? Ами сичко, ама най-често от хорските дрехи – гледами да е нешу вълненичко все пак, чи е най-хранително. Нямате ли някое вълнено пърцалче да ми дъдети, да занисъ на дицата за вичера, че то само със сух ляп...

- Нали нямаше пари за хляб бе, Мульо? – обади се Арчи, който нервно слушаше разговора. – И какви деца, като ти самият си дете!

- Няам пари за хляб, ама вий нъли ша ми дадети, бе!... Пък каиш дица – ами ний мулцити рано съженим – к'во да праим, къту нями пари за кино или тиатър, вкъщи с булката... т'ва барим е без пари...

- И натръсквате набързо четири-пет деца... За какво ви са толкова, като сетне не ги гледате като хората – нито възпитанието им възпитание, нито образованието... Направо сте станали фабрика за аутсайдери... – рече Густав. Мрав кимаше утвърдително.

- Айди сига – аутсай...! Ми к'во да праим бе, бате, като нями рабута?

- Добре де, какво умееш да правиш – ще ти намерим някаква работа – рече Мрав. – Можеш ли например да носиш чували с жито? Трябват ни работници за склада...

- А-а-а-а, чували много тежко, пък аз съм изсипан бе, бате, ни моа да дигам тежко. Нещо полеко няма ли?

- Да отмяташ броя на чувалите в един тефтер ще можеш ли?

- По колку лева надник ша ми даваш? Аз под десет лева ни съфащам.

- Ти първо кажи ще можеш ли да вършиш тази работа?

- Уф!

- Какво „уф“. Ти грамотен ли си, бе Мульо? Можеш ли да смяташ?

- Ами идно времи ходих на училище, когато даваха бизплатни зъкуски, ама сетни къту ги спряха... Пък числата ги знам бе: идно две, три, четери...

- Това число нали беше забранено на Тавана! – изписка мишката Милка.

- Кой го забрани?

- Не помните ли? Комарите!

- На комарите им духнаха под опашката.

- Амииии! Ами ако вземат пак да дойдат?

- Като дойдат, тогава ще видим. Защо, има ли такава вероятност? Какво сочат политическите прогнози?

Обитателите на Тавана се послушаха: някъде отдалече отново се чуваше тънък комарен звън.

* * *

В Тавана плъзнаха плъхове. Не един или двама, а цяла рота. Всички строяха наблюдателници и картечни гнезда на тайни места. Какво става, какви са тия приготовления, питаха обитателите на Тавана, но отговор не получаваха. Всички плъхове бяха глухоними. Специално ги бяха подбрали, та да не издават военна тайна. Глухоням беше дори ротният им командир, който се разбираше с тях със знаци, ритници и шамари. Как не е хрумнало това и на нашите военни, чудеше се докторът.

Появиха се седем плъха в униформи на Силите за Защита на Държавата. Пред тях вървеше тайният агент Манчо Манчев и напрегнато обясняваше:

- Това тук е чист бардак. Не е никакъв Таван. Тук пребивават нелегално какви ли не асоциални елементи – всички до един врагове на Народа и Партията. Някои нямат дори адресна регистрация. Хей ти, кварталният домоуправител, къде си?

- Тук – обади се мишката Софка. – Да нося ли Книгата?

- Донеси я. Покаже ми сега адресната регистрация на лицата, обитаващи Тавана!

- Ама те... Някои са на гости на роднини за по-малко от три дни...

- И живеят незаконно вече три години. Покажи ми адресната регистрация на онзи там, дебелия Човек. Няма, нали? Защо?

- Ама той... казва, че е собственик...

- Собственици на Тавана няма. Собственик тук е само държавата. А той е един от бившите, следователно няма жилищни нужди. И понеже не е регистриран на Тавана, живее тук незаконно – това не е ли ясно?

- Да го арестуваме ли? – попита старшият на групата от Силите за Защита на Държавата.

- Оставете го на мене – рече тайният агент Манчев. – Аз ще се оправя с него.

* * *

На посещение в Тавана е дошъл висш Партиен и Държавен ръководител. Докарват го с огромна лимузина, следвана от ескорт от пет автомобила. Той е по бяла риза, без вратовръзка и с каскет. Около него сноват поне десетина плъхчета с тъмни очила и се блещят на всички страни. Охраната. Правителственият ръководител обаче се прави, че не ги вижда и тръгва към наредените в шпалир мишки и хлебарки, ръкува се радушно с тях: как сте, що сте, живо-здро ли сте? Мравките, начело със своя Владетел, също са наизлезли на Гредата и гледат с интерес. Дори Густав е спрял да кърпи мрежата и наблюдава отгоре.

Народен човек е нашият държавен ръководител! И физиономията му е народна – не се големее, а се смее широко, по селяшки.

Към него търчи домоуправителката Софка с голяма погача хляб и сол. Държавният ръководител се покланя пред хляба (зер, с труда на народа е добит), отчупва една хапка, топва я в солта, но не я слага в устата на Софка, както правят някои други ръководители, а се прави, че я лапа, но всъщност я скрива в шепа. Към него дискретно приближава отговарящият за прехраната Наско,

взема незабелязано хапката и я носи в подвижната лаборатория за изследване. Да не вземе някой да отрови височайшия ръководител.

Ръководителят решава да се разходи из Тавана, но минавайки покрай една дъска с пирони, се закача и си скъсва панталона. Настъпва паника. Отговорникът по облеклото носи резервния панталон, но го спират – как, няма тук пред хората ще се съблича величието! Правят параван с телата си и панталонът е сменен. Охраната вече е плъзнала наоколо и разчиства пироните. Тогава забелязват счупената мравешка греда да виси тъкмо над височайшата глава и охранителите надават вой: „Внимание, опасност!“. Неколцина от тях се спускат и правят заучената операция „Заслон“, прикривайки с телата си държавния ръководител, който си е изкарал акъла и се блещи наляво-надясно.

С помощта на хлебарката Васила нещата скоро се изясняват и разгневеният ръководител нарежда виновният за счупената греда да бъде доведен незабавно. Докторът обаче е отишъл в тоалетната.

На централния площад е организиран митинг. Целият народ на Тавана е освободен от работа и под строй отива на митинга. Воят се множество национални флагчета с държавния герб: изправен плъх е смачкал с крака капанче и държи в ръце хляб и сирене.

Държавният ръководител държи реч. Колко много обича Партията на животните на Тавана народа си и колко много я обича той. „Любов за любов! Доверие за доверие!“ – завършва речта си висшият партиен и държавен ръководител. Народът вика „Ура“ и скандира: „ПЖТ ! ПЖТ !“

Днес е щастлив ден за жителите на Тавана. Главно защото е неработен.

* * *

- Аз не съм виждала досега такова подмазване на държавен ръководител.
- Прекаленият светец и Богу не е драг – казва мъдро Густав.
- Не съм чувала тази поговорка – възкликна мишката Калинка. – Значи че... Какво всъщност значи?

- Ти пък откъде изникна? – попита Арчи. – Не съм те виждал тъдява...
- На гости съм на братовчедката Милка. От съседния блок съм. От Григория.
- Така ли? Не знаех, че Милка има такава хубава братовчедка – облиза се Арчи.
- Мерси – завъртя се на един крак мишката Калинка, изчервена от удоволствие. – Бихте ли ми разяснили – виждам, че сте начетен мъж – какъв е смисълът на тази поговорка? За светеца и за Бога...

- Ами... Дай да помислим: това ще рече, че... Щом е светец, защо пък да не е Богу драг? Наистина, тук нещо не се връзва. Ами че още по-хубаво, като е светец... Сбъркал е нещо народният гений...

Появи се мишката Софка с домовата книга в ръце.

- Извинявай, че ви прекъсвам разговора, ама мислиш ли да оставаш за повече от три дни, защото в такъв случай ще трябва да те запиша в домовата книга.

- Ами отде да знам, може и да остана. Запиши ме тогава...

- В такъв случай обаче после ще трябва да отидеш до Районното управление на Народната милиция и на си направиш адресна регистрация в паспорта. И ако искаш да знаеш, всички чужди граждани трябва да спят в хотели, ако не са у сребрени роднини.

- Че то големи формалности бе, защо е това при вас? Ние нямаме такива работи в Григория!

- Че как ще знаят къде се намираш във всеки един момент другарите от Народната милиция, ако нямаш адресна регистрация?

- Че за к'во им е да знаят? Аз съм свободна личност!

- Ти може да си, но при нас такива номера не минават. Свобода, свобода, ама това вашето мирише на слободия. Казвай, оставаш ли, или ще си обираш крушите?

- Какви круши? Много обичам круши...

- Тъпа патка – промърмори мишката Софка.

- Моля, моля, не обиждайте патките! – чу се крясък отвън. Беше патката в двора на Григория.

- И да си отрежеш пискюла на опашката, че приличаш на григорианска уруспия! Само мътиш акъла на мишоците тук.

- Че нали съм от Григория? – сопна се Калинка. – У нас младите мишки така ходят.

- А у нас ги стрижат до голо, че и печати на баджаците им слагат за носене минижупи като твоите.

- Много правилно ги наказват тези противодържавни елементи – обади се хлебарката Васила. – Мене ако питат, всички в газовите камери да ги вкарат!

- За какво ма, Василю, заради един пискюл и един минижуп ли? Ти акъл имаш ли?

- Имам, че даже и на заем да ти дам. Трябва да бъдем безкомпромисни към таквиз... гнусни елементи!

- Ами ти ма, Василю, що не видиш синът ти с каква коса ходи? Че и трева пуши.

* * *

- Има ли тук някой си Мрав Мравов? – прекъсна спора им строг глас. Беше едър плъх в милиционерска униформа.

- Аз – плахо вдигна ръка мравешкият цар.

- Пригответи си личния багаж и храна за един ден и ела с мен.

- Къде? Защо? Какво става? – викна с треперещ глас Мрав Велики.

- В управлението ще ти обяснят – справка някаква.

- Но аз съм Мрав Велики Първи Катастрофирал...

- Не ме интересуват прякорите ти. По адресна регистрация се водиш Мрав Мравов – без постоянна месторабота, с нетрудови доходи, непролетарски произход и с отрицателно отношение към мероприятията на Народната власт и Партията. Стягай си багажа – давам ти пет минути – не си ли готов, тръгваш така.

- Но това е някаква грешка! Нищо не съм направил!

- Тъкмо в това е работата, Мраве – обади се от ъгъла си Густав, – че нищо не си направил. Ти досега една сламка пренесъл ли си в Гредата? Само седиш и си чешеш...

- Но аз съм Цар...

- Толкуз по-зле, другарю цар. Църети в днешну времи ни съ кодират – обади се мишката Пенка партийната членка.

- Не се казва „кодират”, а „котират” – поправи я мушицата Вецка.

- Все туй. Аз уткога гу подозирах, ама...Е, ся ши гу турят на топлу.

- Не говорете така, госпожо – изчурулика откъм прозореца лястовичката Бърза. – Това е трагедия! Да арестуват някого заради произхода му... Къде отиват правата на човека! Аз ще сезирам комитета в Хелзинки!

- Не ръзришаам да мъ наричът „гуспужа”! – Амма! Гуспужа ши ми вика тя на мени!

- Аз ку съм на негу – обади се молецът Мульо – ша съ жалвам в съда в Старзбург, братчето ми. Знаиш ли колко от нашити живеят саму от тува? Жалват съ в съда в Старзбург и държаата им плаща убизщитения...

- Значи ние ги плащаме – рече Арчи. – Нали всички ние сме държавата?

В това време Мрав Мравов слезе от Гредата с куфарче в ръка и като спря на прага, рече през сълзи:

- Прощавайте, приятели и вие, мои верни поданици! Ако не се върна, споменавайте ме с добро...

- Ще те чакаме, Ваше Мравичество! – викнаха в хор мравките от Гредата.

- Черен гологан се не губи – дълбокомъдрено издума Густав. – Е, сега ще мога да разширя малко територията си.

- Сбогом, татко! – викна от Гредата един мравчок.

- Този пък кой е? – зашушукаха обитателите на Тавана.

- Аз съм Мрав Втори Не Толкоз Велики Некатастрофирал.

- Ега ти дългото име! Не може ли да те наричаме просто Мрав Втори?

- Може – съгласи се той.

* * *

Докторът спря да разказва и се замисли.

- Какво, дядо, мъчно ли ти стана?

- Не, момчето ми. Спомените. Спомените ме връщат в ученическите години, а те бяха толкова хубави.

- Като те слушам, дядо, имам чувството, че сте живели в... клетка. Като папагала Коко долу при Стамо – храница си има, водица си има, стрехичка над главата също... Какво друго му трябва?

- Свобода – обади се отвън Бърза. Тя се беше заела да си прави гнездо под стрехата, току над прозореца им, и час по час го зидаше с кал, която носеше с човчицата си.

- Свобода ли? – попита Арчи. – Коко не знае що е свобода. Той винаги е бил в клетка...

- Не винаги – чу се стържещият глас на Густав. – Когато бяхме в Ориноко...

Той погледна с едно око към Гредата, очаквайки Мрав да го прекъсне, но се сети, че него го няма. „Какво ли прави добрият Мрав Мравович” – помисли с тъга Густав.

- Сигурен съм, че ако пуснем Коко на свобода, ще загине – възрази Арчи. – Той дори не умее да се пази от уличните котки, нито пък да си търси храна. Просто ще загине. Свободен, но мъртъв. За какво му е такава свобода?

Лястовичката Бърза не отговори, а литна да донесе още кал за гнездото.

- Прав си, момчето ми, животът ни беше като в клетка, но все пак бе хубав, особено ако си млад и не знаеш, че има и по-хубав живот. Всъщност ние знаехме – четяхме чужди списания, внасяни нелегално от моряците и от онези шофьори, тексимаджиите, слушахме чуждите радиостанции, гледахме стоките в „Кореком”, но съзнавахме, че това е един чужд свят, който малцина щастливци можеха да опознаят. И ние с приятелите ми мечтаехме един ден да идем да работим на Запад – да спечелим за хубава кола и за разни други джаджи...

- Да спечелите за какво? – попита мушицата Вецка. – Не съм чувала тази дума.

- Това означава разни технически джунджурии – магнетофони, касетофони, радиоапаратчета... Така ги наричат на моряшки жаргон – обади се гардеробът Спас. – Колко такива джаджи е имало върху мене. И сега има един стар „Филипс”.

- Има ли? Старият ролков Фильо върху тебе ли е? – надигна се докторът.

Гардеробът кимна.

Мъжът стана, премести стола до гардероба и надзърна. В дъното лежеше прашасал старият му магнетофон. Придърпа го, свали го внимателно, издуха праха и отвори капака. После включи тока, цъкна копчето и окото на магнетофона светна.

- Ей, сети се най-сетне за мене – извика магнетофонът. – Мислех, че съм умрял.

- Ама ти жив ли си още бе, Фильо? – разтрепери се докторът. – Мислех, че...

- Жив съм, ама защо, като никой не се нуждае от мене. Стамо си купи петстотинватова уредба – къде ще се меря аз с моите десет вата?

- Десет вата, ама помниш ли какви джангъри правехме с тебе едно време?

- Помня. Искаш ли да ти изсвирия нещо от онези години?

И като се напъна, магнетофонът засвири. Отначало малко несигурно и с виещи обороти, но като загрея се оправи, само дето въртеше малко по-бавно. Запя любимата песен на Милан – „Есенни листа”.

Докторът седеше на изтърбушеното канапе и слушаше.

- Не тъжи, дядо – пошепна Арчи. – Толкова е хубава музиката...

- Точно затова, момчето ми, много е хубава.

* * *

-... Много беше секси момичето, но като опря до оная работа, рече, само с презерватив. Ама откъде, като нямах? На другия ден отидох да си купя от една улична будка. Наричаха ги с популярното тогава име „предпазители”. Десет предпазителя, рекох нахакано на продавачката – бях решил да се запася, че като ида тия дни студент да не се мая... Жената ме гледа учудено. „За какво ти са толкова много?” „Трябват ми” – отвърнах. Тая пък не знае ли за какво служат? Жената бръкна в една кутия и тресна на шубера десет... ламаринени предпазителя за молив – като го подстриш, да не го счупиш без да искаш. „Двайсет стотинки” – рече тя. Гледах ги втрещен няколко секунди, после плеснах стотинките на шубера и ги взех. Още не съм ги похарчил... – засмя се Милан.

- Мисля, мисля, и не мога да се сетя за какво са ти били тези предпазители – изцърка от ъгъла мишката Софка. – Дали като студент са ти трябвали толкова много моливи?

- Ама че си глупава! – присмя ѝ се мишката Калинка, онази, гостенката от Григория. – Предпазителите предпазват храната от разваляне – не си ли чела по опаковките на някои храни: No preservatives – без презервативи.

- На нашите храни такива работи не пише. Ние си ги ядем и с презервативи. Отде да знаем какво всъщност ядем?

- А-а-а! Много е важно. Ние в Григория се храним само с екологично чисти и природосъобразни храни.

- Аз, братчиту ми, ям квото ми падни – презервативи, мрезервативи, не отбирам – обади се откъм гардероба молеца Мульо, дъвчейки стар терлик. – Къту си гладен, не мислиш за никакви презервативи.

- О-о-ох, много сте изостанали вий! – изпъшка мишката Калинка. – Много!

- Още първата вечер като студент ме поканиха с магнетофона на рожден ден – продължи Милан – и така се напих, че едва се прибрах – не бях свикнал още да пия.

- Как може бе, Милане – обади се гардеробът Спас. – Баща ти, Бог да го прости, изобщо не пиеше, макар да беше кръчмарски син. Помня, една бутилка с ракия стоя върху мене цяла година и я отваряха само да почерпят някой гост.

- Моят мъж многу пийши – рече Пенка – от туй умря – взе да пий от идна локва на улицата и гу смачка къмьон... Плъхок дъ гу прости!...

* * *

- Ах, защо и за мен някой не напише такива неща! – въздъхна мушицата Гецка, появила се на мястото на Вецка. – Чуйте само: „Дарил бих хризантеми големи със капки роса по листата...” – тя се беше зачела в едно стихче от вестника, залепен на стената.

- Хризънтеми съ дават саму на умряло.

- Глупости, кой каза това? Мульо, ти ли?

- Аз. Знам, щоту ний ходим пу гробовити да обирами цвятята и пак дъ ги прудаами. И пу туа времи нъй-много има хризънтеми. Аман ут хризънтеми, вика булката.

- Как така ще ходите по гробовете да крадете цветя... Това е кошунство! – възмутиха се всички на Тавана.

- Кушунству, мушунству, къту нямаи ко да идеми, ко да праим бе, бате?

- Ами ще вземете да работите нещо. Другите какво правят?

- Да ръботим, ама къту няма рабута?

- Като няма, ще идете на село – там работа на полето – колкото искаш!

- А-а-а-а. Ши хода на селу. Дъ ни съм луд? Ти що ни идиш нъ пулету, ми седиш тука?

- Аз си имам работа. Не е работата, че нямате работа. Работата е там, че не искате да работите. Хем не искате, хем не умеете нищо да вършите, хем не искате и да се научите. Какви сте вие бе, паразити ли сте?

- Хайди ся, пързити. Ми и ний сми хора, ма! Ко къту сме мулци.

- Ако сваря някой да краде цветята от гроба на родителите ми, ще му счупя главата! – закани се Мрав Втори.

- Защо бе, старият Мрав Първи да не умря?

- Не, така е думата... А баща ми е добре – писа ни писмо от лагера „Слънчев бряг” – хвали се от управата – много не ги биели. И сигурно живеят природосъобразен живот, щото бил отслабнал наполовина. Иска да му пратим една торбичка жито.

- И кога ще го пуснат?

- Това не се знаело. Трябвало първо да се превъзпита. И вече не искал да бъде цар.

- И ти да идеш там, и ти няма да искаш – измърмори Арчи.

Обитателите на Тавана замислено кимаха с глави.

* * *

- Ама, докторе, ти какво, и с двете момичета едновременно ли си ходел? – изцърка мишката Софка.

- Че какво му пречи – аз като ходя с две хиляди...

- Защо не? С едната – платонична любов, с другата... материална. – Разбирам го напълно – обади се Густав.

- Чи к'о ве, ний мулцити изобщо ни обръщаме вниманието на тия нища – докара ли някой нова булка в семейството, сички обслужва – от братята до бащата...

- Вие сте изроди бе, Мульо. Как може толкова нещо! Не изпитваш ли ревност?

- Абе, изпитвам, ама к'во да прая? Сетни бати к'ту изгони старата и си докара млада булка, тогаз пък аз намазвам...

- Ега ти дивацината. Ей туй е промискуитет – заключи Мрав Втори.

- Профкумитет ли? Аз пък мислех, че профкумитет е...

- Работата беше в това, че обичах и двете – обясни докторът. – Не можех да ги разделя. Луд бях и по двете.

- Блазе им ... – прошепна Софка. – Да имаше някой да обича така и мен...

- Щях дъ тъ питам ма, Софо – обади се Пенка, – ко стана с оня, русия мишок, с който ходеше...

- Не „с който”, а „с когото”. Щом има предлог „с” не може да бъде „с който”.

- Затваряй си устата, котарак, загубен! Той ши мъ учи мени да гувора! Амма!

- Аз като ти цапна една лапа...

- И к'во стана с негу ма, Софо?

- С русия ли? Ами... хвана се в капанче.

- Ох, горкият, Плъхок да го прости! – прекръстиха се мишките.

* * *

Предстоеше първата копка на тайната дупка-тунел между Тавана и Григория, която щеше да направи лично Президентът. Малко преди това едно поделение от Армията на народа на Тавана зае позиции. Акцията ръководеха не един, не двама, а цели трима генерали – все бивши партизани от отряд „Плъши юмрук”, помогнал преди години на отряд „Плъхар” да завземе властта. Генералите се бяха сврели на сигурно място в един празен варел, откъдето щяха да командват операцията.

Час преди да пристигне Президентът, отряд от Силите за Защита на Държавата плъзна по Тавана да провери обстановката. Насочиха се право към варела.

- Какво правите вътре вие там? – строго извика командирът на отряда.

- Ами... играем на карти.

- Какви карти, като сте трима? За каре трябва четирима!

- Ами... четвъртият, ей сега ще дойде.

- Я излизайте веднага оттам! Сержант, докарай арестантската кола! Хайде сега тримата, с вдигнати лапи един по един – в колата!

- Ама кой ви каза, че сме тука?

- Това е оперативна тайна. Във всеки случай не е хлебарката Васила, ако това имате предвид. Нито пък мишката Пенка. Имаме си други канали за информация.

Час по-късно Президентът дойде да направи първата копка на секретната дупка-тунел. Посрещна го лично Първият секретар на Окръжния комитет на ПЖТ. Както му е обичаят, двата височайши плъха се прегърнаха и се разцелуваха три пъти, като внимаваха да не се гъделичкат с мустаците, или пък, не дай Плъше, да не се ухапят, без да искат. Първата копка беше направена успешно. Мишките и хлебарките ентузиазирани ръкопляскаха, като с едно око поглеждаха към Григория от отвъдната страна на тунела.

- Защо нас не ни пускат в Григория? – разсъждаваше на глас Мрав Втори. – Казват ни, че там хората бедстват, че са без работа... Някои приемат всичко за пропаганда, други вярват и се радват, че имат покрив над главата си, сигурна работа, добра заплата... Малцината привилегировани, които са били в Григория, шепнешком разказват какво е там, но някои не вярват – до такава степен са промили мозъците ни.

- Ама вие да не мислите, че там всичко е по мед и масло? – обади се отвън лястовичката Бърза. – Моят мъж, когато долетя от топлите страни, две години беше без работа и карахме само на държавни помощи. И при нас има бедни хора, дори и бездомни...

- Лъже – викна от гредата Густав. – Ти, хвъркатата, да не си комунистка, че ги плещиш такива? И колко долара помощи получавате, докато мъжът ти беше без работа?

— Защо да си го измислям? – отвърна докачена лястовичката. – Не съм комунистка, но вие явно си мислите, че там е рай. Колко помощи получаваше ли? Към петдесет долара месечно май че...

- Петдесет долара? Че това са сто лева! – подскочи мишката Софка. – Толкоз получава моят Мишо за два месеца! Ами да дойдем при вас да работим като безработни ма, Бързо? Ще ми изпратиш ли покана да ти дойда на гости?

- Не може, трябва да съм ти роднина. Защо не помолиш Калинка? Не сте ли роднини?

- Далечни. Тя ще кани братовчедката си Милка, ама дали ще я пуснат?

- Няма да я пуснат. Нали като погледне отвън, ще види решетките на клетката ни? А те отвътре не се виждат, защото постоянно ги лъскат, та да не разберем, че сме в клетка – рече Густав.

- Ами ти бе, Густаве – попита Мрав Втори, – що щеш още тука, като си чужд гражданин? Нали уж беше от Оринокия? Хем казваш, че сме в клетка, хем стоиш вътре.

Густав се почеса се по главата и не отговори.

- Оринокия? Такава държава няма – додаде Мрав Втори – проверих в „Большая советская энциклопедия“.

* * *

Абе, какво стана с ония тримата генерали, знае ли някой защо ги арестуваха?

- Ти не разбра ли? Искали да направят преврат – да завземат властта – рече Арчи. – Били са привърженици на Мяу Це Тун. Всъщност нямаше да бъде съвсем зле. Ние с тях сме малко роднини...

- Така ли? По каква линия?

- Ами аз съм от Сиам – каза Арчи – а това е днешният Хайланд. А пък Хайланд е на една крачка от Пекенезия.

- И какво ще стане сега с онези тримата, ще ги разстрелят ли?

- Не вярвам. „Гарван гарвану око не вади...” Те отдавна си съперничат – бившите партизани от отряда „Плъхар”, дето са сега на власт, и онези от „Плъши юмрук”, но не си вадят очите. Само се кълват...

- Няма да бъде хуманно, ако ги разстрелят – обади се отвън лястовичката Бърза, която се бе заела да мъти яйцата си. – Смъртната присъда трябва да бъде забранена.

- Дрън-дрън! Забранена. И в Оринокия по едно време беше забранена и знаете ли какво стана? Бандюгите се скъсаха да трепят невинни хора, защото знаеха, че няма да ги разстрелят. Каква файда? Спасяваме живота на разбойниците а осъждаме на смърт хиляди невинни. Аз съм „за” смъртната присъда. Кой каквото ще да разправя.

- Всяка демократична държава – рече Бърза – е премахнала смъртната присъда – по това се познава, доколко тя е цивилизована.

- Не ми говори за демокрация! Демокрацията развъжда терористи и разбойници. Защото дава много свободи.

- Извинете, господине, не ви познавам добре – обади се пак Бърза, – но като слушам думите ви, мога да ви уверя, че по убеждения сте фашист.

- Да, такъв съм! Признавам си го! – тупна се гордо по гърдите Густав. – По добре фашист, отколкото мекушав демократ. А ако искаш да знаеш, всъщност аз съм анархист.

- Анархист ли? – възмути се гардеробът Спас. – Ти си толкова далече от анархизма, колкото аз от комунизма. Правилно казва госпожата отвън, как й беше името, че си най-обикновен фашист.

* * *

- Метнахме върху лампата едно старо платче и пуснах тихо магнета на „Лав ин Портофино” – замечтано разказваше Милан.

Щом спомена песента на Далида „Любов в Портофино”, магнетофонът Фильо се събуди, завъртя ролките си и мелодията зазвуча. Обитателите на Тавана се заслушаха.

Внезапно се дочу тропот на ботуши, вратата с трясък се отвори и на Тавана нахлуха неколцина сътрудници на Доброволните отряди за съдействие на Милицията, придружени от двама милиционери.

- Всички да останат по местата си! Каква е тази упадъчна музика? Чий е този магнетофон? Охо, „Филипс“? А защо не наш, съветски „Урал“, ами „Филипс“? Я да видим митническата декларация за внос! Нямаш?

- Каква упадъчна музика – това е Далида! Известна френска певица от италиански произход, родена в Кайро – обади се Арчи.

- Така ли? Я да чуем следващото парче! Аха, рокът на затворниците! Браво бе, и този хулиган Елвис слушате! Като толкова ви хареса, защо не идете в затвора да се видите лично с него, ха-ха-ха! Далида слушали. А защо не слушате Андрей Кузнецов? Вижте колко хубаво пее човекът! Пък и текстът на песните му – съдържателен, идеен. И в тях има партийност. Във всичко трябва да има партийност! Дори във високия скок!

- Какво говорите? – рече смаян Густав. – Каква партийност в един скок?

- Може. Вие как си представяте, че олимпийската шампионка по висок скок Сирена Мишкова спечели златния си медал, с молитви ли? Не, тя лично заяви, че посвещава своя успех на Родната Партия на Животните, вдъхновена от Трийсет и втория пленум на ПЖТ.

Обитателите на Тавана мълчаха.

- Другарю сержант, конфискувайте магнетофона!

- Как така ще ми конфискувате магнетофона – скочи докторът. – Да не сте ми го купували вие? Със собствените си пари съм си го купил.

- Така ли? А къде ти е фактурата? Нямаш, така ли? Купил си го от човек? А този човек откъде го е взел? Вероятно от „Кореком“? А знаеш ли, че стоките от „Кореком“ са за лична употреба, а не за търговия? От кого го купи? Не помниш? Преди четирийсет години ли? За престъпленията няма давност. Сержант, конфиску...

Както седеше кротко на стола, Арчи внезапно се наежи, скочи върху отрядника и заби нокти във врата му. Той изцвърча и хукна към дупката си. Останалите го последваха.

* * *

- Не мога да не се възхитя на родителите ти, докторе – рече мушицата Гецка. – Отделяли са от залька си, дето има една дума, да те издържат като студент, а ти си купувал разни ленти и книги. Това не мога да го разбера...

- На човек не му трябват само дрехи и ядене. Трябва и духовна храна.

- Абе, така е, ама... По-важното е да си сит и с топли крака... Другото е лукс.

- Музиката, киното, литературата не са лукс, а необходимост.

- Не съм видял човек, умрял от липса на литература, кино или музика. От глад и студ обаче съм видял.

- Видял си ти. У нас никой не умира от студ и глад. Но за забранена литература, за западна музика и списания, за разпространяване на политически вицове някои умират.

- Абе, вие ме удивявате – обади се мишката Калинка. – У вас вицовете са сякаш част от живота ви. Щом се съберете, и започвате вицове – политически ли не щеш, цинични ли... Не можете ли без вицове? Толкова народ отиде в Белене заради тях, а вие продължавате. Хем знаете, че половината от хората са доносници. Що за народ сте!

- Разправяме си вицове, защото сме безсилни да се противим на властта – барем на думи да си направим кефа. Защо бе, Калинке, в Григория не разказвате ли вицове? Къде отиде прочутият григориански хумор?

- Във всеки случай не го споделяме на софра. Това е съвсем различно от вашето. Вие направо сте болни и не можете да живеете без вицове. И кой ги измисля?

- Според мене – обади се Арчи, – измислят ги писателите и журналистите. Наскоро чух, че арестували един такъв и ченгетата се бързали: „Хайде, разкажи ни един политически виц и ще те пуснем”. „От кой етаж?” – попитал той.

* * *

- Ало, има ли някой тук? – чу се тъничък глас на Тавана.

- Кой вика?

- Куриерката, нося призовка от съда на... Арчибалд Паркър. – Живее ли тук такова лице?

- Не – извикаха вкупом всички.

- Чакайте, това съм аз – унило продума Арчи. – За какво е тази призовка?

- Първо подпишете тук, че сте я получили.

- Как ще подпиша нещо, което не съм прочел! Може да е смъртната ми присъда!

- Нали ви казах? Заведено е дело срещу вас. За нанасяне на побой със средна телесна повреда на служебно лице при изпълнение на служебните му задължения. Член 123, параграф 2, алинея 3 от Наказателния кодекс на Народна република Тавана.

- Не съм бил никого, това е недоразумение!

- Съдът ще установи. Нали за това е съд? Може и да сте невинен. Сега се подпишете и си вземете призовката.

- Не подписвай, Арчи! Не си редовно призован! – извика отгоре Густав. – Ти си Арчи, а не Арчибалд, че и Паркър при това. Как си записан по паспорт?

- Не знам. Дядо, как съм записан?

- Чакай да видя? – докторът порови на лавицата и измъкна синкаво паспортче.

- Арчибалд.

- Това е лошо – рече Густав. – Ами Паркър?

- Не. Ветеринарят рече, че само Арчибалд е достатъчно.

- Ура! Значи не си призован редовно. Трябва ти един добър адвокат сега.

- Стамо нали е адвокат? Да идем да го повикаме!

Докторът изпъшка, стана от дивана и тръгна да търси сина си.

- Е, ще подписвате ли, или да си ходя? – попита мишката-куриер.

- Върви по дяволите – изсъска Арчи. – Нали ти казаха, че не съм редовно призован.

- Обида на служебно лице при изпълняване на служебните му задължения. Член 123, параграф 3, алинея 4...

Арчи я подгони, а мишката търчейки викаше:

- Опит за нанасяне на побой и опит за предумишлено убийство на служебно лице при изпъл...

И куриерката се шмугна в дупката си.

- Стамо не се занимавал с тавански дела – рече Милан. – Трябва да потърсим някой тукашен адвокат.

- Аз знам един много оправен – адвокат Шмекерлиев – извика Густав. – Страхотен шмекер! Мене ме оправда, когато преди време ме бяха обвинили в шпионаж.

- Ами обади му се тогава, само дано не взема скъпо.

* * *

- Чук-чук-чук! Има ли някой тук?

Мълчание. След малко глас:

- Ако си куриерката от съда, махай се! Адвокатът ни още не е дошъл.

- Не съм куриерка. Аз съм Гицка, отечественофарсовската активистка.

- Гицка ли? Защо ти е толкова загубено името ма, Гицке?

- За да се римува с „активистка”. Виж мишката Пенка, партийната членка...

- Ти мени мъ остави, ний, пъртийните членуве...

- За какво си дошла ма, Гицке, пак да събираш членския внос за ОФ-то ли?

- Не, той вече се удържа централно от заплатите по предприятия. Отървахме се от това.

Минавам да абонирам за вестник „Отечествен фарс” и „Плъше дело”.

- Че нали ни абонираха по месторабота, пак ли?

- Тез, които са абонирани, няма, но има и такива, дето не работят. Домакини и разни други...

- Няма такива, хайде, отивай си!

- А, не може така! Всеки отечественофарсовец е длъжен да се абонира...

- Тука няма отечественофарсовци. Хайде, довиждане.

- Как така няма? Всички граждани на Тавана членуват в Отечествения фарс. Не знаете ли това?

- Аз не членувам. Мене никой не ме е питал искам ли, или не искам. При това съм чужд

гражданин.

- За чужди граждани не се отнася, но за нашите... Какви патриоти сте вий, бе!

- Милке, какво е туй „Отечествен фарс”? – пита братовчедката от Григория.

- Не знам точно. Организация някаква. Всички, дето не са членове на Партията на Животните на Тавана, са членове на Отечфарса.

- Ама защо пък точно „фарс”? Какво значи тази дума?

- Никой не знае, ама добре звучи – обади се Густав. – Като кажеш „фарс”, сякаш фрасваш някого по тиквата.

- Блазе ви, пък ний в Григория нямаме таквиз работи.

- Аз съм абониран за вестник „Поглед” – обади се Спас. – Поне е интересен.

- Някой иска ли да се абонира за вестник „Плъше дело”? За партийни членове е задължително.

Пенке?

- Аз ни съм пъртийна членка.

- Нали преди малко каза, че си.

- Да, ама вечи ни съм.

- Аз моа да зема някуй весник, аку е без пърти – обади се молецът.

- За какво ти е бе, Мульо, ти не можеш да четеш.

- Къту ни моа дъ читъ, ни сира ли, ма? Знаиш ко и гадну да съ бършиш с картон?
- Да се употребява „Плъше дело” за задни цели е наказуемо. Известно ли ви е?
- Няма за задни ма, како, аз ши гу упутрибяам за предни... Ний мулцити...
- За задни и предни цели има други вестници: „Животинска младеж”, „Мързел”, „Животинско знаме”... А вие, мравките, няма ли да се абонирате?
- На нас не ни трябват вестници, защото нямаме нужда – отвърнаха в хор мравките. – Да си виждала някога мравешко лайно?
- Какви хора сте бе, да не иска никой да се абонира!
- Ми ти ма, Гицке, абонира ли се?
- Аз после ще се абонирам.
- Когато ти се абонираш, тогава и аз ще се абонирам.
- Простаци – измърмори под мустак мишката Гицка и си тръгна.

* * *

- Здравейте, дддругари. Аз съм ппполитическият инструктор Ппподковачев. Заповядано ми е да ви изнеса ппполитинформация. Застанете всички в кръг около мен и слушайте. Има ли въпроси?

- Аз имам – обади се Густав.
- Въпросите ппосле. Ппърво иззззслушайте ппполитинформацията.
- Абе, за какво ни е тая политинформация – нали четем „Плъше дело”?
- „Ппплъше дело” си е „Ппплъше дело”. Аз ще ви кажа неща, които няма да чуете никъде.
- Ами щом е така, давай да чуем.
- Такааа. Първо – за вътрешнополитическата обстановка. Както навярно сте разбрали, наскоро Силите за Защита на Държавата осуетиха опит на малочислени маргинални елементи да променят политическото статукво, социално-икономическия статус и юрисдикцията на държавата чрез прилагането на нерегламентирани и неконвенционални прийоми за налагане на неконцептуална политическа доктрина и парадигма, чрез акцептиране на силови методи, които доведоха до адекватна и високоефективна ответна реакция, довела до дифинитивни и неконвергируеми, или казано по-просто, до необратими възмездни действия и меропрятия.

Публиката слушаше съсредоточено. След малко Густав се обади:

- Извинете другарю Ппподковачев, нали така ви беше името, апропо с три или с четири „п” се пише? Та, ако позволите да изкажа суперлативните си адмирации към висококвалитетната ви импресия върху актуалните проблеми на съвременната интернативна политика..., но на какъв език говорите, дявол да ви вземе? На Тавански или на хайвански?

- Ппппростете, но ппърво не се казвам Ппподковачев, а Ппподковачев, но само се едно „п”, а останалите са от смущение, винаги щом започна лекцията си. После се оправям.

- Ние пък точно обратното. Когато пелтечите, ви разбираме добре, но сетне започваме да се съмняваме в интелектуалните си способности и от концептуалите агрегации на менталните ни ресурси.

- Не ви разбрах нещо.

- Щото и ние така. Хайде сега, стига толкоз, че ме заболя главогръда.

- Вие да не сте паяк?

- Баба ти е паяк! Аз съм защитен от закона вид, вписан в Световната Червена книга, чистокръвен...

- Другари, другари, чакайте! Дайте да се разберем кротко и без излишни емоции – рече Арчи. – Нека да направим така: другарят Подковачев ще си тръгне, а ние мирно и кротко ще се разотидем, или пък, ако искате, ще продължим да слушаме разказите на дядо ми, които, по мое мнение, са доста по-атрактивни и концептуални и очертават ретроспективните реалии на една несъмнена политическа конкретност.

- Ама въпроси няма ли да имате?

- Аз имам. Кой тъ прати тука ва, братчиту ми? Не ти, ами той и за утрепвани, тъй да му каиш! Амчи аз пу идно време пумислих, чи съм уткъчил, къту тъ слушах! Викъм си, вѝй, Мульо, ти кътгачи си чалдисъл ва, мой чувек!

- Мизерабли, плебеи и пейзани! И аз съм седнал да съ мъча кът хайванин – измърмори политическият инструктор Подковачев, взе си опашката под мишница и се прибра в дупката си.

* * *

В туй време от къши излезе Софка, водейки за ръка разплаканата си дъщеричка, първокласничката Добринка.

- Защо плачеш ма, Добринке?

- Защото дургарката ма извади на дъската и ма накара да напиша: „Добринка пише с лявата рака. Това е много лошу! Срам и позор за такива деца!”

- Ами ти защо пишеш с лявата ръка?

- Щото ми е по-лесно.

- Да, ама всички трябва да пишат с дясната ръка. Как така ти ще пишеш с лявата?

- Глупости! – обади се от стрехата лястовичката Бърза. – Това никъде го няма. Всеки пише с която си ръка иска. От къде на къде ще бъде ограничаван? Само у вас чувам да има такова нещо – да задължават децата да пишат с дясната ръка.

- Хайде, не плачи, Добринке, скоро ще се научиш да пишеш с дясната ръка.

- Не искам. Няма повече да хода на училище. Всички деца ми викат левачка.

- Левичарството не е болест, нали докторе? – запита Густав. – То се дължи на по-силното развитие на дясното полукълбо на мозъка у някои хора, където е разположен центърът на движенията. И понеже повечето хора са с по-развито ляво полукълбо, преобладават десняците. Но представете си, че беше обратното?

- Вместо да ходя да се разправам с другарката ѝ в училище, ще взема една точилка, и я съм я видяла да пише с лявата ръка, я съм ѝ счупила пръстите – извика разгневена Софка.

- Аз пък бих отишла с тази точилка при учителката и бих я счупила в главата ѝ – рече Бърза.

- Ще я счупиш, ама сетне? С какво ще си точиш баниците?

Докато слушаше приказките на възрастните, малката Добринка съсредоточено си бъркаше в носа. С лявата ръка.

* * *

- Стани всички! – разнесе се вик и след него свирка. – Слушай моята команда!

Стреснати, жителите на Тавана скочиха инстинктивно и застанаха мирно.

- Аз съм физкултурният инструктор Физвъзов. Заповядано ми е да ви проведе репетиция за манифестацията на Пети май, националният празник на Тавания. Строй се в две редици зад мен! Раз, два, три! Кой още не се е строил! Ей, ти там, дебелия, не се офлянквай, ами скачай и заставай в строя!

- Ама чакайте бе, другарю... кой бяхте... Физвъзов, ние още не сме станали, не сме си направили тоалета, как така направо от леглото – и на тренировка? Ами че ние сме си натренирани! Последният празник беше на седми ноември. Тогава нали репетирахме?

- Никакви разговори в строя! Повторението е майка на знанието. Дай тон за песен!

- Градил Илия кили-я-я-я! – започна гардеробът Спас.

- Не тази! За Пети май. Кой ще даде тон?

Пенка, бившата партийна членка, запя:

- Пети май, Пети май, наш любими Пети май...

- С песен хо-о-о-одом марш!

Внезапно появилият се Плъхочески духов оркестър засвири, а тъпанът задумка с все сила.

Жителите на Тавана запяха нестройно и се затътриха сънени по площадката.

Другарят Физвъзов подтичваше отстрани и викаше:

- Стъпи с крак в тъпана!

Арчи едва вървеше и като наклони глава към Густав припя: „Пети май, Пети май, ах да знайш как ми се пикай!” Густав му отговори: „Кът ти се пикай, кът ти се пикай, сваляй гащи и пикай.” Това много им хареса, и докато маршируваха в кръг под зоркия поглед на физкултурния инструктор, двамата припяваха ухилени в гюрултията.

Първа ги дочу хлебарката Васила. Тя зашушука на хлебарките, които маршируваха до нея, те пък – на мишките, и когато отново запяха припева „Пети май, Пети май”, всички по даден знак млъкнаха и на тавана се чу мощното: „Сваляй гащи и пикай!”

Настана суматоха. Половината от маршируващите се кикотеха неистово, а другата половина въртяха очи подплашени. Другарят Физвъзов напразно надуваше свирката да въдвори ред.

- Това е саботаж! Кой бяха тези, да излязат веднага пред строя! – крещеше той.

Арчи направи крачка напред и рече:

- Ами какво да направя, като тази сутрин не успях дори да се...

- Когато разговаряш с мене, ще мълчиш! А сега за наказание бегом от мене до другото дърво!

Репетицията свърши, всички тръгнаха да се пооправят, сетне се върнаха по местата си и очаквателно загледаха доктора. Чакаха продължението на историите.

* * *

Пияна група от Доброволните отряди за съдействие на Милицията нахлу на Тавана с гневни викове:

- Къде е онзи гаден котарак с дръпнатите очи да му видим сметката! Никой досега не е нападал отрядник, и то по време на изпълнение на служебните му задължения!

- Какви служебни задължения бе, вие нали работите другаде, а в отрядите ходите само за да си избивате комплексите – обади се Густав от дупката си, готов при нужда да се скрие.

- Това няма значение! Когато сме на дежурство, ние изпълняваме своя дълг към Народната Милиция на родната Партия.

- Някой да ви кара зорлем?

- Как да не ни кара? Мене ме задължиха от Първичната партийна организация.

- Млък бе, серсем! Що издаваш служебни тайни?

- И така, казвайте къде е този гаден котарак да му оскубем мустаците?

- Да му откъснем топките!

- Да го одерем жив!

- Да го пратим обратно в Сиам!

- Сиам вече не съществува.

- Не ни интересува. Да се оплаче в ООЖ!

- Туй пък к'во е? – попита една мишка.

- Организация на обединените животни.

- Ще ни предадете ли доброволно котарака Арчибалд Кронин...

- Не Кронин бе, глупак. Кронин май че беше някакъв писател.

- Ами него го няма тук – обади се мушицата Децка. – Отиде до библиотеката.

- В коя библиотека?

- Май че „Сън”.

- Другари, натам! – викна старшият на отрядниците. – Да идем да му кажем ние на него как се напада отрядник! Нашият колега още носи лепинки по гърба си от ноктите та тая котешка твар!

- Ама те нали ще го съдят за това?

- Я го осъдят, я не – да му теглим един як бой за по-сигурно. Съдиите са мекушави – най-много да го осъдят на десет години за прояви, несъвместими с плъшистическия морал.

Докато бандата се изхлузваше навън, Арчи поглеждаше през една дупка на пазарската чанта на дядо си, където се бе пхнал за по-сигурно. Когато тропотът от ботушите на отрядниците заглъхна, той се измъкна от чантата, протегна се двукратно, за да разкърши схванатите си от теснотията мускули и рече:

- Ще ме бият те мене. Плебеи! До онзи ден бащите и дедите им трепереха пред нас. А сега се правят на много важни.пейзани! Кой им даде власт на тия, бе!

- Никой не им я даде. Те си я взеха.

- Взеха си я те. Ако не бяха онези червените плъхове от Северните тавани, щяха да гледат те власт през... Простаци! Ама ще дойдем ние пак на власт някой ден! Щели да ми оскубят мустаците!

* * *

Откъм дупката на мишките се зачу музика на кларнети, акордеон и гайда и скоро оттам се изниза цяла тумба от весели сватбари. Какво става тука, бе? – питат се всички на Тавана.

- Калинка, гостенката от Григория, ще се жени за Мишо от Горна дупка.

Тумбата от сватбари спря пред дупката на Милка и тъпанът заби още по-силно, а кларнетите запищяха като за последно. Кумовете влязоха в дупката да искат момата. И ето я, Калинка се появява усмихната до уши.

- Бременна била – шушне се на ухо, но това и без думи е видно от наедрялата Калинка, която едва се побира в булчинската си рокля.

- Хайде бе! Че кога се запознаха и кога сколасаха?

- Тия работи бързо стават. Пък и такава мома за изпускане ли е? Чужденка! Късмет изкара нашият Мишо. Ама нека – бедно момче, на втора майка израстна, техните едва свързваха двата края, ама сега, като идат в Григория... Казват, че баща ѝ там имал дупка на два квадрата! И бил важна клечка – началник на склад за зърнени храни! Блазе им...

- Какви са тия музика тука! – чу се строг глас. – Веднага да спрат!

Гласът идеше откъм една плъшица с дебели очила и кльощав бюст. Музиката спря и всички се загледаха към височайшата особа.

- Аз съм партийната инструкторка Марийка, отговорничка по Плъхинските съботници. Дошла съм да проведем поредния Плъхински съботник.

- Ама днес е неделя...

- Събота, неделя, не е важно. Вчера бях... заета. Днеска ще го проведем. Защо, има ли някой нещо напротив?

- Не, ама... Бяхме се захванали с една сватба...

- Още по-добре! Хайде всички, сватбари и други, на съботник!

- Какво трябва да направим? – попитаха умърлушени сватбарите.

- Какво ли? Все ще измислим нещо. Например, да издълбаем тук дупка.

- За какво ни е тази дупка?

- Може да потрябва. Да засадим дръвче например.

- Но ние нямаме дръвче.

- Няма значение. Мероприятието е планирано и трябва да се проведе.

Обитателите на Тавана свъртяха унило лопати и кирки и след час дупката беше изкопана. Плъшицата стана от стола си, приближи до дупката и я огледа внимателно.

- Добре – рече тя, – но тази пръст трябва да се махне. Загрозява ландшафта.

- Къде да я сложим?

Партийката Марийка се замисли.

- Ами изкопайте друга дупка и я сипете вътре.

Дупките бяха вече десетина, а пръстта все оставаше. Плъшицата седеше на стола си и с интерес наблюдаваше загадъчния феномен. Когато случайно погледна встрани, някой хвърли излишната пръст в първата дупка и проблемът беше решен. Отговорникът на съботника отиде да рапортува на партийката Марийка, че задачата е изпълнена.

Така съботникът приключи.

Сватбата започна отново и продължи чак до сутринта.

Само дето не пиха блага ракия, защото беше вече изпита.

Ден по-късно откъм дупката на мишока Мишо се носи рев и писък.

- Какво става ма, Пенке? – питат всички.
- К'во да стаа? Мишо ни гу пускът да иди с жина си в Григория. Тук, кай, ши живейти. Нищу чи и чужда граждънка жина ти – тук ши живеи.
- Кой не го пуска ма, Пенке? Майка му и баща му ли?
- Ами-и-и! Те милу и драгу даат саму мумчету да съ уриди в чужбина, ама ни гу пускат властити. Не бил ходил, кай, вуйник, ама и да бил ходил, пак нямало да гу пуснат.
- Защо?
- Защото тъка.

* * *

Настъпи дългоочакваният празник Пети май. Денят, в който Плъшите Революционни Сили с оръжие в лапи бяха свалили омразното правителство на Експлоататорите и бяха обявили навсякъде по Тавана братство, равенство и безделие. А този път празникът бе двойно по-тържествен, защото се честваше десетгодишният му юбилей.

Рано сутринта отряди от Силите за Защита на Държавата дойдоха и изгониха мравките от Гредата и настаниха там снайперисти. Рафтът, където докторът и Стамо държаха празните буркани от консерви, беше превърнат в трибуна, където с подобаваща тържественост точно в 10,00 часа се изкачиха първите Партийни и Държавни ръководители на Тавана – всички в тъмни балтони, въпреки топлото време, за да прикрият бронираните жилетки, с които бяха облечени. Черните им бомбета бяха изработени от високоустойчива на куршуми стомана, производство на реномирана григорианска фирма. Те се изкачиха един след друг по импровизираната стълбичка, застанаха на трибуната според йерархията си. В центъра бе застанал Първият Партиен и Държавен ръководител, а вляво и вдясно от него – останалите членове на ЦК на ПЖТ и на Плъшия държавен съвет, според ранга и заслугите си. Над главите им бе опънат огромен лозунг: „Преди десет години страната ни беше на края на пропастта. След това направихме голяма крачка напред!”

Долу, току пред трибуната, бяха наредени други, по-малко заслужили другари, между които обитателите на Тавана с удивление забелязаха хлебарката Васила.

Два часа по-рано народът беше строен по блокове в околните улици. Всички бяха облечени в най-новите си кожи и държаха в лапи лозунги и знамена. Правеше впечатление блокът на родилния дом, съставен от облечени в бели престилки мишки, начело със своя началник. Те бяха издигнали голям транспарант: „Всяко новородено мишле – рожба на ПЖТ!” С това явно целяха да спечелят съревнованието за най-добре представил се колектив на манифестацията. Тук и там можеха да се видят ученици или работници, препасани по диагонал през гърдите с хартиена лента с надпис: „Отличник”. За голяма гордост на всички, между тях беше и ученичката Добринка, онази дете пишеше с лявата ръка. Тя бе успяла да превъзмогне своя недъг и вече пишеше, както всички останали, с дясната ръка. Браво на такива чеда!

Когато всички бяха вече капнали от няколкочасово висене в страничните кюшета, началото на парада бе даден. Първи минаха Първенците в Социалистическото съревнование, които рапортуваха своите производствени успехи. Ведрият глас на една плъшица обявяваше по високоговорителите как били преизпълнили производствения си план с десет хиляди и пет процента, изгриввайки осем

милиона кубически километра материал в повече. Ако карали в този темп, планът за Петата Петилетка щял да бъде изпълнен за десет месеца. Нов световен рекорд! Гордост за Социалистическата ни родина! Петомайски дар за родната Партия на Животните на Тавана.

Понеже нашите приятели не можеха да се похвалят с такива производствени успехи, минаха последни. След четиричасово висене, без да могат да „подвият крак” нито за секунда, те едва се влачеха през площада, но въпреки това намериха в себе си сили да се мобилизират и щом стигнаха до трибуната, заудряха крак и зареваха в един глас: „Ура-а-а!” По-некултурните тихичко подвикваха в навалищата: „На магарето к-ра-а-а-а!” В туй време Първите Партийни и Държавни ръководители снизходително махаха с лапи, усмихвайки се великодушно.

Преди да се разотидат, Пенка, която отново бе станала партийна членка, направи списък на присъстващите и отиде да го занесе на партийката Марийка.

Така манифестацията завърши. Народът, щастлив и весел, се прибра по къщите да отпразнува светлия празник. От всички дупки се носеше: „Градил Илия киилия-я-я!”

* * *

-... Имах усещането, че приятелката ми от студентските години ме е забравила – разказваше докторът.

- Как ще те е забравила бе, Милане – обади се мишката Милка. – Ами че тя те обича, не го ли разбра?

- И аз тъй мисла – добави Пенка. – Нормална жена не приказва таквизи глупости.

- Абе така е, ама дето има една приказка, очи, дето не се виждат, се забравят.

- Ами цигарата, която горяла накриво? – запита Мрав Втори.

- Това са глупости. Лошо качество. Американските защо не горят накриво?

- Може жените им да не изневеряват...

- Няма таквиз жини...

- Как можа да го кажеш бе, Мульо! Откак съм се оженила, чужд мишок не съм поглеждала.

- Не се казва за жена „оженила”, а „омъжила”...

- Стига си се правил на много културен, котарак пършив!

- Аз като ти цапна една лапа... Знаеш ли как ми се е прияло крехко месце?

- Ами после? Комитетът за правата на животните в Мелзинки? Къде отиваш?

- Те откъде ще научат?

- Лястовичката Бърза ще им каже.

- Тя си отгледа лястовичетата и скоро ще си иде.

* * *

В туй време на Тавана влезе кльошав мравчок с балтон под мишница, въпреки топлото време, и олющено мукавено куфарче в ръка.

- Здравейте, другари! – бодро поздрави той.

- Кой си ти? – попитаха мравките.

- Аз съм Мрав Нови.

- Така ли? Ами защо гласът ти е като на бившия ни цар Мрав Първи Велики?

- Това е минало. Вече не съм цар, а другар. Трябва да знаете, че няма нищо по-хубаво от социалистическото общество, което уверено крачи по пътя към светлото си бъдеще – комунизма.

- Ти да не си откачил бе, Мраве? – викна отгоре Густав. – Сигурно са те ударили по главата с нещо на онзи лагер. Преди не говореше такива щуротии!

- Не говорех, защото не бях превъзпитан. Сега обаче се осъзнах. Особено, след като ме цапардосаха с един „Диамат”. Всичко, дето беше написано в него, влезе в главата ми.

- С какво те удариха? Да не би да искаше да кажеш „динамит”?

- Диамат е съкратено от диалектически материализъм. Това е науката, която обяснява всичко. Причина и следствие. Бой и последствия. Много е полезна.

Обитателите на Тавана мълчаха.

- Хайде, татко, ела да те кача горе на Гредата. Трябва да си починеш от дългия път. Явно си преуморен – рече Мрав Втори, слезе и прегърна баща си.

- Не, аз искам да бъда долу в низините сред обикновените твари. Да работя с всички сили за претворяване в дело идеите на родната Партия на Животните и на Отечествения фарс...

Няколко по-яки мравки слязоха и понесоха бившия си цар нагоре към Гредата. Той махаше с ръце и крака и викаше, колкото му сили държат:

- Пуснете ме, не искам да ставам цар! Не искам да ставам цар!

- Също като в онази народна приказка – обади се мушицата Ецка от прозореца.

- И тебе да те ударят с Диамат по главата, и ти ще чалдисаш – рече Арчи.

* * *

Из Тавана обикаля комисия от кварталната отечественофарсовска организация, начело с Мрав Нови, бивш Мрав Велики Първи Катастрофирал. Вървят от жилище на жилище и определят кое от тях отговаря на изискванията да получи званието „Образцова дупка”. Спират пред дома на Милка. Тя излиза усмихната пред вратата и посреща комисията с хляб и сирене. Мрав Нови отчупва хапка, гризва и сиренце и от сърце благодари на домакинята.

- Браво на Милка, вижте, посадила си е в градинката далии. Къщовна домакиня е тя! – казва член на комисията.

- Да, ама гулиите на далиите аз ѝ ги дадох – обажда се от съседната дупка Софка. – Това не се брои. Вижте какъв боклук има под платчето ѝ!...

Комисията повдига платчето пред дупката и вижда цяла лопатка смет.

- Софо, това ти си го направила! – вика Милка. – Сутринта изметох навсякъде.

- Да, ама там сигурно си забравила.

Комисията преминава към дупката на Софка. Тя посреща гостите с пандишпан. Те отчупват по парченце и дълго викат: „М-м-м-м-м!”, докато дъвчат – сигурен признак, че им е харесал.

- Браво на Софка, виж, посадила си е в градинката далии. Къщовна домакиня е тя! – казва член на комисията.

- Да, ама цветята ѝ не са поливани от онзи ден. Вижте какви са повехнали!

- Ами как да ги поляя, като от два дни нямаме вода?

- Как да няма вода? Я си пусни чешмата!

Софка пуца и от чучура потича вода.

- Мило, това е твоя работа! Ти си ми врътнала крана на водата!

- Нищо, нищо, не се карайте – ето ви и на двете по една табелка – великодушно решава Мрав Нови. – Имаме цял кашон.

До вечерта на вратите на всички дупки бяха заковани ламаринени табелки с надпис „Образцова дупка”.

Само за бърлогата на Мульо нямаше. Комисията реши, че това изобщо не е дупка. Пък и табелките бяха свършили.

На другия ден Тавана осъмна без табелки. Някой ги беше откраднал и продал за старо желязо. Откъм бърлогата на Мульо се чуваше веселба. Всички молци пееха: „Гръдил Илия келия-я-я-я!”

* * *

На Тавана се появява група от Комисията за Народен контрол. Води я плъшицата Марийка, онази, голямата партийка. Член на комисията е Мрав Нови. Той носи дебел тефтер и химически молив, плюнчи го и записва всичко, което Марийка каже.

- Какво става тука? – пита сънен Густав.

- Комисията за Народен контрол минава на проверка да види как е изпълнена програмата за зимната подготовка...

- Че нали зимата току-що мина?

- Това няма значение. Значи, за другата зима ще го отчетем. Така, пиши другарю Нови: дупките по стените не са запушени и оттам духа...

- Там живеят хлебарките.

- Така ли? Зачеркни го тогава. Пиши: найлонът на прозореца е износен и в левия ъгъл е скъсан. Оттам може да влиза не само студ, но и идеологическа диверсия.

- Найлонът трябва просто да се махне и да се сложат стъкла – обажда се отново Густав. – Но за това трябва пари? Вие не ни давайте акъл, а пари. Акъл ние си имаме.

Голямата партийка другарката Марийка не му обръща внимание, а продължава проверката.

- Тази счупена греда на покрива да се подмени...

- Как ще се подмени, като това е домът ни, вика отгоре Мрав Втори.

- Не се противи, синко, щом Партията го иска, значи е правилно. Кой сме ний, че да възразяваме на Партийните решения?

- Това не са никакви партийни решения, а тъпо хрумване на някаква номенклатурчица. Като подмените гредата, ние къде ще живеем?

- Ще си построим панелни апартаменти... – успокоява го Мрав Нови.

- А откъде пари? Нали знаеш, че едва свързваме двата края!

- Ще вземете заем от Таванската Народна банка.

- Да, да! И да го плащаме после трийсет години. Не им ща заема. Искам да си живея в Гредата.

- Слушай сега, моето момче – започва да го увещава баща му. – И аз много работи не искам, но така трябва! Ти не си ли разбрал, че всичко, което Партията на Животните на Тавана върши, е за

добруването на народа! Непрестанното повишаване благосъстоянието на трудещите се – това е първата повеля на Партията и Правителството.

- А защо тогава от първи януари повишиха цените на всичко? – вика от дупката си Милка. – Сиренето от лев и двайсет стана на лев и шейсет.

- Това не е повишаване на цените, а корекция, съобразно реалните производствени разходи.

- Дрън-дрън!

- Кой каза това? Другарю Нови, запиши му името. Ще го предложим за изпращане на трудово-превъзпитателен лагер.

Членът на Комисията за Народен контрол Мрав Нови наплюнчи химическия молив и написа: „Мрав Втори”. После поклати глава и тръгна покорно след другарката плъшица.

* * *

- ...Родителите ѝ не ѝ давали да се среща с мене, да не говорим за летуване край морето – разказваше съкрушен Милан. – Жив тормоз! Отслабна с три килограма момичето.

- Горката – обади се от прозореца плодовата мушица Жецка. – Ама докторе, да знаеш, че на твоя страна ще съм, ако речеш да я откраднеш.

- Аз пък не съм съгласна. Как така, родителите ѝ са я изгледали, изучили, лекарка я направили, а сега ще им я краде – рече Софка. – Те затуй ли са харчили пари по нея? Друго си е да имаш лекар вкъщи, когато ти потрябва.

- Че като са харчили, да не им стане сетне робиня? Тя е свободен човек и има право да си живее самостоятелно живота – обади се от стрехата лястовичката Бърза, която тъкмо хранеше четирите си лястовичета.

- Ти, Бързо, вместо да ми говориш за свобода, да вземеш да научиш децата си да не серат от гнездото върху керемидите, че гледай на какво е заприличало! – викна в отговор хлебарката Василя. – Айде де! Това да не ви е Африка! Като искате да серете от балконите, вървете там!

- Стига ма, Василю! Ние като ходим из дървата, някой казва ли ни нещо? А ти като си хвърляш боклуците от балкона?

- Ний сме друго. Ний тук си живеим и можем да праим квоту си искъми – обади се Пенка. – Пък те, защо ша ни сирът под прузорцити?

* * *

На Тавана се появява комисия от Народния съвет на Тавана, която да проверява за незаконно строителство. Начело върви плъшицата Марийка, онази, голямата партийка, звери се зад дебелите си очила и вика:

- Тази дупка тук чия е? Имате ли документ за пристройката до нея? Какво като е лятна кухничка. Няма документ, значи е незаконна, да се разруши!

Два плъха с дълги пръти бутат пристройката. Мишката Милка реве. До нея са застанали Мишо и Калинка, онази от Григория, и гледат отчаяно.

По едно време Марийка, голямата партийка, поглежда през прозореца и вижда гнездото на лястовичката.

- Охо! Незаконно строителство на самата граница! Кой е собственикът?

- Нали ви казах, че това е лястовичката Бърза, ама тя я няма тука – шепне Васила, но Арчи я чува.

- Не се казва „тя я няма”, а „нея я няма” – поправя я той. – Другарко, те всеки момент ще отлетят на юг, оставете ги още няколко дни, докато на децата им укрепнат крилцата.

- Нямам такова право. Момчета, събаряйте незаконния строеж!

Плъхоците търсят пролука за прътите си, когато Бърза долита и се развиква:

- Какво правите, вътре са децата ми! Спрете веднага!

- Продължавайте, другари, а ти, кой ти е разрешил да си правиш гнездо точно на границата?

- Не е на границата, а отвъд границата. Това тук е ничия територия. Никой няма права върху нея.

- Нямам права ли? Ще видим дали нямам права. Събаряйте, момчета!

- Ама недейте, ще убиете дечицата ми! Те не могат още да летят! Ще се оплача на Дружеството за защита на животните в Мелзинки!

- Ако щеш и в ООЖ се оплачи.

Бърза започва да избутва невръстните лястовичета навън, а те падат върху керемидите и уплашено въртят главички.

- Не можем ли да си ги хапнем за подсилване?” – пита единият от плъховете-разрушител.

- Няма да може – със съжаление отвърща плъшицата – паднаха на чужда територия...

- Аз ще прескоча само за секунда да взема едно.

- Добре тогава – съгласява се тя. – Ама вземи едно и за мене. Само внимавай да не задействаш сигнално-охранителната уредба, че граничарите стрелят на месо!

Плъхът-разрушител се промъква през дупката, оглежда се на всички страни и хуква по покрива. Подминава лястовичетата и продължава към Григория.

- Къде бе, другарю разрушител! – вика след него плъшицата Марийка, а плъхът се поспира, махва с лапа и вика:

- Чао, мамка ви комунистическа! – и хуква към Григория.

- Подлец, предател, хипи! – вика след него партийната активистка.

Обитателите на Тавана се подсмивват мълчаливо. Само хлебарката Васила мърдаше мустаци и си мислеше: „А лястовичетата записали ли са се в домовата книга и били ли са се регистрирали адресно в милицията?”

* * *

Не беше минала и седмица от първата копка на тайния тунел-дупка към Григория, когато военните струпяха техника и бойна сила и започнаха тайно да копаят. Зоната около отвора на тунела бе оградена с бодлива тел, а неколцина командоси охраняваха района и не даваха пиле да прехвъркне.

„Какво ще се прави тук?” – питаха обитателите на Тавана, но никой не им даваше отговор. По едно време се появи някакъв политически инструктор от ЦК на ПЖТ, който събра гражданите на

Тавана и им изнесе политинформация, че тук се правят научни разкопки, които целят да докажат, че първият човек на Земята е бил... плъх. Много по-късно хората са използвали отровата „Плъхомор” и са извършили геноцид спрямо световното плъхочество.

Вечер копачите на дупката се събираха в един вертеп, пиеха и пееха до забрава, и тогава всеки по-любопитен можеше да иде до дупката и да види какво става. Дупката бе тунел, през който можеха да минат строени една рота плъхове, тоест, напълно достатъчна за всякакви цели. Какво беше целта на тази дупка, никой не знаеше. Дори самите ѝ строители.

Копаето на тайната дупка за Григория продължава в пълна тайна. Денем тъпци от кибици се трупат покрай оградата да гледат, а охраната ги разпъжда безрезултатно. Нощем влюбени двойки се приютяваха на завет в галерията и оттам можеха да се чуят доста страстни стонове.

Някъде към средата на тунела изкопните работи внезапно бяха прекратени. Един ден войниците изкопчии изскочиха с писъци от дупката. Както си копаели, изведнъж дупката се продънила и оттам се показали неколцина изкопчии, същите като тях, но абсолютно непознати! Говорели на непознат език и като ги видели, хукнали да бягат.

Първо помислили, че са извънземни, но сетне станало ясно, че са григорианци.

Дошла комисия от висши военни, срещнали се с висшите военни от противниковата страна и след дълги преговори се споразумели, така и така са копали заедно, барем заедно да използват и тунела. „Ама вие за какво ще го ползвате?” – попитали те. „Кажете първо вие”. „За мирни цели.” „Щото и ние.” „Ами няма ли да се заклешим, като се срещнем по средата?” „Ще си направим график – един ден ние ще изпращаме шпи... искаме да кажем туристи, на другия ден – вие. И за да не се бъркаме, ние ще го ползваме в нечетни дати, а вие – в четни. Стиснали си лапите и въпросът бил решен. Мирно съвместно съществуване на дело!

Само че после ония се сетили, че нечетните дати в годината са повече от четните и започнали отново споровете.

На другия ден президентите на двете съседни страни дойдоха да открият тунела. Държаха се речи и когато накрая нашият президент награби да целува техния, онзи взе да се дърпа. Няма т култура тия хора! Язък им за възпитанието!

* * *

Наближаваше денят на Великата ноемврийска плъхоческа революция, и всички трябваше да изкарат червените знамена пред домовете си. Рано сутринта в деня на празника хлебарката Васила с тефтер в ръка обикаляше от дупка на дупка и гледаше дали някой не си е сложил знамето. Всички имаха. Даже пред дупката на младоженците Мишо и Калинка имаше съвсем ново знаме с прясно извезан герб. „Хвала на такива млади хора!” – помисли си Васила, но нещо в знамето ѝ се видя странно. Тя спря и го загледа. И тогава... о, ужас! Гербът! Прясно извезаният герб не беше националният на Тавана – изправен плъх държи в едната си ръка пита хляб, а в другата буца сирене, стъпил върху счупено капанче – а бе нещо... отвратително! Тя не можеше дори да го погледне, но успя да преодолее отвращението си и се взря в герба. Това бе нещо нечувано! Два озъбени плъха бяха застанали изправени един срещу друг сред житна нива, с една ръка пъхаха в устите си буци сирене, а с другата държаха чаши с вино и се чукаха. Отдолу девизът също бе изопачен: вместо „Сит народ – силна държава!”, беше избродирано: „Прост народ – слаба държава!” и под него добавено: „Чрез стрес към прогрес!”

Какво бе туй, някаква подигравка ли? Василя дръпна знамето, но то беше здраво закрепено. Почука на вратата на младоженците и като никой не отвори, влезе в дупката. Вътре нямаше никого.

Час преди да започне манифестацията на трудещите се пред дупката на младоженците спря пожарна кола и двама огнеборци смъкнаха знамето. Тълпата наоколо гледаше и се смееше. Василя записваше смеещите се. Отряд от Силите за Защита на Държавата плъзна да търси провокаторите под дърво и камък. От тях нямаше и следа.

* * *

Край секретния тунел към Григория се разиграват странни неща. Днес е ред на григорианците да използват тунела. Нашите са поставили десетина командоси на входа и чакат с насочени автомати. Когато оттам се показват няколко грегорианци в маскировъчни дрехи и раници на гръб, нашите внезапно изскачат и им викат: „Елате, че ни трябва!“ Казват, че същото ставало и от другата страна на тунела. Ако нещата продължаваха така, имаше опасност двете страни скоро да останат без шпиони, а това никак не беше хубаво. Тогава началниците се събраха и решиха: няма да използваме тунела, докато не изработим взаимно приемлива система за ползването му. Речено - сторено. Само че през това време сума народ се изниза едностранно по тунела, докато нашите хора на Тавана се усетиха и сложиха охрана. Междудържавните преговори приключиха с решение тунелът да се използва само за туристически цели.

И ето, изпращат първата група, яки мъже, облечени в къси гащи и сламени шапки влизат с песни в тунела и всичко е окей. Десетина минути по-късно обаче групата изхвърча с ужасени викове, а след тях търчат две-три мечки. Какво се бе случило? Възползвали се от временната забрана за ползване на тунела, стадо мечки си го беше харесало и се бе заселило там. И никак не им се понаряло посещението на разни туристи. Така тунелът беше завладян от мечките.

Когато се разчу, че Калинка и Мишо са „завързали“ за Григория (лястовичката Бърза го потвърди – била ги видяла наскоро), а после и доста обитатели на Тавана ги последваха, властите решиха да запушат тунела. Докараха няколко бетоновоза и го затапиха. Ами мечките? Че да не сме ги вкарали ние там? Да си излязат през Григория. Няма ние да им берем гайлето! Григорианците обаче си казали същото и също затапили тунела. Дълго време след това отвътре се чувал отчаяния рев на гладните и жадни мечки, въпросът се раздуха, природозащитните организации, начело с Гриджит Гардо тутакси довтасаха, та се наложи да разбият с взрив бетона, за да ги освободят. Още неизлезли от тунела, пощурелите от страх животни подгонили освободителите си, та трябвало да се спасяват с бягство.

* * *

За десети път адвокатът Шмекерлиев отлагаше делото против Арчи по повод жалбата на отрядника Владимир за нанесен му побой със средна телесна повреда по време и по повод изпълнение на служебните му задължения. Първият път адвокатът парира иска под претекст, че

активната му легитимация е невярна – ищецът не е изпълнявал служебните си задължения, защото работи като гризач в местния консервен комбинат, а участието му в Доброволните отряди за съдействие на Милицията, е съвсем доброволно, както е видно от самото им название.

Вторият път, след като ищецът, въпросният плъх Владимир, коригира активната си легитимация, адвокатът парира иска му с грешка в пасивната легитимация – бе завел делото срещу някой си Арчи, а довереникът му се нарича Арчибалд, както е видно от личния му паспорт. Третият път адвокатът се захвана с една запетайка в исковата молба, по-скоро с липсата ѝ, защото водеше до двусмислие и неяснота в петитума на исковата молба: „...да заплати не да се освободи”... Ако запетайката е след „не”, следва, че ищецът не иска от ответника обезщетение и го освобождава от отговорност. Пак отложиха делото. Следващият път адвокатът не можеше да се яви, поради участие в дело в по-високоинстанционен съд. След това си извади медицинско, че има остър ларингит със загуба на гласа. После пък бе в командировка. След това – в чужбина.

След месец съдът изгуби папката с документите по делото, а когато на десетия път адвокатът извади медицинско, че си е ударил главата в шкафа в кухнята и е получил комозио с временна загуба на паметта, съдията получи удар и влезе в болница. След съответния срок Председателят на съда се зае да разпредели наново делото, но като видя, че е отлагано десет пъти, го прекрати и го насочи за разглеждане от Другарския съд. Тук вече подобни адвокатски шмекерии не минаваха и делото бе насрочено за следващата седмица.

* * *

На Тавана е тръгнала комисия начело с отечественофарсовската активистка мишката Хриска да определят многодетните жени, които да бъдат наградени с ордена „Майка героиня”. Зад нея неотлъчно върви Мрав Нови с тефтер и молив в лапи.

- Колко деца имаш ти, другарко Пенке?
- Ми колку, чакъй да вида... Пет. Ма имъм и идно незаконну – пошушва тя.
- Добре, пиши другарю Нови – шест деца.
- А ти, другарко Софке?
- Осем.
- Уха! Куга станаха осем, ма, Софо, къту ду вчера бяха само шес?
- Станаха те. Снощи си родих още две.
- Лъжи, да знайти! Искъйти да ги видити!
- Хайде сега, не се карайте. А ти, другарко Милке, колко дечица имаш?
- Ами аз... девет.
- Да, ама иноту избяга в Григория, то ни съ бруи.
- Правилно, пиши другарю Нови: Милка – осем деца. Други живеят ли тук?
- Как живеят ли други ма! Вий нас, мулцити, ни нъ ли бруити за хора?
- А, да, молецът Мульо. Колко деца имате вие, другарю Мульо?
- Дванайсет.
- Лъже! – викат мишките. – Нека ги покаже!

Мульо бърка в гардероба и вади едно след друго децата си.

- ...Девет, десет, единайсет, дванайсет, тринайсет. Защо тринайсет бе, Мульо, нали каза, че са дванайсет?

- Ами иноту... Ми забрайл съм ма, како? Аз уде да знам, чи тряя дъ ги прая пу нумера?

- Хм! Браво, другарката Мулевица май ще вземе ордена, защото има най-много деца – казва ОФ активистката Хриска и Мульо се ухилва.

- Как ще вземе ордена! – вика Софка. – Половината от тези деца не са негови, а на комшиите. Те все така правят, като се разболеет едно дете, всички молкини ходят с него на лекар, за да вземат болнични.

- Ти колко си годишен бе, Мульо? – сеца се Хриска.

- Кой, аз ли, ма? Де да знам. Тряба да имам осемнайсет. Дугудина ши хода трудувак.

- И кога си сварил да направиш тринайсет деца бе, ти да не си ги почнал още на петгодишна възраст?

- Чи ко ма, ми аз набърже ги напраих, пу две, пу три, ми ко да прая? Вечер, къту няами тиливизур, ко да праим с булката... Ма тоя орден от злату ли ши и?

- Как ще е от злато. От бронз сигурно.

- От бронз! А колку тежи?

- Защо бе, Мульо, ти да не се каниш да го продадеш за отпадъци?

- Не ма, само питам. С пърити си питам ма, ко ся, ни моа ли да питам?

- Ами ний, мравките, нямаме ли право на медал? – вика от Гредата Мрав Втори. – Аз имам към триста и няколко деца.

Отечественофарсовската активистка е затруднена. На помощ ѝ идва Мрав Нови.

- Те са от много жени – пошущва ѝ той на ухото. Мравешкият цар обаче чува и отново вика:

- Какво като са от много жени? Ний мъжете нямаме ли право на орден? „Баща-герой”. Как се правят триста и кусур деца?

- Най съм си добре аз – обажда се от мрежата си Густав. – Нямам ни деца, ни нищо. Е, вярно, одират ми кожата с този ергенски данък, ама какво да правя?

- Да бе, и като умреш един ден да няма кой да те погребет – казва Милка.

Обитателите на Тавана се умълчават.

* * *

Отпред минава рота войници и пеят до пресипване „Велик е таванският войник”. Ротният не е доволен и ги връща отново. „Горките момчета” – клатят глави мишките.

- И аз съм служил в казармата – обади се Густав. – Знам какво е...

- Кога си служил ти бе, Густаве – прекъсна го Арчи. – И къде?

- Преди осем години. В Армията за освобождение на Оринокия.

- И к'во, освободихте ли я?

- Не. Оказа се, че е по-добре да не бъдем свободни. По-сити и доволни бяхме.

- Нищо по-ценно няма от свободата – обади се отвън лястовичката Бърза, която обучаваше лястовичетата си да летят.

- По-ценно от свободата е само сигурността. Да имаш покрив над главата, да ти е сигурна вечерята, ракийката със салатка и жената до тебе... Другото не ни интересува. Политиката е за политиците. А тя е мръсна работа, казваше баща ми Лъки.

- Арчи, ти ли каза това? Че откъде знаеш, ти бил ли си някога женен?

- Даже три пъти, но за кратко – първият път само за два часа, другите два пъти за по ден-два – колкото да създадем поколение...

- Тук ли живее другаря Арчибалд? – чу се гласец отнякъде.

- Не се казва „другаря“, а „другарят“, защото е подлог. Кой го търси?

- Куриерката. Нося ви призовка за другарския съд в сряда осем часа. Подпишете.

- Нищо не подписвам без адвоката си. Откъде да знам, че не подписвам...

* * *

Майката на мишока Мишо от Горна дупка, този, дето избяга с Калинка в Григория, черпи всички с бонбони, че на сина ѝ и на снахата им се родило момче – кръстили го хем на Григория, хем на дядото – Григор, ама щели да му викат Гришо.

- Е, много хубаво са сторили – обади се гардеробът Спас. – Навремето и докторът кръсти сина си Стамен на Бай Стамат, а той беше много свестен мъж. Познавам го още от 1944 година, когато ме купи на старо от евреина Чико, който замина за Палестина. Заслужава да наречете момчето на дядото. Бай Гришо е голям работяга. Цял живот работи като старши гризач в дърводелската фабрика. Тонове стърготини са минали през зъбите му.

- Че на кой друг да го кръстят... – започна мишката Милка, но Арчи я прекъсна:

- Не се казва „на кой друг“, а „на кого другико“. Щом има „на“ отпред...

- Аз ще си говоря, както си искам! Та исках да кажа, че на ко...го другико да го кръстят, ако не на дядото? Мъжете в нашия род имат все едни и същи две имена: Мишо, Гришо, Мишо, Гришо...

- При нас в Оринокия пък нямаше такива работи – всеки кръщава детето си, както си иска.

- Да, и сетне като порасне, да го е срам, че са го нарекли Ленин, Сталин, а по едно време имаше даже Телефонка, Гардеробчо...

- Гардеробчо не е лошо име – обади се гардеробът Спас.

- Хубаво правеха едно време, като в родилните домове имаше списъци с имена, от които можеше да избираш. Само от тях и никакви други. Какви са тия Робертовци, Камелии и разни други – рече Софка.

- Според мене най-редно е децата до пълнолетието си да имат временни имена, а сетне всеки да си избере каквото иска – обади се Арчи. – За да не се налага после някои да си променят името по съдебен път.

Така и не стигнаха до единодушие, наричано за краткост днес „консенсус“.

* * *

Из Тавана е тръгнала комисия от стройотдела на Народния съвет на Тавана. Напред върви плешив очилат плъх и очертава с урина голям правоъгълник.

- Ето, тук ще бъде – казва той и няколко мишока хукват да забият колчетата.

- Какво става тук? – пита Арчи.

- Не е твоя работа – отговаря му плъхът.

- Как да не е моя, като е на метър от леглото ми. Какво пак сте измислили?

- Градинка ще правим.

- Градинка ли? И защо точно тук?

- Защото така.

- Ама как така ще правите градинка – викват в един глас мишките Милка и Софка – като тук са дупките ни! Този имот ние от бащите и дедите си сме наследили!

- Имотите ви ще бъдат отчуждени от държавата и ще бъдете компенсирани с друг парцел за дупка на друго място. Ей там, да речем.

- Как така ще ни вземете имотите и ще ни давате на друго място! Че там е само бетон и никаква дупка не може да се направи! Пък и ние не щем да се местим!

- Това не ни интересува. Държавните интереси са по-важни.

- Че ние не сме ли от тая държава, нямаме ли и ние интереси?

- Общественият интереси стоят над личните. Хайде сега, махайте се, че ще събаряме.

В туй време докторът, който беше задрямал, се събуди, видя в краката си тлъст плъх и му тегли страхотен шут. Плъхът изцвърча болезнено и се скри в дупката.

- Време е да сложа някой капан тук – рече той. – Много нахални станаха.

* * *

- Другари и другарки – откри заседанието на Другарския съд плъшицата Марийка. – Събрали сме се днес да осъдим недостойното и позорно поведение на нашия съгражданин Арчибалд, известен повече с прозвището Арчи. Същият този Арчибалд на 22 март в 18,30 ч. Таванско време нападнал с нокти и зъби отрядника другаря Владимир Плъшев и му нанесъл средна телесна повреда чрез одраскване по гърба с две дълбоки дракотини, заради което въпросният другар е бил временно нетрудоспособен три дни. Срам и позор за цялото ни таванско социалистическо общество е хулиганското деяние на въпросния така наречен Арчи, поради което призовавам Другарския съд при Двайсет и девета Първична Партийна организация и активът на Отечествения фарс при 2-12 дупка да го осъди строго и назидателно. Подобни деяния не бива да стават пример за подрастващото поколение, а трябва да бъдат изкоренявани до дъно, и то своевременно и безвъзвратно. Моля за вашите критични изказвания.

Настъпи дълго мълчание.

- Хайде, няма ли някой да вземе думата? Проявете висока съзнателност, другари! Нашият Първи секретар на ЦК на ПЖТ другаря Плъшо Трошикапанчев какво ни учи? На 34-тия пленум на ЦК на ПЖТ и по-точно в тезисите му, които всички изучаваме, той сочи, че трябва да проявяваме нетърпимост към всякакви подобни прояви, несъвместими със социалистическия морал и със социалистическото ни общежитие.

- Не съм ги чел тия работи – обади се Густав.
- Защо? – повдигна мустаци плъшицата Марийка. – Тезисите на Партията всеки трябва да ги знае и да ги изучава съвестно и задълбочено. Идвал ли е тук инструктор?
- Не-е-е-е! – избляеха в един глас всички. – Ни инструктор, ни конструктор.
- И портрети на другаря Плъшо Трошикапанчев виждам не сте закачили... Трябва да сме щастливи, другари, че Партията ни е дала такъв талантлив и мъдър ръководител като др. Трошикапанчев. Той вече четирийсет и пет книги е изгри... издал. Малцина могат да се похвалят с такъв мъдър...

Плъшицата Марийка отново вдигна ведър поглед към слушателите си.

- Хайде, другари, да не губим време!

- Какво има тук да мислим – рече от гредата Мрав Нови – дайте да го заклеим и толкоз! Аз винаги съм смятал, че другарят Арчибалд не проявява висока съзнателност, неоснователно парадиря с образованието и културата си, а и с благородния си произход, което според мене не е предимство, а... позор.

- Никой не може да избира произхода си – обади се гардеробът Спас. – Ето, аз съм имал късмета да се родя от орехово дърво, но с какво се различавам от другите гардероби? И мога ли да търся някому сметка, защо ме е направил от орехово дърво?

- Дайти дъ ни измествами въпроса, другари – обади се Пенка, партийната членка. – Многу е права другарката... кък беши... Марийка – ний трябва да съ гурдейми, чи имъми тъкъв умен, кадърен, надарен и ...

- За кого говориш ма, Пено?

- За куго ши гувора – за другара Плъшо гувора...

- Извинете, другарко, ама сега обсъждаме поведението на др. Арчибалд...

- Ми ко дъ гу упсъждами, дъ гу усъдим и толкоз!

- Кой е „за“? – Марийка строго се огледа и започна да брои. И понеже мравешките лапи бяха много, се затрудни.

- Попитайте по-добре кой е против – помогна ѝ Густав. – Иначе ще броите до сутринта.

- Има ли против? Няма. Въздържали се? Няма. Пълно единно...

- Чакайте, вие даже не погледнахте има ли някой против и въздържал се – обади се Спас.

- Защо, вие да не би да сте против? – попита партийката Марийка.

- А не, но...

- Тогава да минем по-нататък. Осъждам другаря Арчибалд на сто часа изправителен труд в полза на обществото. Какво можете да вършите най-добре, другарю Арчибалд?

- Да ям – отвърна Арчи след кратък размисъл.

- Не това, питам за някаква работа.

- Да ловя мишки.

- Да ловите мишки? Ами... добре. А като ги уловите, какво ги правите?

- Пускам ги. Вземам пример от програмата на телевизията „Лов и риболов“.

- Какво ще кажете, другари, съгласни ли сте с наказанието на другаря Арчибалд?

- Не сме съгласни! – писнаха в хор мишките. – Защото той понякога...

- Хайде сега да не издребняваме толкова! – пресече ги другарката Марийка и погледна часовника си на опашката.

После закри заседанието, защото закъсняваше за фризьор.

* * *

На Тавана се появи активистката от Отечествения фарс другарката Хриска, застана насред площадката и запляска с ръце, като викаше:

- Моля всички за внимание, имам да ви кажа нещо много важно!

Всички обърнаха глави към нея.

- Другари отечественофарсовци! Знаете ли за почина на Партията на Животните за непрестанно повишаване на добивите от зърнени култури, за да може непрекъснато да се повишава благосъстоянието на трудещите се?

- Знаем – отвърнаха мрачно обитателите.

- А как се повишават добивите?

Мълчание.

- Добивите се повишават, като културите се окопават, напояват и се... какво?

- И се сеят – рече Арчи.

- Естествено, че се сеят, то ако не се сеят – разочаровано рече Хриска. – Не е това. Друго. Кой ще каже пръв? И се то...?

- И се товарят – обади се Густав.

- Рано е още за товарене, първо трябва да се произведат. И се то...?

- И се топят. Не, топят се...

- Не. Хайде, напрегнете малко мозъците си, толкова ли не се сещате? То...

- Топографират - рече Арчи.

- Не, просто се торят – обяви тържествено отечественофарсовската активистка.

- Че това се разбира от само себе си.

- Да, ама ето, че не се сетихте. И с какво се торят?

- С тор.

- Да, но като се разхвърля торът, къде отива той?

- В земята, къде ще отива.

- В земята, но не точно на необходимото растение, да речем царевица или пшеница, а настрани, където ще храни някой пле ..., някой пле...

- Някой плейбой ...

- Не, някой плевел, от който нямаме никаква полза – каза усмихната активистката Хриска. – И какво трябва да направим тогава другари? Сеща ли се някой?

Животните на Тавана се замислиха, но никой не можеше да се сети.

- Много просто, другари, – рече Хриска – ще ги поставим в торови саксийки!

- В какво ще ги поставим?

- В торови саксийки. Засяваме семената в малки саксийки от тор, поставяме ги после в земята и като покълнат, започват направо да се хранят. Не е ли това чудесно!

- Кой идиот е измислил това? – попита Густав.

- Другарят Миша Крысин от Академията за селскостопански науки на Съюза на Северните Социалистически Тавани. За това е получил Плъшенинска награда и орден Герой на СССТ.

- Ама той ут злату ли е?

- Не се отклонявайте от въпроса! Тук съм донесла две дузини формички за производство на торови саксийки. Всеки жител на Тавана е длъжен да произведе по 100 саксийки, а пионерите, понеже са по-свободни – по сто и петдесет.

- Ами тор?

- Тор, другари, всеки трябва да си произведе. Нима нямаме нужните ресурси? Знаете ли какво количество ценен животински тор се изхвърля ежедневно в канализацията? Другарят Плъшо Трошикапанчев го е изчислил. Апропо, тъкмо се сетих – нося ви десет плаката с портрета на др. Трошикапанчев да ги разлепите на видни места из Тавана, както и десет на Първия секретар на Партията на плъховете в СССТ другаря Мышкарьов, когото очакваме тия дни да посети страната ни. Толкоз засега, чао!

- Ама чакайте, не ни обясните как да правим тези саксийки.

- Какво има толкоз за обясняване – серем във формите им и толкоз! – рече Арчи.

- Ама как така, пред другите ли? – попитаха срамежливо мишките.

- Предвидили са това и са дали две форми – мъжка и женска.

* * *

Из Тавана са плъзнали малки мишлета-пионерчета и събират желязо и хартия за вторични суровини. За минути опоскват всичко, което е от хартия и желязо, включително пътните знаци и плакатите с портретите на Първите партийни и държавни ръководители на Тавана и СССТ.

- Ама не можа така, дечица – опитва се да ги вразуми мушицата Ицка, самата тя млада комунистка – това са портретите на чичко Трошикапанчев и на чичко Мышкарьов, които тия дни ще ни дойдат на гости! Бързо да си ги залепите обратно!

- Ама какво да правим, като учителката ни каза, който дойде на училище без пет килограма хартия, или един килограм желязо, няма да го пусне в час.

В този миг те съзряха едно пионерче, което мъкнеше към училище бронзовото хаванче на майка си, за което сигурно щеше да яде голям бой.

- Бързо да върнеш хаванчето на майка си! – скара му се Милка. – С какво после тя ще чука орехите за таратора?

Пред бърлогата на молеца Мульо се е оформила дълга опашка от пионерчета.

- Какво правите тук, деца?

- Ами чакаме чичо Мульо да ни продаде вторични суровини за отпадъци.

- Да ви продаде ли? Че защо не си ги съберете сами?

- Мама каза, на ти два лева и иди да си купиш пет кила хартия от Мульо, вместо да се ровиш в боклуците.

Альш-веришът на Мульо вървеше с пълна пара. Покрай старата хартия с успех вървяха и томовете от трудовете на др. Плъшо Трошикапанчев, които безплатно се раздаваха по ОФ линия. Така със сигурност щяха да влязат в употреба. Мульо с една ръка раздаваше книгите, а с другата прибираше левчетата на пионерчетата и ги подаваше на Мулевица, която ги пъхаше ловко в шалварите си. На една лавица стояха наредени десетина съвсем нови табелки „Образцов дом” за желаещите да си купят старо желязо. До тях стояха и две пиринчени дръжки от врати на гардероб.

Бизнесът на Мульо процъфтяваше.

Докато децата лепяха обратно плакатите с образите на великите мъже, две бабички-мишки спряха пред портретите им и се прекръстиха.

* * *

- Абе, Густаве, и без това си горе, виж какво има върху задния ми ляв ъгъл, че ме убива от доста време – помоли гардеробът Спас.

- Бинокъл има, какво да има – озова се с готовност Густав, който и без това безделничеше. – Ти не го ли знаеше?

- Бинокъл ли? Дай да го видя! Хм. Това е старият бинокъл на бай Стамат. Той трябва да го е оставил. Я погледни работи ли още! Веднъж го бе заляла вълна в морето.

Густав изтри с лапичка стъклата и надзърна в окуляра, после нагласи колелцето на фокус.

- Работи и още как. Ха-ха! Виж къде са се скатали онези там от Григория.

- Кой? – заинтересува се Милка. – Мишо и Калинка ли?

- Не, отсреща в Григория има една горичка. И там в храстите под едно дърво...

От този ден нататък, да гледа какво става в горичката стана любимо занимание на Густав. От време на време се провикваше:

- Не там, по-надолу, по-надолу!

- Какво бе, Густаве, викаш?

- Абе, онзи бунак там не може да намери закопчалката на сутиена й...

- Да гледаш как се любят други хора е воайорство – рече Арчи.

- Ти не се обаждай. Като си изработиш стоте часа общественополезен труд, тогава ще разговаряш с мене. Ха така! Охо-о-о-о! Какъв бюст! Браво!

- Дай да видя! Ама защо се е съблякла толкова гола – ще вземе да хване пневмония и после ще ходи да иска болнични. Ама не трябва да ѝ дават!

- Чи ко ве, за ко е таз държава, ку ни ни плаща болнични – обади се Мульо.

- Абе, Мульо, ти един ден някъде работили ли си, осигуровки плащал ли си, че искаш болнични да получаваш? Всички ние, дето работим, ви плащаме и блоничните, и помощите!

* * *

Най-неочаквано на покрива на Тавана каца огромен гарван „Гра-154” с три крила, и на него, хванал се здраво с нокти и зъби, пристига Първият секретар на Партията на плъховете на СССТ другаря Мышкарьов.

Народът тутакси е насметен от дежурните отрядници и ОФ активисти да излезе по улиците и да го приветства със спешно раздадените им флагчета. Първият секретар на ЦК на ПЖТ другаря Плъшо Трошикапанчев посреща височайшия гост на покрива, където е постлана червена черга. И ето, гарванът пуска надолу едно перо, по него тромаво се спуска др. Мышкарьов, възрастен, едва кретащ плъх с окапали мустаци, но с все още рунтави вежди. Долната му челюст е била строшена навремето от капанче и затова като говори, фъфли, а изкуственото му чене час по час пада и специален човек върви след него да му го поставя.

Нашият пръв и държавен ръководител, издокаран с костюм и червена папионка на опашката, тръгва ухилен с протегнати лапи към Първия на Северните Тавани прегръща го сърдечно и двамата звучно се разцелуват първо по едната буза, после по другата и трети път – в устите.

При последното действие изпъкналите им зъби изтракват един о друг, при което на госта един от зъбите се откача и пада на земята, но той не му обръща внимание, защото е изкуствен. При целувката мустакът на госта влиза в носа на домакина и той неудържимо започва да киха, а гостът развеселен повтаря: „Наздравье!Наздравье!”

Народът наоколо умилително ги наблюдава, ръкопляска и се смее радушно на духовитостта на госта, а той приятелски прегръща през рамо нашия, и тръгват по червената черга, при което опашките им игриво се връзват на фльонга в знак на вечна и нерушима дружба. Всички викат „Ура” и хвърлят житни зърна върху им, а гардовете наоколо ги ловят с лапи и дискретно ги хрускат.

Двамата височайши държавни ръководители тържествено вървят към огромната лимузина, задвижвана от сто мишока под капака, и щом шофьорът дръпва опашката на най-близкия, те хукват по улиците, а народът наоколо маха с флагчета и вика радостно: „ППСС-ПЖТ! ППСС-ПЖТ!” Кортежът отминава.

Щастлив бе днешния ден за жителите на Тавана. Никой не беше на работа. Всички посрещаха високия гост.

Всички, освен Густав – той седеше върху гардероба и гледаше цялото това тържество през бинокъла си. Хлебарката Васила, която този ден имаше болки в осемте си крака и не можа да иде на посрещането, скришом го наблюдаваше.

* * *

На другия ден на Тавана тайно се настани тайният агент Манчо Манчев и започна тайно да наблюдава с бинокъл действията на Густав. Според едно донесение на доброволен сътрудник, той се бил снабдил по неизвестен начин с мощен бинокъл и наблюдавал границата ни с вражеска Григория. Запасил се със сухоежбина, тайният агент Манчев се приготви за продължително наблюдение – да разкрие как този вражески елемент, който знае как попаднал сред нас, се кани да смути мирния ни социалистически строй. Проследил с просто око посоката, в която гледа Густав, Манчо насочи своя бинокъл и хлъцна от изненада. Гледката не беше за изтърване!

На другия ден най-неочаквано на Тавана пристигна газка, от която изскочиха четири ченгета. Те се изкачиха пъргаво по гредите до мрежата на Густав, и докато той се бе загледал с бинокъла в пикантната гледка в горичката край Григория, му щракнаха белезниците и го отведоха под съпровода на стържещия му глас:

- Помощ, арестуват невинния! Аз съм чужд гражданин и нямате право...

Никое от ченгетата не обърна внимание на протестите му.

- Защо го отвеждате, какво е сторил? – озъби им се Арчи, но те гневно помръднаха с мустаци и пуснаха по едно миризливо пръдло в отговор.

Два дни по късно на Тавана спря файтон с мустакат файтонджия, а отпред впрегнати два мишока. Файтонджията размахва опашката си като камшик и шибва мишоците, а те цвърчат

жалостиво. Файтонът спира току до гредата под мрежата и някакво смачкано същество слиза куцукайки от него. Всички обитатели на Тавана го наобикалят и с мъка познават в него Густав.

Но какво е станало с него? Два от осемте му крака висят счупени, долната му челюст е разместена и от нея се стича сребриста слюз. Огромна синина закрива лявото му око, което почти се е затворило. Густав се разплаща с файтонджията, той шибва мишоците и те с писък потеглят.

- Какво става бе, Густаве? – съчувствено го питат всички.

- Ох, помогнете ми да се кача догоре, утре ще ви разказвам. Ох! Да имаше сега някой сочен комар... От два дни не съм хапвал.

- Комари? В мрежата ти има поне десетина.

Той и се заизкачва с охкане към дупката си. Пътъом забърсва един комар и го пъха под мишница. После дълго откъм бърлогата се чуват стенанията му. Горкият Густав! Сигурно бе паднал по стълбите в милицията!

- Дайте малко бензин да му направим компрес! Докторе, ти нали имаше кола?

- Какво като има? – озъби се Арчи. – Знаеш ли колко скъп стана бензинът? Не като едно време, дето всички караха с безплатни бонове за държавен бензин.

- Как така с безплатен държавен бензин?

- Ами на шофьорите на държавни коли не даваха пари, а специални бонове да зареждат на бензиностанциите. Те лъжеха, че имат преразход и си събираха боновете да ги подарят или продадат на някой роднина или приятел.

- Че това си е било чиста кражба – възкликва мушицата Кицка.

- Да крадеш от държавата не е кражба – обажда се Арчи. – Тя защо ни експлоатира и ни съдира от данъци? Ето този ергенски данък – всеки месец по десет процента! Направо е непоносим! И какво съм виновен аз, че не мога да си намеря сродна душа?

- Не е само в това работата – рече Софка. – И да си женен, ако нямаш деца, пак плащаш ергенски данък – и ти, че и жена ти. Че какво сте виновни вий, ако сте бездетни? Не стига, че съдбата ви е наказала веднъж, ами втори път и държавата ви наказва! Хак ѝ е, нека да си налива държавен бензин докторът! Държавата – бълха я ухапала!

- Да, ама после държавата му намери цаката – обади се гардеробът Спас. – Взе да оцветява държавния бензин в червено, а частния – в синьо и го продаваха на отделни колонки. Ама хората и на това му намериха лесното – прекарваха бензина през дървени въглища и той се обезцветяваше. Като го смесиш с малко купешки, не може да се разбере, като те спрат на пътя катаджиите и ти вземат проба от резервоара.

- Абе, обикновеният човек е жив дявол – народът го е казал. А на нас да излъжем държавата ни е национален спорт – заключи Арчи.

- Важното е да крадеш умерено, за да не те хванат, ама пуста лакомия! – профъфли Густав, чиято устна още повече се поду. – Е, ще ми правите ли компрес, или напротив?

- А ти бе, Густаве, след този побой, защо не си идеш в Оринокия?

- Там повече бият – отвърна тъжно той.

* * *

- Какво става тука, бе? – събуди се една сутрин Арчи. – Какво капе на главата ми? Густаве, да не би да пикаеш отгоре?

- Глупости, не чуваш ли, че вали дъжд? Цяла нощ вали. Покривът прокапа.

- Помощ! Давим се! – изскочиха мишките от дупките си. – Наводняват ни!

По пода се образуваха огромни локви за радост на комарите, които тутакси се заеха да увеличат поколението си.

Когато дъждът на Тавана спря, се премести в Григория. И с просто око се виждаше, че и там нещата са зле, но който искаше да се осведоми подробно, можеше да го прочете във вестниците „Отечествен фарс“, „Плъше дело“ и „Мързел“. Те надълго и нашироко обясняваха как властите в Григория не полагат никакви усилия да спрат бедствието и как хиляди трудещи се били останали без жилища. За наводненията на Тавана се споменаваха бегло и то в оптимистичен тон – все едно че те ги бяха спрели. Вестниците бяха пълни със заглавия от рода на: „Победа на труда над природата“, „Наводнения ли? Ние не се спираме пред тях!

Запитали веднъж на един семинар за партийни пропагандатори партийната инструкторка Марийка, онази голямата партийка, а тя под сурдинка рекла: „Не е достатъчно да кажем колко добре живеем ние. По важно е да покажем колко зле живеят отгатак. Когато някой прочете за природни бедствия и катастрофи в Григория, си казва: „Блазе ни, пък ние тука сме си рахат.“ И с дважд големи усилия работи, за да пълни държавната хазна. А това за нас е най-важното!”

* * *

Из Тавана обикаля комисия от Международния червен мустак, която да проверява за поражения от наводненията и мерките, които държавата е предприела за преодоляване на щетите от тях, въпреки че у нас наводнения според властите няма и не може да има. Чуждестранната делегация се придружава от плъшицата Марийка, голямата партийка. Тя върви напред и обяснява, а една мишка-полиглот превежда едновременно на няколко езика.

- В нашата социалистическа татковина няма наводнения и други природни бедствия. Ние отдавна сме се преборили с тях...

- Ами тези локви тук какви са?

- Това не локви, а ... басейни за разхлаждане – вижте как другарите комари радостно се плацикат след напрегнатия работен ден...

- Че комарите при вас работят ли? Щото при нас обикновено са бандити...

- Не, ние ги превъзпитахме и вече не са. У нас бандити няма.

- Дайте сега да видим някои от дупките – казва чужденката. – Вие, госпожо, имахте ли наводнение в дупката си? – пита тя мишката Пенка, партийната членка.

- Гуспужа си ти! Аз съм другарка. Кък тъка шъ ми викаш гуспужа ти нъ мени, аз дъ ни съм някуя...

- Тя не е в настроение днес – обяснява Марийка и преминават към следващата дупка. Там семейството на Софка е изнесло навън цялата си покъщнина да я суши.

- Като гледам, тези хора тук си сушат покъщнината. Какво е станало?

- Не я сушат, а са я изкарали да се проветри – това е прието у нас да се прави от време на време.

- Добре, ама защо от чергите капе вода?

- Защото са прани бе, госпожо! Вие не си ли перете чергите в Григория?

Стигат до дупката на Милка, която с лопата изгребва калта от дупката си и я изхвърля навън.

- При вас, госпожо, май е имало наводнение? – питат делегатите от Международния червен мустак.

Марийка е застанала зад проверяващите, прави знаци с ръце на Милка и клати отрицателно глава.

- Ами имаше наводнение, ама другарката Марийка ми маха да ви кажа, че нямаше – отвръща Милка.

- Какво глупости говориш, другарке! – виква Марийка. – Аз само пъдех комарите около себе си. Никакви знаци не съм ти правила!

- Ами тази кал тогава каква е? – питат от делегацията.

- Това не е кал – отвръща партийната инструкторка. – Това е просто... почва. Решили са другарите да си поразширят малко дупката.

- Ами защо тогава пръстта е мокра? Направо е кал.

- Ами мокро дълбаене бе, госпожо! Вие не сте ли чували за мокрото дълбаене? Прави се с цел да не се вдига прах и да не се разболяват работниците от прахоляка. Грижата за трудещите се е първа грижа за Партията на Животните на Тавана. А при вас не е ли така? Не прилагате ли и вие метода на мокрото дълбаене?

- Ку ши даати пу някуй лев аз дъ кажа, чи имах науднение. Идна киримида прутечи и ми нъмокри цялата къща...

- Не се обаждайте, когато не ви питат, другарю...

- Но нека се изкаже човека! – протестират проверяващите.

- Че какъв човек е той – това е молец. А те, молците, докато не излъжат, не може. Никаква керемидата не е протекла, ето можете да видите...

- Ами то сега не вали...

- Вие сега и дъжд ли искате да ви направя? Не е ли ясно положението? У нас наводнение не е имало и няма да има. Партията и Правителството полагат непрестанни грижи за...

- ...непрестанното повишаване благосъстоянието на трудещите се – в един глас рецитират всички обитатели на Тавана.

Делегатите на Международния червен мустак клатят с възхищение глави и си тръгват. Всичко на Тавана е наред. Така ли ни се стори, или бе истина, но един от тях май записа нещо в тефтера си.

* * *

На Тавана се е появила комисия от Международната организация на безработните. Не искали да повярват, че у нас няма безработица и вървят от човек на човек да проверяват. Придружава ги профсъюзната активистка Кицка, защото голямата партийка Марийка е на „обмяна на опит” в СССТ. Членовете на комисията първо забелязват люлеещият се на мрежата си Густав и го питат:

- Вие, господине, с какво се занимавате?

- Аз ли? Ами, както виждате, клатя си...

- Другарят Густав работи като ловец на комари – изпреварва го Кицка. – В момента го заварваме в производствен процес: клати мрежата си, за да предизвика любопитството на комарите: те отиват видят какво се клати там, а той хоп! И ги улавя в мрежата си. Умник е нашият Густав – редовно изпълнява плановите си за улов на комари, че дори и износ за братските страни има!

Густав слуша с интерес казаното за себе си, сетне кима с главогръд.

От дупката си подава глава мишката Софка, която е чула глъчката навън, променила се е с нова рокля и забрадка, защото е предупредена от Кицка още сутринта. Тя не чака да я запитат, а вади лист и започва да чете:

- Родена съм в прогресивно работническо семейство и от дете съм закърмена...

- По-накратко, Софке, по-накратко – прекъсва я Кицка.

- ...и сега работя като домакиня – завършва тя и вдига глава.

- Хм – казват членовете на делегацията. – Че то у нас всички безработни жени са домакини. А вие, госпожо, какво работите? – поглеждат те към другата дупка.

- Няма дъ ми викати гуспужа! Ни съм ви никкъва гуспужа аз на вас! Амма! Гуспужа ша ми викат! – казва разгневена Пенка и се пъхва в дупката си.

- Тя доскоро работеше като проститутка – обажда се Софка. – Ама откакто си счупи един прешлен на опашката, вече не може да практикува.

- Да преминем по-нататък – повежда Кицка комисията към дупката на Милка, която тъкмо е излязла да си простре прането. – Вие, навярно сте перачка, като гледаме легена с пране...

- Перачка ще съм ами, как няма да съм, като моят Мишо след работа е мръсен като...

- А с какво се занимава вашият съпруг?

- Надомно работи като серач за торови саксийки.

- Аха, добре. Много достойна професия – рече комисията и понечва да тръгне нататък, но от цепката на пода подава глава хлебарката Василя и пита:

- Ами нас няма ли да ни питате какво работим? Аз работя като доносничка.

- Така ли? – ококорват се членовете на комисията. – И за какво донасяте?

- Ами, за каквото ми кажат. Кажат ми, донеси, Василю, нещо и аз го нося...

- Искате да кажете, че работите като носачка?

- Не знам какво искам да кажа, ама ме водят по щат доносничка. Не плащат много, ама берекет версин, както казват комшиите.

В туй време комисията забелязва котарака Арчи блажено да спи върху одеалото на дядо си и питат:

- Този господин май спи. Той явно не работи нищо.

- Не е вярно. Работи като физкултурен инструктор. Щом се появи, и всички мишки се разбягват. Много се натоварва физически горкият и затова сега спи. Ама даже и като спи, пак не спи, защото мисли как по-добре да организира производствения си процес.

Комисията е впечатлена и решава да си ходи, когато съзира молеца Мульо да бие жена си.

- А този господин какво прави? Май малтретира съпругата си...

- Нищо подобно – отвръща Кицка. – Другаря Мульо днес има санитарен полуден и изтупва праха от жена си – такъв им е обичаят на молците – снизходително се усмихва тя. Всъщност той е хигиенист.

- Ами жена му защо пици така?

- Да пици? Тя не пици! На техния език вика: „Не там, малко по-надолу удари, ха така!”

Мульо вижда комисията, спира да възпитава жена си и пита:

- Ко стаа тука ве? Дъ няа пак някуя кумисия? Вий, ку ши даати пу някой лев...

- Искаме само да проверим какво работите...

- Кво работа? М' чи аз... ко да работа... работих пу идно време в „Чистутата” къто оператор на пучистващ инструмент, метач, значи...

- Това го видяхме вече...

Зад тях Кицка му прави знаци и понеже на Мульо лъжата му е в кръвта, тутакси съчинява:

- Ся обачи съм ядач.

- ???

- Ядач ма! Ям сичку: палта, балтони, сака, панталони, ама най убичам вълнино.

- Искате да кажете, че сте шивач?

- Другарят Мульо в свободното си време е дегустатор – усмихва се пред групата профсъюзната активистка. – Но хайде да не прекъсваме производствения му процес.

- Ами мен защо не ме питахте какво работя? – чу се тънък гласец.

Членовете на комисията въртят глави на всички страни.

- Аз съм плодвата мушица Ницка. Работя като ферментатор.

- Браво, ето най-сетне една висококвалифицирана професия!

- Ъ, високу! Ми тя е все долу в бидона!

Комисията от Международната организация на безработните е впечатлена. Истина било – на Тавана няма безработни. И всички до един са щастливи.

Само дето в залисията не забелязаха мравките.

* * *

- Моля, всички билети и карти! Има ли някой – чува се глас на Тавана и всички се ослушват. Гласът иде откъм мустакат кондуктор, който е извадил кочан с билети.

- Какво ти става бе, мой човек, това да не ти е автобус?

- Дори нещо повече от автобус – отвърща плъхът и щрака със зъби, за да продупчи билета.

- Кажете тогава в какво се возим, щом не е автобус.

- Как в какво – в Таван!

- Ама чакайте, Тавана не е автобус!

- Не е важно как го наричате, важно е, че се возите. Хайде плащайте!

- Как така се возим, вижте, че сме неподвижни!

- Абе вие мене за глупав ли ме смятате! Къде се намирате вие? На Тавана. А Тавана къде се намира? На Земята. А тя се върти. Значи се движи. Проф. Миша Крысин го е открил малко преди Галилей.

- Какво значи това „проф”? Така ли се казва?

- „Проф” идва от „профан” – изкиска се Густав.

- Хайде, купувайте си билети! Никой не може да се вози без пари.

- Ама откога е тази работа, ние защо не знаем?

Кондукторът вади изпокъсан лист и чете:

- „Наредба №...” Сега ясно ли ви е? Хайде, има ли някой без билетче?

В това време по стълбите се зачуха стъпки и вратата се отвори. Беше Стамен. Той видя плъха и го замери с цепеница.

- Помощ! Бият държавен служител! – изцвърча той и се скри в дупката си.

* * *

Лястовичката Бърза зараказва:

- Летях над градския съвет и станах свидетелка на грозна сцена. В градинката до „Часовника”, снимаха музикален клип на много известен вокален дует. Мъж и жена, които май са семейни. Дамата беше много секси и с такъв пищен бюст, че не можеше да види къде стъпва. Наоколо се бе събрала тълпа от зяпачи. Кацнах и аз на една жица. Изглежда нещо не им вървеше със снимките, та се наложи да ги повторат няколко пъти.

По едно време някакво типче с твърде вманиачена физиономия използва моментно прекъсване на снимките и с тефтерче и химикалка в ръка изтърча през тревата до прочутата певачка да ѝ поиска автограф. (По-вероятно май искаше да надзърне в деколтето ѝ, което си струваше труда.)

Ще помислите, че певицата, поласкана от вниманието му, ще подскочи от радост. Ами! Тя изгледа въпросния индивид с безкрайно презрение и като викна: „Какво си тикнал този тефтер под носа ми бе, келеш с келеша! Ай се махай оттука, докато не съм те заритала!”

Тълпата се смълча. Мъжът ѝ гледаше сконфузен и явно му беше много неудобно. На кинооператорите – също. И аз литнах уплашена. Само на нея не ѝ пукаше.

- Бравус на нея! – рече Пенка. – Аз таквизи тиквеници най ги мразя. Къкво ше ми се тикаш за афтуграф бе, аланкоолу! За чий ти е тоя афтуграф? Ши гу ядеш ли, ши гу пиеш ли, отзаде ли ши си гу навираш? Къту ги вида тия кретени по телавизията в чужбина, дето се тикат за афтуграфи, гяулите мъ фащат! Мамка им капиталистическа!

* * *

- Поща-а-а-а! Живее ли тук някой Мульо Молецов?

Мульо подаде глава от бърлогата си и само рече:

- Тц.

- Има ли тука някой Мульо Молецов?

- Няма такъф ма, за ко ти й?

- Има запис за две хиляди лева...

- Ко има? – опули се Мульо.

- Запис за две хиляди лева от Международния червен мустак. Помощ за наводнението. Да си ремонтира покрива.

- Има ма, чакай, той е брат ми.

Мульо се пхна за секунда в дупката си и отново излезе, само че силно разчорлен.

- Вие ли сте Мульо Молецов?

- Аз съм.

- Ами преди малко защо ми казахте, че не сте?

- Тува ни бях аз, беши брат ми. Многу си приличама.
- Ами нека и той да се покаже.
- За ко ти е, ма. Негу гу няма. Утиди в банята.
- Каква баня бе, вие къпете ли се?
- Чи ко мислиш, ма – къту сме мулци, чи ни съ къпим ли? Хайди даай пърити, ку ши дааш. Две хиляди лева ли, каиш? – очите на Мульо засвяткаха.

- Покажете си първо паспорта – откъде да знам кой сте. Две хиляди лева са туй!
- За ко ти е, пспорта, ма! Де дъ гу знам къде ми и пспорта. Давай пърити!
- Без паспорт не може.
- Их мама му стара, ша мъ караш ся дъ си търся пспорта. Булка! Груздано ма, виш пспорта ми ни беши ли върху тиливизура до пиануто. Няма ли гу? Виж до акурдиона тугава. Ха дуниси гу, чи тука една...

Пощальонката погледна паспорта, после физиономията на Мульо, който се изпъчи, приглади си косата и се усмихна приветливо. Беше той.

- Сега ми се подпишете тука.
- Мъ аз ни мога дъ пиша, ма! Кък да съ пудпиша?
- Драсни тука едно кръстче, нали си християнин?
- Уде дъ знам аз ккъф съм, християнин ли, мусульманин ли? Който даа пъри, към негу съм – засмя се хрипливо той.

- Ето ви двете хиляди лева. Пребройте ги. Или и да броите не можете?
- А-а-а, дъ бруя пъри, мога. Друго да бруя, ни моа, ама пъри... Ох, бабам! – взе Мульо тестето и го отърка от двете страни на брадата си. Ша яде Манго пастърма!
- Каква пастърма, хората ти ги дават да си ремонттираш покрива, не да ги изядеш.
- Чи те утде ша знаят ко съм ги напраил? Ша кажа, римунтирах го, пкъ те нека додат да прувиряват. Нъл' тъка? – ухили се той.

Още не си бе тръгнала пощальонката, и обитателите на Тавана, които досега наблюдаваха притаени сцената, вдигнаха невъобразима врява.

- Излъгаха ни! – цвърчеше Софка. – Онази кучка плъшицата ме караше да не казвам нищо за наводнението. Щях и аз да взема някой лев!

- И мени излъга – рече Пенка. – Ний, казва, пъртийните членуви ни бива да съ излагами пред чуждинцити. Пкъ то глей ква била рабутата...

- Да седнем и да напишем жалба – рече Милка.
- След дъжд качулка – викна отгоре Густав. – Когато трябваше, си мълчахте, сега се сетихте. Браво бе, Мульо, ти най-хитър от всички излезе! Как успя да метнеш комисията? Ами ти бе, гардеробе, няма ли да се жалваш, нали ти се отлепи фурнира, като капеше върху тебе?

- Аз с глупости не се занимавам. Все едно да напишеш писмо на умрял.

- Ние да напишем жалба, пкъ ако хване дикиш – рече Арчи.

Само хлебарката Васила мълчеше и слухтеше и когато всички се умълчаха, тихо се изхлузи в цепката си.

* * *

На Тавана спря голям камион и разтовари огромна буца сирене. Такава никой на Тавана не беше виждал – имаше барем два на един метър. Изправиха я с помощта на кран и оставиха един плъх да я пази. След малко пристигна млад дългокос плъх с таке на главата, който обиколи от всички страни буцата, като от време на време мереше нещо с една кибритена клечка пред очите си. После повика друг плъх, който застана на няколко метра от него и зае странна поза: с каскет на глава, той се бе озъбил, зареял поглед някъде в бъдещето; с едната си лапа сочеше нагоре и напред, където явно се намираще това бъдеще, а в другата държеше книга – май че един от томовете на др. Трошикапанчев. Дългокосият се приближи, пооправи го малко оттук-оттам, повдигна малко ръката му нагоре, на края на опашката му закачи кичурче, та да прилича на лъвска, и сетне се зае със завидна скорост да гризе сиренето, ама не наред, а оттук-оттам.

- Какво става тука, бе? – запита силно заинтригуван Густав.

- Не виждаш ли какво? – отвърна Арчи. – Пада голямо ядене. Тази буца ще му стигне за цял месец.

- За нас няма ли да остане нещо? – попита Милка. – Сиренето в магазина стана по два лева. Почнахме да не можем да си го позволяваме.

- Абе, мой чувек, ку искаш да дода да ти пумагам , а? – обади се Мульо. – Ама ши дааш ли сетни пу някуй лев?

- Моля за тишина! – викна плъхът с дългата коса и опашката му заплашително щръкна. – Не пречете на творческите ми планове!

- Ама какво ще става тука? – попита мишката Софка. – То, ако е за ядене, да докарам и децата. Моята Добринка много обича сирене.

- Ама че сте прости! – извика отгоре Мрав Втори – Не виждате ли, че това е състезание по бързо ядене на сирене – вижте го само как бързо гризе!

- Като е състезание, къде е вторият участник?

- Понякога в състезанията участва само един – обади се Спас.

- Казах ли аз да се пази тишина! Ще взема да объркам нещо, че сетне не мога и да го възстановя.

- Извинете, другарю, ама какъв сте вие? – попита Мрав Нови. – От Съюза на...

- Скулптор съм, не виждате ли? Правя скулптура.

- А на какво ще бъда тази скулптура, на сиренето ли? Ако е така, браво на вас!

- Толкова ни се досещате? Не виждате ли плъха, който ми позира ей там? На какво ви прилича?

- На някой идиот. Кой е той?

- Това е другарят Плъшо Трошикапанчев.

- Амчи този е много по-млад!

- Значи, другарят Трошикапанчев като млад. Хайде стига, махайте се, че пречите на творческия ми процес!

- Другарю, другарю – подвикна Милка – мога ли да си взема тази бучица?

- Не може. Отде да знам дали няма да ми потрябва за нещо.

- А за хлебарката Васила може – вижте я, мъкне цяло парче!

Плъхът-пазач погва Васила, но тя е по-бърза и се скрива в цепката.

Вече е късно и младият талантлив скулптор спира работа. Оглежда направеното за днес и остава доволен. Е, носът на другаря Трошикапанчев в действителност май е по-голям и гърбав, но за какво е изкуството, ако не да разкрсява?

През нощта плъхът-пазач остава да пази творбата от вражеско посегателство.

Когато на сутринта дойде отново, скулпторът остана смаян. Творбата му бе силно видоизменена. Опашката на скулптурата беше без лъвската топка накрая и толкова изгризана, че наподобяваше свинска опашчица. Носът бе силно скъсен – толкова скъсен, че изглеждаше чипонос. Това не е лоша идея, рече си скулпторът – така малко прилича на другаря Мышкаръов. Най-лошото беше, че единият крак на другаря Трошикапанчев бе тотално изгризан, та сега бе станал еднокрак. И това не е лоша идея, рече си скулпторът – все едно, че през партизанските години бомба е откъснала крака му...

* * *

Малките мишлета са открили една торба със старите играчки на Стамен и по цял ден си играят на Тавана. Както трябва и да се очаква, преобладават камиончетата и леките колички. Някой от възрастните също са се увлекли в игрите, докато внезапно се появява плъх с униформа на катаджия, свири със свирката си, вади стоп-палката и спира движението. Приближава бавно към бащата на едно от мишлетата и се представя:

- Старшина Мишо Мишев от Второ районно управление на КАТ – козирува той. – Моля документите за проверка: свидетелство за правоуправление, талон за регистрация, платен пътен данък, застраховка, винетка, пожарогасител и аптечка.

Мишлетата се разбягват, остават само бащите им.

- Ама какви коли са това – не виждате ли, че са играчки?

- Я да видим? Има ли четири колела? Има. Значи е автомобил – отвърща катаджията. – Документите, моля!

- Да ама къде му е моторът, кормилото?

- Охо, значи автомобилът ти е недоокомплектован – без мотор и кормило – караш неизправно превозно средство – член 23 от Правилника за движение по пътищата. Акт за глоба от трийсет лева!

- Ама чакайте, тези играчки никога не са имали мотор...

- Значи си продал мотора нелегално. Нарушение на търговския закон. А данък на автомобила платил ли си? А застраховка? Охо, мой човек, много си загазил! И какво ще правим сега? Ще пишем акт, или...

Бащата на мишлето се замисля.

- Колко ще струва това „или“?

- Двайсет лева.

- Това е седмичната ми надница! – въздиша бащата и вади парите.

Плъхът се оглежда, прави се, че се ръкува и незабелязано взема дваисетолевката. После вдига палката и спира втори автомобил.

* * *

- А тя може ли да пее?

- Ми ку ни мой, ша съ нъучи ма! Колку му й! Ила тука ма, булка! Моиш ли дъ пейш? Айди ся, нема са сръмуваш, виш хората на кръка са ти дошли! Ни съ сръмувай ма, Груздано, да ни тъ цапна! Мои дъ искаръш някуй лев!

- Оставете съпругата си, другарю, явно е много стеснителна, а на нас ни трябват отворени и артистични натури. Ако се представим добре на градския, окръжния и националния преглед, можем да стигнем чак до международния фестивал на самодейните хорови и танцови състави в Бамболен - Югославия, а после на световния във Франция. И всичко ще бъде на държавни разноски.

- Че кой ще ни пусне във Франция нас? Вие вярвате ли в таласъми? Виж до Югославия може. Ама, ако е вярно, това наистина е голям шанс! Не е за изгърване!

- Ку е за Франция, и ку е без пъри, то и аз моа съ запиша.

- Че защо ма, Пено, ти нали мразиш капиталистите?

- Чи ги мраза, мраза ги, ама и аз искъм някуй ден дъ кажа, че съм гу виждала онзи...кък беши...Афел...

- Искаш да кажеш Айфеловата кула – обажда се от ъгъла си Густав.

- Другари, другари, моля ви – чука с показалката пчеличката Керанка. – Тиганът е още в морето, а ние слагаме рибата на огъня. Нека първо сформираме хора, пък сетне ще видим къде ще ходим. Имайте високо съзнание! На вас страната и Партията възлагат надеждите си да представите достойно пред света родното социалистическо изкуство. И така, има ли желаещи да се запишат? Които искат, да вдигнат ръка!

Вдигат се три хиляди деветстотин и дващест ръце, ако се броят и тези на мравките от Гредата.

- Явно ще трябва да правим кастинг – умърлушва се педагожката. – Ей, вие там, шейсет и тримата, не разговаряйте в час! Внимавайте всички! Кой ще започне пръв?

От дупката си излиза Софка, която дърпа за ръка малката си дъщеричка Добринка.

- Мойта Добринка е много музикална, нищо че пише с лявата ръка. Хайде, Добринке, изпей на другарката арията на Травиата!

- На Виолета от операта „Травиата”, искаш да кажеш – отвръща Добринка и запява.

Гласът ѝ е като камбанка. Всички ръкопляскат. Доволна е и другарката Керанка.

- Браво на Добринка! – казва тя. – Един ден сигурно ще представя страната ни в Бамболен.

- Ама все го чувам това Бамболен, то село ли е?

- Не е село, а някакво градче в Югославия...

- Ама на мене не ми се ходи в градче – казва малката Добринка. – Искам в Париж. Кога ще бъде фестивалът в Париж?

- Когато цъфнат налъмите – обажда се отгоре Густав. – За какво ти е ма, Добринке, този Париж, там не дават да пърдиш!

- Искам да видя Лувъра и Мона Лиза ...

- Ко дъ види? Ко ублиза! – пита Пенка.

- Недей, мама, в Лувъра имало динозаври – ще те изядат!

- Искам пък! Искам да ида във Франция! Не ща в Югославия! – реве Добринка.

- Каква е тая Югославия? – попита Мрав Втори – не съм чувал за такава държава.

- Доскоро имаше – рече Густав – после се рои на четири-пет държавици...

- Sic transit gloria mundi – рече Арчи, който си падаше по сентенциите.

- Глория ми и любимата певица – рече Милка, ама този Мунди не го знам.

- Ама че сте прости! – обади се Спас. – Дори аз, макар да съм от дърво, знам, че значи: „Така преминава славата на света”.

- Какво общо има това с Югославия?

* * *

- Кубчета, купувайте си кубчета! – вика на Тавана продавач и носи на корема си отворен куфар с двајсетина шарени кубчета в него.

- Какво е туй, бе! – питат всички.

- Новото изобретение на изобретателя Кубик. Който нагласи кубчетата с еднакъв цвят от всяка страна, му дават награда от един милион.

- Уха! – вика Мульо. – Дай и на мене едно!

Минути по-късно всички обитатели на Тавана са си купили по едно кубче и се опитват да го наредят. Отвсякъде се чува „чалдък-чалгъг”.

- Това нещо е невъзможно – казва след час Густав. – Таман наредиш едната страна и започнеш другата, първата се разваля.

- Този Кубик ще е някой шмекер – рече Арчи. – Обещава един милион, защото знае, че е невъзможно да се нареди. А ние, баламите, купуваме ли, купуваме кубчета!

- Аз наскоро го видях в Григория – обади се Бърза, която се готвеше с челядта си за топлите страни. – Казват, че бил нашенец, май че унгарец, но избягал на юг и сега е милионер. Ама там неколцина са успели да наредят кубчето.

- Чи ко му й? И аз гу наридих! – вика Мульо.

- Хайде бе! Я покажи!

Мульо го показва и всички ахкат възхитени. Браво бе, Мульо, как успя?

- Чи ко ма, кѳт съм мулец, дѳ ни съм прозд?

- Сега ще трябва да го занесеш и да получиш наградата!

- Уха-а-а-а! Един милион! Ще яде Манго баница!

Мульо отива за наградата и след време се връща подут и насинен.

- Какво става бе, Мульо, получи ли я?

- Пулучих я.

- Ами от какво си така насинен и подут?

- Ут нѳградата.

- Че ти повече изглеждаш като бит, отколкото като награден!

- Тува й то бе, наградата: един милион, ама шамара.

- Не може да бъде – вика отвѳн Бърза. – Онези момчета в Григория си я получиха!

- И аз щях дѳ я пулуча, ако ни бях рѳзглубил кубчиту.

- Как така си го разглубил?

- Ми кѳт ни стаа, ко да гу прая? Рѳзглубих гу и сетни пак гу наридих, ама го курдисах кѳкто трябва.

- Ами те затова се те били бе, Мульо!

- И те тѳй казаха.

* * *

На Тавана се появява партийната инструкторка Марийка. Ще изнася политическа беседа. Присъствието на всички е задължително.

- Нося ви хиляди привети от братската Северна страна! Всъщност се завърнах от посещението си там – засмя се ведро тя – и да ви кажа, другари, бях поразена от мащаба и грандиозността на социалистическото строителство в СССТ. Ама то не бяха язовири, не бяха заводи, кооперативни стопанства!... Направо е рай на земята.

- А народът, как живее народът?

- Първо ни заведоха да се поклоним пред мавзолея на другаря Гризачов. Ама то не е мавзолей, другари, а направо палат!

- А как живее там народът?

- После ни четяха лекции – е, за тях няма да ви разказвам, но бях поразена от високата култура на северните лектори. Е, аз съм непричом, но всъщност таки малцина от нашите можем да се мерим с тях.

- А как живеят хората?

- И за видите какво високо социалистическо съзнание имат там хората! Като кажат: „Квас пришол!“ и всички тичат. Все едно, че ги викат на Плъхински съботник!

- А как го кара народът там?

- Абе, стига с този народ! Аз за социалистическите успехи ли ще ви говоря, или за народа! Откъде да знам аз как го кара народът? Да не съм го пасла! Аз да не съм всъщност и вся?

Обидена, другарката Марийка, голямата партийка, погледна новия си часовник „Слава“, пръсна дезодорант „Подмасковние вечера“ под опашката и си тръгна.

* * *

Ето го и физкултурният инструктор другарят Физвъзов. Той наду с все сила свирката си с топче в нея, което едва не изскочи от напрежение.

- Внимание всички! Има ли тука млади хора, желаещи да прославят родината ни с високи спортни постижения? Организирахме школа за ОФП и СФП, в която да обучаваме млади спортни таланти.

- Абе това ОФП към Отечествения фарс ли е?

- Няма нищо общо. Означава обща физическа подготовка – обади се Густав.

- Ти пък откъде знаеш?

- Тренирал съм навремето спортен мухолов.

- А какво значи СФП?

- „Свивайте фсичко пудхудящо“ – викна Мульо. – Това е девиза на събирачите на стару жилизу.

- Глупости, означава „специална физическа подготовка“ – поясни другарят Физвъзов. – Но да не се отплесваме в излишни разговори. Има ли желаещи да се запишат?

- А каква ще ни е ползата? – попита Арчи.

- Голяма. Участия в местни, окръжни и национални състезания, а тези, които покажат рекордни постижения, ще отидат на международни състезания и дори на Олимпиадата в Плъсква.

- Ама ши даати ли пу някуй лев?

- Не, но всички разноски поема държавата – подготовка, пътни, дневни... А ако някой спечели златен медал, ще получи и награда от десет хиляди лева.

- Ако даде медала за утпадъци, нъли?

- Не, медалът си остава за него.

- Чи то ку и тъка, да викна мойта Грузданка. Ила тука ма, булка! Ти нъли моиш дъ бягъш? Моиш, кък бягъш кът тъ гона да тъ бия. Запишети я: Грузданка Мульова Молецова.

- Ама чакайте, другарю, ние търсим млади хора, а вашата съпруга...

- Айди ся! Щот сме мулци, затва ли ни нъ искъти? Ша са жалвам в съда в Страсбург, да знайш!

- Аз мога да се състезавам по бързо бягане – обади се Арчи. – Навремето, като студент...

- Ти ли бе! – писнаха вкупом мишките. – Ти ако можеше да бягаш, щеше да ни настигнеш. Я кажи откога не си хващал мишка?

- Мойта дъщеричка Добринка е голяма спортистка. Да знайти какви гимнастически упражнения правят с батко си Мишо. Направо са акробати!

- Доведете ги да видим – каза физкултурният инструктор Физвъзов.

- Лъже! Не й вярвайти! Нищу ни могът! – извика Пенка. – Вий дъ видити моя Христо! Кък саму си играй с топката. Гулям футболис е! Направо Стоичков! Той нъ негу е кръстен.

- Добре, нека дойде и той да видим какво умее... И другари, искам да ви уверя от името на Генералния секретар на Партията, другаря Трошикапанчев, че държавата поема всички разноски по обучението на децата ви в специалните спортни училища. От тях се иска само едно: да представят достойно социалистическия ни спорт пред другите държави. Да покажем на империалистите предимствата на нашия строй!

- Строй ли е, не ми го хвали.

- Кой каза тува? – викна Пенка, партийната членка.

- Я, кого виждам тук! – радостно възкликна другарят Физвъзов. – Световната шампионка по бързо летене госпожа Бърза Лясотовичидус. – Вие няма ли да участвате от името на Тавана, госпожо Лясотовичидус?

- Ами, как не! Аз съм отдавна свободна гражданка. Хич нямам такова намерение.

- Да, ама ако не си намерите спонсор, ще гледате олимпиадата в Плъсква през крив макарон!

- По-добре през крив макарон, отколкото през решетки.

- Фашистка! – процърка Пенка.

* * *

Една привечер на Тавана се появи летяща светлинка.

- Какво е туй чудо? – питаха се всички.

- Светещите организми са рядкост в света на животните – рече Арчи.

- Ти к'во си ма, оу! – викна й Пенка.

- Аз съм светулката Катерина, но можете да ме наричате Кати. Току що идвам от чужбина, където бях на работа...

- А тази лампичка оттам ли си я купи?
- Не, от „Кореком”. От „Американския” магазин – поясни тя.
- Ами защо така ту светва, ту изгасва, да не е дефектна? – попита Густав.
- Не, сама си избрах такава опция – по-ефектно е. – И неонов цвят си избрах. Нали е много шик? Можех и „слънчева светлина” да си избира, но не исках да...
- Защо ти трябва тази лампичка? Да нямаш кокоша слепота?
- Привличам с нея съпруга си.
- Гледаш ли как хорските жени уважават мъжете си! – рече мишокът Гришо.
- Да, ние много обичаме съпрузите си. Особено с чаша бира... Много са вкусни.
- Да не искаш да кажеш, че ги изяждате?
- Че като си свършат работата, за какво са ни после?
- Чуваш ли, Гришо?
- И колко ти излиза месечно сметката за ток? – поинтересува се Густав.
- Николко. Безплатно е.
- Уха-а-а! Гулям келепир! – обади се Мульо. – Ти случайно, мойту мумичи, да си мома? Щоту веднага ша изгона мойта Груздана и ша та зема за булка.
- Съжалявам, но си имам сериозен приятел.
- Че какво чак толкоз има? Светеща муха, голяма работа! И аз да имам долари, и аз мога да си купя – рече плодовата мушица Сена, която бе кръстена на баба си Сецка. – Какво толкоз ще ми се фука! Ей, светещата, а случайно да има работа за нас в Африка?
- Ние, светулките, не сме мухи, а бръмбарчета... Но за ферментационните мушици, съжалявам, не мога да ви отговоря. Не съм сигурна дали се търсят такива специалисти в Африка. Те там май не употребяват много алкохол.
- Ти ко ръботиш? – заинтересува се Пенка, бившата партийна членка.
- Медицинска сестра.
- Че тя и мойта балдъза е медицинска сестра, ама не я пускат в чужбина – рече Софка. – Трябвало, кай, да е партийна членка.
- То чи искат пъртийну члунству, искат, ама ти забраи ли, къту бълдъзата ти я бяха дамгосали с черен пичат по баджацити, щото ходиши с минижуп? Таквизи антисоциални илименти ни ги пускъми ний в чужбина да срамят държавата ни!
- Че защо? Минижупът беше много на мода в Африка...
- Кажи, кажи сега, какъв як дирек имаш зад гърба си, че са те пуснали на работа – попита гардеробът Спас. – Аз, откакто се помня, не е имало случай това да става без дирек. Пък съм роден още през хиляда деветстотин и Балканската война.
- Дирек нямам, но всички казват, че имам хубав крак.
- А, така кажи! Понякога това е по-важно от здравия дирек!

* * *

На Тавана се появила пчела. Ама бръмчи по-дебело от другите.

- Това е мъжка пчела – рече авторитетно Густав. – Хей ти, приятел, как се казваш? Да не си случайно съпругът на пчеличката Керанка, музикалната организаторка?

- Казвам се Рон. Всъщност Роналд, но не го споменавам, за да не ме бъркат с бившия американски президент. Керанка ли? Не съм чувал за такава пчеличка. Аз, ако не знаете, си имам вземане-даване само с царици. И то, ако ме огрее.

- Че как са разрешили на родителите ти да те кръстят с такова американско име? – попита гардеробът Спас. – Аз, откакто се помня, не съм чул тук някой да се казва така.

- Вярно е, в родилния дом на майка ми ѝ дали списък с имена да избира, но тя рекла, не, Роналд ще се казва. На американския киноактьор. Инак няма да го родя!

- Още по лошу! На америикански империалисти да тъ кръстят майка ти и татко ти! Кък ни ги е срам!

- Чи ко ма, ко къту и кръстен така, виш, ся иска да му викът Рон. Пък Рон се казваше моят кон. Ко, лошу ли и?

- Всъщност сега това име ще ми бъде много от полза, защото съм решил да ставам писател. Пък кой ще прочете книга от някой си Румен Босилков? Друго си е все пак Рон Басил!

- Въх, досега писател не бях виждала! Добринче, ела, мама, да видиш жив писател!

- Ще дойда само ако ми даде автограф. Инак не излизам от дупката. Таман съм се зачела в „Опасни интриги”. Много интересна книга.

- Къту я пручитеш, дай я насам – обади се Мульо.

- За какво ти е бе, Мульо, ти не можеш да четеш.

- Как за ко ма, ши я продам за утпадъци!

- Абе, Ронка, ти като си мъжка пчела, мед събираш ли? – попита Арчи.

- Че защо да събирам? Това е работа на пчеличките-работнички. Моята задача е къде-къде по-отговорна – да оплодя царицата-майка и да продължа рода!

- Уха-а-а! На т’ва е професия! Абе, Ронка, няма ли свободни места при вас? Ша съ кандидатирам за работа, ша знаиш. Пък мои ми излезе късметя. Ух, малей-и-и-и!

- На твое място бих го ужилил по задника – предложи мушицата Тицка.

- Ние, търтеите, не жилим. Това е проста работа. А имаме къде-къде по-отговорна!

- Мульо, Мульо! Що ти трябва, кака, да се завираш при цариците, ами не си пазиш скромната си и кротка женица?

- Ти, Милке, си една проста патка! – каза Арчи. – Знаеш ли що е амбиция, кариера?

- Къриера и дету къртят камъни – обади се Мульо. – Аз пу идно време бачках малку в ина къриера, ама не ми хъреса, шоту многу тряяши да съ бачка.

- Човек трябва да постигне максималното на което е способен. Ако Айнщайн или Нютон бяха останали обикновени физици, нямаше сега цял свят да ги слави.

- Аз Айнщайн го помня – рече Густав. – Като малък беше много слаб ученик.

- Ти пък откъде го познаваш! Къде е Оринокия, къде е Германия!

- По онова време живеехме там, ама хитлеристите ни прогониха в Америка.

- Абе, Густаве, ти да не си евреин? Като слушам името ти е едно такова...

- И какво, ако съм? Ти да не би да си антисемит?

- Не, напротив, много обичам симит. Особено с анасон отгоре.

* * *

- Моля всички за внимание! – извика мишката Гицка, отечественофарсовската активистка. – Днес другарят Плъшо Мишонков ще ни изнесе сказка по случай изборите. За всички членове на отечествения фарс присъствието е задължително. За партийните членове е още по-задължително. Сказката ще се проведе в дупката на читалище „Сън”.

Другарят Мишонков причеса с гребенче навитите си на букли мустаци и се качи на трибуната. Мишлета от местната пионерска организация чинно му носеха опашката.

- Здравейте другари и другарки! – започна приветливо озъбен партийният инструктор другарят Мишонков, член на Таванския съвет на ПЖТ. – Всички нас на Тавана ни очаква щастливо събитие – изборите за народни представители...

- Кой ще бъдат те? – чу се глас.

- Моля за тишина, другари! Всички виждаме огромните грижи на Партията и Правителството под мъдрото ръководство на другаря Плъшо Трошикапанчев за непрестанното повишаване благосъстоянието на трудещите се и за издигане на международния авторитет на страната ни. Вие знаете ли, че сме на първо място в света по изгризани дървета на глава от населението?

- Не-е! Не знаехме такова нещо! – викнаха в един глас животните. – Блазе ни!

- Ние уверено крачим по пътя към комунизма, светлото бъдеще на цялото прогресивно плъхочество. А при комунизма, другари и другарки, няма да има частна собственост. Всичко ще бъде общонародно!

- И жените ли? – викна Мульо. – Уха-а-а-а! Аз тогава няма за ко да съ ръзвеждам! Ша си имам куюто си искам!

- За жените, другари, въпросът още не е решен – рече загрижено другарят Мишонков. Но ние в ЦК на ПЖТ ще решиме проблема кардинално! Бъдете спокойни!

- А ще може ли тук една обществена тоалетна да направите, че се налага да ходим по нужда в дървата?

- И мост ще ви направиме, другари...

- Мост ли? Че за какво ни е? Ние нямаме река.

- И река ще ви прекараме, другари...

- Че за какво ни е река, ние искаме тоалетна...

- И ново училище ще ви построиме, другари!

- Че ние нямаме толкова деца...

- И деца ще ви направиме, другари!

- Това е стар виц. Ние искаме само една тоалетна!

- Стига с тая тоалетна, бе! Като чуя тоалетна и ми се прихожда. Къде сега мога да пусна една вода?

- В дървата, в дървата! – викнаха всички.

* * *

По стълбището се чу тропот от крака, след миг вратата на Тавана се отвори и влязоха трима души, водени от Красимира.

- Ето, от тези боклуци можете да си изберете неща, ако ви трябват. Какво ли няма тук?

- Виж, бате, земното кълбо! – посочи най-младият един глобус. – Винаги съм искал да си имам такава...

- Този глобус не се дава – обади се откъм канапето докторът. – Той беше на сина ми, когато учеше в пети клас.

- Кой е този? – прошепнаха мъжете.

- Един... откачен старец – отвърна Красимира. – Не му обръщайте внимание, вземайте, каквото си харесате, защото някой ден ще изхвърля всички тия вехтории на улицата.

- Този куфар...

- Този куфар съм го купил от Прага. Държа в него украшенията за елхата. Като беше малък Стамен, заедно украсявахме елхата.

- Е, сега Стамен е голям, няма нужда от елха, значи и от украшения, тоест и от куфар. Махайте го, момчета! Заедно с украшенията вътре.

- Оставете поне играчките – може... един ден да потрябват, внуче, ако дойде...

- Като дойде, тогава ще му мислим. Тези прашасали боклуци да не мислиш, че ще ги окача на елха?

- Това са ръчно изработени стъклени играчки – такива вече не правят. Старите майстори ги няма...

- Не го слушайте, той не знае какво говори...

- Мисля, че свястно говори човекът – рече другият мъж.

- Или вземайте, каквото ще вземате, или се измитайте от тавана! Няма с вас да си губя времето!

- Да вървим, момчета – рече най-възрастният. – Аз спомени не мога да взема.

- Ненормални – измърмори след тях Красимира и затръшна вратата.

От ъгъла докторът беззвучно се смееше.

* * *

- ... Въпреки това д-р Ботушева я спуснаха като с парашут на директорското кресло, и още неседнала завъртя такива далавери, че ум да ти зайде – завършваше поредния си разказ докторът. – Давала на чужденци за осиновяване съвсем здрави деца, а българските кандидати за осиновители чакали с години. Уволниха я, съдиха я, замалко да я опандизят, но партийното ѝ другарче д-р Карагъотов я защити и после я взе при себе си на работа.

- Моля всички за внимание – чу се глас на Тавана. – Аз съм адвокат Мишонков. Нает съм от д-р Ботушева и д-р Карагъотов да заведа дело за клевета срещу д-р Милан Косев. Моля, подпишете се тук всички като свидетели на току-що казаното...

- Че вие откъде знаехте, че докторът ще го каже, та довтасахте веднага?

- Как откъде. По логичния ход на събитията. Получихме анонимна информация, че е дошло време да разказва за тези неща и...

- Значи всичко това е вярно?

- Кой твърди такава неща? Просто... очаквахме подобна клевета.

- Една клевета не може да се очаква. Кажете ми, защо смятате, че става въпрос именно за вашите довереници? – попита хитро Густав. – Била ли е д-р Ботушева корумпирана?

- Не, разбира се – измънка адвокатът.
- Вземала ли е подкупи от богати чужденци, срещу което им е осигурявала деца за осиновяване?
- Не, разбира се.
- А вашият довереник д-р Карагътов по партийни съображения ли е взел на работа въпросната госпожа?
- Не, разбира се.
- В такъв случай не става дума за тях – заключи Густав. – Хайде, омитайте си парцалите, или ще насъкам мравките подире ви! Знаете ли как хапят дървесни мравки?
- С кого собствено разговарям? – попита отстъпвайки адвокат Мишонков. – Не виждам никого тук, освен този дрипав старец...
- Не ти и трябва да знаеш. Това беше твоят най-лош сън. Изчезвай!
- Сякаш по даден знак към адвоката се втурнаха: един озверял котарак, един огромен паяк (но не съвсем паяк) осем освирепели мишки и три хиляди настървени мравки.
- Помощ! Бият честен представител на правосъдието!
- Още на са те докопали, какво квичиш!
- Моля, не ми говорете на „ти“.
- В такъв случай бихте ли бил така добър да си бръкнали отзад с моята пи... салка?

* * *

Докторът изчака врявата да престане и започна отново да разказва:

- Преди години отзад в съседния двор живееше едно бяло кученце. Светът на неговия неголям живот се заключаваше в сиво-белия правоъгълник между пететажните, залепени една за друга постройки. Донесе го като малко кутре мъжът на комшията, бивш военен, завърза го с въженце за врата и го остави да пази... кой знае какво. Скоро след това стопанката му почина. Кученцето остана на грижите на овдовелия мъж.

Когато застудя той хвърли пред гаража старото палто на жена си и това, комай, беше единствената грижа, която мъжът положи за него. Зиме вятърът навяваше снежен прах върху кученцето и то нямаше къде да се скрие, защото гаражът беше без врата, а връвчицата му – къса, та не можеше да се свре в някой ъгъл.

Дали от човещина, или от някои други съображения, напролет кученцето беше преместено под големия орех, а за да не го вали дъждът, пенсионерът му скова набързо малка колибка.

Докато ковеше колибката, мъжът остави кученцето развързано, но то не разбра това. Не осъзна, че е **свободно**. Стоеше все така кротко до стопанина си и приветливо махаше опашка. Щом една котка се появи наблизо, то инстинктивно я погна и остана изненадано, че почти успя да я достигне, без въженцето да го спре. Кученцето не оцени това, защото не знаеше какво означава. За него Свободата беше абстрактно понятие.

Бялото кученце нямаше порода. То беше обикновено дворно куче, каквито има с хиляди по света. Имаше весел нрав и с охота махаше опашка на всеки, който му подхвърли кокалче. В същото време, за да оправдае хляба си, то от време на време лаеше. Лаеше към всичко, което нарушаваше обичайното еднообразие на задния двор. Лаят му бе къс, дрезгав и незлоблив.

Веднъж дневно скучният живот на Бялото кученце се разнообразяваше от едно събитие: стопанинът слизаше да му донесе ежедневната филия хляб и да долее вода в паничката му. То отдалече усещаше приближаването му и махаше усърдно с опашка.

Възрастният мъж, наметнат с вехт военен шинел, отваряше с глухо дрънчене металната врата на прохода и хвърляше хляба към бедното животно. То бе така щастливо, че не знаеше на какво повече да се зарадва – на храната или на стопанина си. Надделяваше второто. То захапваше внимателно коматчето, пускаше го до входа на колибката и после търпеливо изчакваше мъжът да се дотътри с болните си крака. Той спираше на крачка от животинката и бавно се навеждаше да сипе водата, защото кръстът го болеше.

Кученцето го гледаше с любов и бе истински щастливо, ако успееше да го лизне по ръката. Тогава суровото войнишко лице на мъжа се сгърчваше в гримаса, подобна на усмивка и нещо кратко измърморваше. После дълго и провлечено кашляше.

Имаше ли си име кученцето, никой не знаеше.

Понякога, ама много рядко, Бялото кученце получаваше и кокалче.

По горните етажи на кооперацията живееха хора, които изпитваха симпатия към него. Понякога му хвърляха по нещо, и най-често – кокалчета. Когато те паднеха в обсега на въженцето, кученцето бе щастливо, но паднеха ли само на сантиметри по-далече, то можеше само да им се любува и с тъга да наблюдава как Белчо, нахалният тартор на котарациите, най-нахално му го отмъква. Той знаеше, че кучето е вързано и затова не го бе страх. То лаеше ожесточено, но котаракът продължаваше да гризе кокала току под носа му – не че не можеше да го отнесе настрана, но от лошотия – правеше му удоволствие да дразни кученцето.

Понякога от най-горния етаж, където живееше едно гадно семейството, нарочно му подхвърляха кокалчета далеч, а по Коледа и Нова година синчето им – дангалак на десетина години – хвърляше бомбички-пиратки, които до смърт плашеха бедното животно.

Никой не знаеше дали Бялото кученце бе женско или мъжко. Вероятно и то самото не знаеше. Изглежда, че беше женско, защото колчем живеещият в съседния вход кучешки изрод, грозният дребосък Нерон, биваше пускан в задния двор, той се опитваше да се качи върху него, а то, горкото, си мислеше, че това е игра. Стопанинът му ухилен наблюдаваше безсилните сексуални опити на глезеното псе и дори го насърчаваше. До истински контакт обаче така и не се стигна.

Ето защо Бялото кученце едва ли щеше да си отгледа рожби. Едва ли щеше да усети чувството да лизне малките пухкави кълбенца под себе си и да усети лакомите им муцунки върху бозките си. То щеше да умре, без да даде поколение.

Годините ще минават една след друга сиви и еднообразни, дните ще се повтарят еднакви до безумие, и един ден Бялото кученце ще усети, че идват сетните му часове. Тогава ще изрови плитка ямка нейде до колибката, ще легне в нея и ще се сгуши в онази същата поза, в която се бе появило на този свят – свито на кравайче, пъхнало муцунка под рошавата козина на опашката си, чиято единствена ласка бе усетило през бедния си кучешки живот.

А нейде наблизко други негови събратя ще лежат върху меки фотьойли до топли камини, ще си хапват елитни кучешки храни и ще получават ласки в излишък.

Бялото кученце няма никога да узнае това. То дори и не подозира че има и друг живот...

Това е разказът за Бялото кученце. Разказа за Сивия човек нека го разкаже друг.

Но нека допълня историята за Бялото кученце.

То стана любимо на всички обитатели от кооперациите около задния двор. Появи се младо момче, май че внук на пенсионера, което отвързваше каишката на Бялка (така взехме да я наричаме всички) и тя весело тичаше на воля. По едно време какво се бе случило, не знам, но беше отвързана цели две седмици!

Веднъж я повикахме и ѝ хвърлихме кокалче. Като се научи това кученце, щом излезем на терасата, и то търчи до оградата, гледа ни в очите и весело върти опашка. Чака да му хвърлим нещо. Ама взе хляб да не яде – все кокалче търсеше. За жалост, всеки ден не е Великден.

Напоследък за Бялка настанаха щастливи дни – вече не я връзват. Тича на воля и живее от благодаренията на хората от околните кооперации. Да вярваме ли, че наистина е щастлива? И ако е, от ситостта на стомаха или от свободата?

Това продължи, докато...

Докторът замълча.

- Какво стана после, къде е сега Бялото кученце? – попитаха мравките.

Мъжът не отговори.

- Какво стана ли? – обади се Арчи. – Онова копеле от най-горния етаж му хвърли мръвка с отрова... Това стана.

Обитателите на Тавана мълчаха.

- Такива изроди трябва да ги скопяват – изръмжа гардеробът Спас.

* * *

- Годината 1989-та започна тихо и спокойно, както всяка друга, та никой не можеше и да подозре, че ще стане преломна в нашия живот – продължи докторът. – Във въздуха витаеше нещо ново – нещо неизвестно, стряскащо и възбуждащо. Никой не можеше ясно да го определи, но в гърдите ни струеше сладостното чувство, че и ние сме хора, че и ние имаме право на глас, право на мнение и решение. Станахме по-дръзки, а старите партийни функционери сякаш се „снишиха, докато премине бурята”, както бе казал тарторът им Тодор Живков.

Един ден в кабинета ми влезе мой познат колега и изтърси най-невероятното, което можеше да чуе човек: „Току-що свалиха Тошо!”

Не можехме да повярваме! Все едно да беше казал, че са свалили Бог! Край на диктатурата! Край на комунизма! Не очаквахме, че ще го доживеем! – Докторът се беше задъхал от вълнение.

- Абе, ние защо не вземем да си спретнем една революция на Тавана, ами още траем властта на плъховете? Дайте да организираме нещо – извика въодушевен Густав и хлебарката Василя хукна нанякъде.

- Давайте, аз съм на ваша страна! – каза докторът. – На първо време ще донесе някое и друго кило „Плъхомор”.

- Да, ама как отровата ще различава плъховете от честните мишки? – попита Милка.

- Абе, нали си чувала – покрай сухото гори и суровото.

- И знаеш ли колко плъхове ще се престоят на мишки?

Сутринта Тавана осъмна в позиви: „Смърт на др. Трошикапанчев!” „Да заклеимим продажните плъхове – проводници на политиката на Северните Тавани!” и други такива.

- Хм, позиви... „Свободата не ще Екзарх, иска Караджата!“ – промърмори Арчи и отиде зад дървата да обучава група мишоци на конспирация и подривни дейности.

От дупката си излезе Софка, водейки за ръка дъщеря си.

- Абе, докторе, няма ли чалъм да запишем нашата Добринка за студентка? Знаеш ли каква хубава диплома взе? Че откакто завърши училище само се мотае насам-натам като муха без глава. Пардон, мушицата – нищо лично.

- Каква студентка бе, мамо! Сега съм заета в Комитета за освобождение на Тавана. Не е време за учение – трябва да се освободим от гнета на плъховете!

- Леле, майко, и ти ли си там ма, Ринче? Ще вземат да ви направят нещо, чедо! Остави тая работа, тя не е за момичета!

- Същото лято Арчи хвана на село първия си заек – продължи докторът. – Да, заек, а не мишка! Голям ловец е Арчи! Абе, къде е Арчи? Виждал ли го е някой?

- Отиде да провери дали вече има отровени плъхове, и ако има, да изхвърли труповете им на боклука.

* * *

– Моля всички дами и господа за внимание! – чу се глас откъм едно същество, облечено в раздърпана неформалка, с голяма значка на Всеобщата партия на животните, закачена за опашката му. – Вече се преименувахме с ново име и нямаме нищо общо с гнусната Партия на животните на Тавана. Отървахме се и от този сатрап Трошикапанчев, който заслужено отиде в затвора.

– Чакай, ти не беше ли Марийка, голямата партийка?

– Бях, ама вече съм г-жа Хаджимишева. Сега презаписваме старите партийни членове в новата ни Всеобща партия на животните. Има ли тука партийни членове?

Мълчание.

- Пенке?

- Аз вече не съм пъртийка. Утписах се.

- Пак ли?

- Пак.

- Окей, само после да не речеш пак да се запишеш.

И като огледа всички, плъшицата Марийка се усмихна приветливо и извика:

- Дошла съм, другари, да записвам и нови членове на нашата любима Партия. Ей тук пред мен се наредете на опашка – рече тя, извади мастилница, натопи края на опашката си в мастилото и се приготви да пише.

- Мене може ли да ме запишете – примъкна се стеснително хлебарката Васила.

- Че ти, Василю, не си ли партийна членка? Толкова доноси направи, как така не са те приели?

- Казаха, че не съм била още дорасла...

- Правилно – виж колко си дребна – обади се отгоре Густав.

- Ми аз, ако не порасна, все така пезпартийна ли ще си ходя?

- Не, в новата ни Партия приемаме всеки, който пожелае. Кажи си трите имена.

- То ку ши даати пу някуй лев да запишете и мене.

- И ти ле бе, Мульо, хайде махай се оттам!
- Що бе, щот съм мулец, затуй ли ни моа да стана пъртиец. Ша са уплача в Стразбург, да знайти – рече ядосан Мульо и тръгна нанякъде.
- Като не успя да запише други членове, партийката Марийка рече с благ глас:
 - И така, скъпи другари, искам да ви агитирам да гласувате на изборите за...
 - И сега к'во? Да гласуваме пак за вас ли? Че не можем ли да си издигнем свой кандидат за народен представител? Законът ни го позволява.
 - Абе, може ама... Ние сме по-опитни в политиката и ще...
 - Хайде, махай се оттука! На демократка ще ми се прави! Не гледаш ли, че и задникът ти е червен като на маймуна?
 - Ще видите вий един ден, като пак дойдем на власт! В миша дупка ще ви натикаме!
 - Ха! Че ний и сега сме си там!

* * *

При доктора дойдоха жената и балдъзата на Мульо: Гроздана и Зюмбюла, начервосани и натруфени и водят молче на пуберна възраст. Докторът помисли, че е болно, но се оказа друго.

- Кажете защо сте дошли – подкани ги Милан и Зюмбюла сръга молчето, което звучно дъвчеше дъвка и разсеяно се оглеждаше за нещо за крадене. Молчето стреснато взе да рецитира, без да спира да се оглежда:

- Аз съм надърен от Бога, говора лично с Христоз и моа да ликуам болни... – Жените го гледаха ухилени, а когато спря, отново го сръгаха. – „Моа... да ликуам бедз... бездетство, без... силие на мъжети и други рабути...

- Ами защо сте го докарали, щом е толкова надарен?

- Докарахме го да го изпробваш, и да му издадеш дукумент, че е многу надърен и мои да ликуа...

Докато се разправяха, молчето продължаваше да жвака с отворена уста дъвката си, а едър, жълтозелен сопол току се подаваше от едната му ноздра, но то със съевременно подсмъркване го изтегляше на сантиметър навътре.

- Не съм компетентен по тези въпроси – рече докторът. – Идете някъде другаде.

Те се потриваха на канапето и не ставаха.

- Това е. Довиждане.

- Ами документа? – попитаха двете в един глас.

- Аз документи не издавам – отвърна нерно докторът.

- Ми тугава само така... идна билешчица.”

- И какво да пише в тая „билешчица”?

- Дъ пиши, чи имами прау дъ напраим часна фирма и дъ ликуами болни: на, аз моя да бая, кака гледа на боб... Да не ни закачат чингетата, бе!”

- Не мога да ви издам такава бележка. Довиждане.

- Що да ни моиш, бе, нали си доктор? Или щот сми мулци, затова? Ша съ уплачим къдету тряа, хубау дъ знаиш!

Тримата станаха да си вървят, но Зюмбюла се сети и запита така, между другото:

- То ний не свършихми никаква рабута, ама ша струа ли нещо?

- Ще струва, естествено – отвърна ядосано докторът. – Сто лева!

- Аууу! – викнаха и двете в един глас, а Арчи с периферното си зрение забеляза как малкото молче проявява нездрав интерес към бронзовата обувалка до обувките на доктора. – Ми ний нямаи толкуз пъри!

- Ми кът нямаи толкуз пъри – викна им отгоре Густав, – къде сти тръгнъли фирма да праити?

* * *

На Тавана се появи Манчо Манчев, облечен във вишнев копринен костюм и със златен часовник „Ролекс” на ръката, извади голям тефтер и извика приветливо:

- Дошъл съм, драги дами и господа, да ви запиша в моя нов финансов инвестиционен фонд „Аванта”.

- Че ти нали беше таен агент бе, Манчо? Кога стана фараон?

- Аз таен агент! Това е долна клевета! Можете да проверите в архива – служебният ми картон изобщо го няма. И не съм никакъв фараон. Ако бях фараон, щях да имам пирамида.

- Сега, като прибереш паричките на хората, ще си направиш и пирамида.

- Не слушайте тези глупости, дами и господа, ами се записвайте! Печалбата е хиляда процента. Внасяш един лев, а получаваш хиляда.

- И как ще стане това? Откъде ще дойдат останалите 999 ?

- От бунаци, дето си дават левчето за тоя, дето духа – извика отгоре Густав.

- Ти ни съ бъркай във фенансовити рабути – рече важно Пенка, бившата партийна членка. – Ето, господин Манчев мойто левче. Утре ши дода да ми дадеш другити 999.

- О, санкта симпличитас! – рече отчаян Густав.

- Що псуваш бе, кретен! – викна Манчо.

* * *

Докторът продължи:

- ... Нещата в държавата вървяха към зле и по-зле. Синята партия, за която и аз гласувах, започна масови съкращения и остави без работа маса народ. В това число бях и аз – каза тъжно докторът и сведе глава.

В туй време пред гардероба Спас спря раздрънкана Лада и от нея излезе Мульо с черен костюм и златен ланец на врата.

- И-и-и, Мульо, ти ли си това? Каква е тази кола бе, да не я твоя? Или си я свил отнякъде?

- Що бе, като съм мулец да ни съм прозд? Станах бизнесмен – отворих фирма за купувани и прудаани на стару жилизу и други утпадъци. Голяма далавера е, ша знаиш! За нула времи натрупях

бая пара. Ся ша си купуам и джип. Пък тая бракма – подритна той ладата, – ша я остая на дицата дъ си играят.

– А на мене ми се случи голямо нещастие – оплака се докторът. – Пенсионираха жена ми и докато излезе пенсията ѝ няколко месеца бяхме без пукната пара.

- Докторе – обади се Мульо, – да ти дам един-два милиона назаем. Ши ми ги върниш, кугато моиш.

- Абе, Мульо, ти кога натрупа толкова пари? Кога стана бизнесмен, кога ти почервения задникът? – попита Арчи.

- Чи ко ве, кат мъ гледаш мулец, да ни мислиш, че съм...? Парата мъ бий мени! Аз ку ни изкарам четири-пет милиона на ден, не ми харесва! Аз дажи ша съ кандидатирам за нъроден пристаител, ку искати да знайти. Ся и партия ша прая.

- И как ще се нарича партията ти бе, Мульо?

- Евромол.

* * *

- Всичко това не можеше да остане без последствия за здравето ми – продължи докторът. Едно „жило“ все по-често започна да ме пробжда. И сега ме стяга в гърдите.

– Хич да не ти пука, докторе! Дръж се, ние сме с тебе!

– Когато Густав стане министър на външните работи...

– Как ще стане, като е чужд гражданин? От Оринокия.

– Такава държава няма. А и да е чужденец, да не би да е първият или последният? И князе, и царе, и министър-председатели сме имали чужди граждани... А Густав си е наш човек. Таванджия.

– Аз, като бъдещ началник на полицията, не мога да позволя нарушаване на избирателния закон.

– Хайде сега, Арчи, ще си затвориш малко очите!

– Аз? Никога! Ако мислите така, значи не ме познавате!

На Тавана се появи синът на доктора с още един човек.

– Ето, това е таванското помещение. Както виждате, стените са почти изградени, ще трябва само да се свали покривът и да се удари плоча на втория етаж.

Мъжът скептично огледа тавана и поклати глава:

– Това тука е голяма работа. Кой ще махне всичките тия джунжурии? Гледай тука киримиди ли ни щеш, подпори ли? Пък триски, триски... Кой ще ги махка всичките тия боклуци?

– Не се безпокойте, ще разчистим всичко.

– Какво става тука, какво мислите да правите? Ами ние къде ще отидем?

– Гледай, и мишки има! Тоя котарак за к'во е тука? Да си чеше мъдете ли? Що не лови мишки? Хайде бе, к'во чакаш!

– Не ритай шефа на полицията! – викна Арчи и впи нокти в крака на строителния предприемач.

– Какво става тука? – събуди се Милан. – Кой сте вие?

– Какъв е тоя дядка? Да не е влязъл тайно на тавана ти?

– Това е баща ми. Прави тук... едни проучвания.

– Трябва да го разкарате и него оттука.

– Разбира се, не се безпокойте. Той си има стая долу.

– Да се махате оттук, вагабонти с вагабонти! Не давам да ми пипате Тавана! Това е моят дом! Не мърдам оттук!

– Татко, татко, ела да те заведе долу. Хайде, Арчи, слизай и ти, миличък... Тук ще започнем да разчистваме, защото ще издигаме етажа.

– Никакъв етаж не позволявам да се строи тука! Ще строят един ден внуците ми, ако Господ ми ги даде!

– Къде така бе, байновци? – викна Густав. – Защо нарушавате суверенитета на свободната държава Тавана? Като неин бъдещ външен министър ще повдигна въпроса в ООЖ!

– Тия паяжини също трябва да ги разчистите. Гледай какви грамадни паяци са се развъдили тука!

– Паяк е баба ти! Аз, ако искаш да знаеш, съм чистокръвен, защитен от закона и вписан в Червената книга рядък и изчезващ вид Голям зеленоглав...

– Стаменчо, ако другите не слушаш, поне мене чуй. Знам те още от малък, когато се криеше в мене. Остави баща си на мира. Почакайте, той сам ще си отиде – примили се Спас.

– Демокрация ли? Никаква демокрация няма в тая държава. Пак си е същата диктатура, само че сега префинена!

– И лястовичи гнезда трябва да махаме – рече мъжът.

– Слушай, гадняр такъв, да се махаш оттука, защото спра ли да ти ферментирам виното, ще ми пиеш... – рече плодовата мушица Цецка и ухапа предприемача по челото. Той удари така силно с длан по ухапаното, че почти загуби свяст, а през това време се случи ето какво:

– един разгневен котарак и двайсетина добре обучени мишоци се втурнаха към предприемача и започнаха да му прилагат заучени хватки от джиу-джицу;

– един гигантски паяк (но не точно паяк) полази по мъжа и го ужили по врата;

– хиляди мравки и хлебарки плъпнаха под дрехите му;

– един стар гардероб се разпадна пред очите му и едва не го затрупа;

– един магнетофон засвири изневиделица парчето „Хващай пътя, Джак, и не се връщай повече!“.

Само плъховете се спотайваха в дупките си.

Старецът се надигна от изтърбушения диван и тръгна напред с протегнати ръце.

Тогава отнякъде долетя голям бял гларус. Беше толкова чист и бял, че перата му блестяха снежни. Човката му беше жълта, жълти бяха и краката му с широки ципи между пръстите.

– Качи се на мене, Милане! – рече гларусът и погледна стареца с голямото си златно око.

Милан се хвана за шията на пернатото, а то приклегна, отблъсна се от пода и полетя с широки махове на крилето.

Полетяха над морето – примамливо и далечно, издигаха се все по-високо и по-високо, а небето над тях бе така синьо и светло... така синьо и светло...